

การประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียนสื่อความเป็นภาษาไทย
ภาคเรียนที่ 1-2 ปีการศึกษา 2565

ระดับชั้น		ร้อยละระดับคุณภาพ					ระดับดีขึ้นไป
		ยอดเยี่ยม (5)	ดีเลิศ (4)	ดี (3)	ปานกลาง (2)	กำลังพัฒนา (1)	
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	ภาคเรียนที่ 1	50.75	40.80	5.80	1.16	1.49	97.35
	ภาคเรียนที่ 2	75.99	14.38	6.64	2.84	0.16	97.00
	ค่าเฉลี่ย	63.37	27.59	6.22	2.00	0.83	97.18
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	ภาคเรียนที่ 1	47.53	44.08	6.90	1.05	0.45	98.50
	ภาคเรียนที่ 2	52.38	40.92	4.91	1.79	0.00	98.21
	ค่าเฉลี่ย	49.96	42.50	5.91	1.42	0.23	98.36
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	ภาคเรียนที่ 1	60.48	33.73	5.35	0.15	0.30	99.55
	ภาคเรียนที่ 2	78.05	20.7	1.05	0.15	0.00	99.85
	ค่าเฉลี่ย	69.27	27.22	3.20	0.15	0.15	99.70
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	ภาคเรียนที่ 1	59.49	28.55	9.42	2.54	0.00	97.46
	ภาคเรียนที่ 2	47.89	44.91	3.76	3.44	0.00	96.56
	ค่าเฉลี่ย	53.69	36.73	6.59	2.99	0.00	97.01
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	ภาคเรียนที่ 1	41.89	37.40	18.86	1.39	0.46	98.15
	ภาคเรียนที่ 2	55.94	36.88	7.19	0.00	0.00	100.00
	ค่าเฉลี่ย	48.92	37.14	13.03	0.70	0.23	99.08
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	ภาคเรียนที่ 1	71.62	25.98	2.25	0.15	0.00	99.85
	ภาคเรียนที่ 2	25.45	69.91	4.49	0.00	0.15	99.85
	ค่าเฉลี่ย	48.54	47.95	3.37	0.08	0.08	99.85
รวมทั้งหมด	ภาคเรียนที่ 1	55.44	34.98	8.08	1.07	0.43	98.50
	ภาคเรียนที่ 2	55.81	38.14	4.65	1.35	0.05	98.60
	ค่าเฉลี่ย	55.63	36.56	6.37	1.21	0.24	98.55

การประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียนสื่อความเป็นภาษาไทย
ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565

ระดับชั้น	จำนวน เต็ม	ระดับคุณภาพ					
		ยอดเยี่ยม	ดีเลิศ	ดี	ปาน กลาง	กำลัง พัฒนา	ดี ขึ้นไป
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	603	306 (50.75)	246 (40.80)	35 (5.80)	7 (1.16)	9 (1.49)	587 (97.35)
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	667	317 (47.53)	294 (44.08)	46 (6.90)	7 (1.05)	3 (0.45)	657 (98.50)
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	673	407 (60.48)	227 (33.73)	36 (5.35)	1 (0.15)	2 (0.30)	670 (99.55)
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	669	398 (59.49)	191 (28.55)	63 (9.42)	17 (2.54)	0 (0.00)	652 (97.46)
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	647	271 (41.89)	242 (37.40)	122 (18.86)	9 (1.39)	3 (0.46)	635 (98.15)
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	666	477 (71.62)	173 (25.98)	15 (2.25)	1 (0.15)	0 (0.00)	665 (99.85)
รวมทั้งหมด	3925	2,176 (55.44)	1,373 (34.98)	317 (8.08)	42 (1.07)	17 (0.43)	3,866 (98.50)

การประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียนสื่อความเป็นภาษาไทย

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ห้อง	จำนวนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	ระดับคุณภาพ					
			ยอดเยี่ยม	ดีเลิศ	ดี	ปานกลาง	กำลังพัฒนา	ระดับดีขึ้นไป
1	36	17.22	23 (63.89)	4 (11.11)	7 (19.44)	2 (5.56)	0 (0.00)	34 (94.44)
2	36	17.54	22 (61.11)	14 (38.89)	0 (19.44)	0 (0.00)	0 (0.00)	36 (100.00)
3	36	18.83	33 (91.67)	3 (8.33)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	36 (100.00)
4	36	17.85	24 (66.67)	12 (33.33)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	36 (100.00)
5	39	16.92	30 (76.92)	3 (7.69)	6 (15.38)	0 (0.00)	0 (0.00)	39 (100.00)
6	42	17.62	22 (52.38)	20 (47.62)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	42 (100.00)
7	34	13.67	14 (41.18)	20 (58.82)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	34 (100.00)
8	42	17.65	27 (64.29)	15 (35.71)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (100.00)
9	32	11.60	15 (46.88)	5 (15.63)	6 (18.75)	1 (3.13)	5 (15.63)	26 (81.25)
10	42	16.83	12 (28.57)	30 (71.43)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	42 (100.00)
11	36	14.67	20 (55.56)	16 (44.44)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	36 (100.00)
12	39	16.21	12 (30.77)	18 (46.15)	9 (23.08)	0 (0.00)	0 (0.00)	39 (100.00)

ห้อง	จำนวนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	ระดับคุณภาพ					ระดับดีขึ้นไป
			ยอดเยี่ยม	ดีเลิศ	ดี	ปานกลาง	กำลังพัฒนา	
13	35	12.76	14 (40.00)	9 (25.71)	4 (11.43)	4 (11.43)	4 (11.43)	27 (77.14)
14	42	17.07	16 (38.10)	26 (61.90)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	42 (100.00)
15	37	14.67	12 (32.43)	25 (67.57)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	37 (100.00)
16	36	16.33	10 (27.78)	26 (72.22)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	36 (100.00)
รวม	603	16.04	306 (50.75)	246 (40.80)	35 (5.80)	7 (1.16)	9 (1.49)	587 (97.35)

การประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียนสื่อความเป็นภาษาไทย

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ห้อง	จำนวนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	ระดับคุณภาพ					
			ยอดเยี่ยม	ดีเลิศ	ดี	ปานกลาง	กำลังพัฒนา	ระดับดีขึ้นไป
1	36	19.35	36 (100.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	36 (100.00)
2	36	18.88	33 (91.67)	2 (5.56)	1 (2.78)	0 (0.00)	0 (0.00)	36 (100.00)
3	36	17.43	16 (44.44)	20 (55.56)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	36 (100.00)
4	36	18.78	25 (69.44)	11 (30.56)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	36 (100.00)
5	44	18.17	31 (70.45)	13 (29.55)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	44 (100.00)
6	44	19.60	44 (100.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (100.00)
7	44	15.99	1 (2.27)	39 (88.64)	4 (9.09)	0 (0.00)	0 (0.00)	44 (100.00)
8	42	17.95	26 (61.90)	15 (35.71)	1 (2.38)	0 (0.00)	0 (0.00)	42 (100.00)
9	44	17.47	22 (50.00)	22 (50.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	44 (100.00)
10	44	18.99	39 (88.64)	5 (11.36)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	44 (100.00)
11	44	16.27	3 (6.82)	37 (84.09)	4 (9.09)	0 (0.00)	0 (0.00)	44 (100.00)
12	42	14.49	12 (28.57)	16 (38.10)	9 (21.43)	4 (9.52)	1 (2.38)	37 (88.10)

ห้อง	จำนวนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	ระดับคุณภาพ					ระดับดีขึ้นไป
			ยอดเยี่ยม	ดีเลิศ	ดี	ปานกลาง	กำลังพัฒนา	
13	43	14.80	0 (00.00)	35 (81.40)	5 (11.63)	3 (6.98)	0 (0.00)	40 (93.02)
14	44	16.78	17 (38.64)	22 (50.00)	5 (11.36)	0 (0.00)	0 (0.00)	44 (100.00)
15	44	15.75	5 (11.36)	32 (72.73)	6 (13.64)	0 (0.00)	1 (2.27)	43 (97.73)
16	44	15.36	7 (15.91)	25 (56.82)	11 (25.00)	0 (0.00)	1 (2.27)	43 (97.73)
รวม	667	17.19	317 (47.53)	294 (44.08)	46 (6.90)	7 (1.05)	3 (0.45)	657 (98.50)

การประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียนสื่อความเป็นภาษาไทย

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ห้อง	จำนวนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	ระดับคุณภาพ					
			ยอดเยี่ยม	ดีเลิศ	ดี	ปานกลาง	กำลังพัฒนา	ระดับดีขึ้นไป
1	36	18.13	24 (66.67)	12 (33.33)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	36 (100.00)
2	35	18.04	23 (65.71)	12 (34.29)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	35 (100.00)
3	36	18.13	24 (66.67)	12 (33.33)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	36 (100.00)
4	35	18.10	23 (65.71)	12 (34.29)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	35 (100.00)
5	45	18.22	42 (93.33)	3 (6.67)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	45 (100.00)
6	45	18.17	31 (68.89)	14 (31.11)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	45 (100.00)
7	49	18.64	34 (69.39)	10 (20.41)	5 (10.20)	0 (0.00)	0 (0.00)	49 (100.00)
8	43	17.67	26 (60.47)	10 (23.26)	6 (13.95)	0 (0.00)	1 (2.33)	42 (97.67)
9	45	17.48	22 (48.89)	22 (48.89)	0 (0.00)	1 (2.22)	0 (0.00)	44 (97.78)
10	45	17.61	26 (57.78)	19 (42.22)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	45 (100.00)
11	40	15.73	21 (52.5)	11 (27.5)	8 (20.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	40 (100.00)
12	43	16.09	20 (46.51)	13 (30.23)	9 (20.93)	0 (0.00)	1 (2.33)	42 (97.67)

ห้อง	จำนวนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	ระดับคุณภาพ					ระดับดีขึ้นไป
			ยอดเยี่ยม	ดีเลิศ	ดี	ปานกลาง	กำลังพัฒนา	
13	43	17.52	22 (51.16)	21 (48.84)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	43 (100.00)
14	45	17.8	18 (40.00)	27 (60.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	45 (100.00)
15	44	17.42	28 (63.64)	8 (18.18)	8 (18.18)	0 (0.00)	0 (0.00)	44 (100.00)
16	44	17.80	23 (52.27)	21 (47.73)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	44 (100.00)
รวม	673	17.64	407 (60.48)	227 (33.73)	36 (5.35)	1 (0.15)	2 (0.30)	670 (99.55)

การประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียนสื่อความเป็นภาษาไทย

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ห้อง	จำนวนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	ระดับคุณภาพ					
			ยอดเยี่ยม	ดีเลิศ	ดี	ปานกลาง	กำลังพัฒนา	ระดับดีขึ้นไป
1	34	13.77	12 (35.29)	21 (61.76)	1 (2.94)	0 (0.00)	0 (0.00)	34 (100.00)
2	43	18.84	38 (88.37)	0 (0.00)	0 (0.00)	5 (11.63)	0 (0.00)	38 (88.37)
3	40	16.60	25 (62.5)	13 (32.5)	2 (5.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	40 (100.00)
4	42	16.63	21 (50.00)	14 (33.33)	7 (16.67)	0 (0.00)	0 (0.00)	42 (100.00)
5	43	18.60	37 (86.05)	0 (29.55)	0 (0.00)	6 (13.95)	0 (0.00)	37 (86.05)
6	38	15.95	16 (42.11)	20 (52.63)	2 (5.26)	0 (0.00)	0 (0.00)	38 (100.00)
7	40	14.86	6 (15.00)	21 (52.50)	13 (32.50)	0 (0.00)	0 (0.00)	40 (100.00)
8	41	19.02	37 (90.24)	0 (0.00)	0 (0.00)	4 (9.76)	0 (0.00)	37 (19.02)
9	41	17.33	19 (46.34)	20 (48.78)	2 (4.88)	0 (0.00)	0 (0.00)	41 (100.00)
10	40	14.60	0 (0.00)	25 (62.50)	15 (37.50)	0 (0.00)	0 (0.00)	40 (100.00)
11	40	19.75	39 (97.50)	0 (0.00)	0 (0.00)	1 (2.50)	0 (0.00)	39 (97.50)
12	42	17.55	25 (59.52)	17 (40.48)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	42 (100.00)

ห้อง	จำนวนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	ระดับคุณภาพ					ระดับดีขึ้นไป
			ยอดเยี่ยม	ดีเลิศ	ดี	ปานกลาง	กำลังพัฒนา	
13	42	15.52	10 (23.81)	11 (26.19)	21 (50.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	42 (100.00)
14	42	19.76	41 (97.62)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	1 (2.38)	41 (97.62)
15	42	17.70	30 (71.43)	12 (28.57)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	42 (100.00)
16	30	17.27	13 (43.33)	17 (56.67)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	30 (100.00)
17	29	20.00	29 (100.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	29 (100.00)
รวม	669	17.22	398 (59.49)	191 (28.55)	63 (9.42)	17 (2.54)	0 (0.00)	652 (97.46)

การประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียนสื่อความเป็นภาษาไทย

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ห้อง	จำนวนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	ระดับคุณภาพ					
			ยอดเยี่ยม	ดีเลิศ	ดี	ปานกลาง	กำลังพัฒนา	ระดับดีขึ้นไป
1	45	17.92	31 (68.89)	14 (31.11)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	45 (100.00)
2	28	14.43	0 (0.00)	8 (28.57)	20 (71.43)	0 (0.00)	0 (0.00)	28 (100.00)
3	35	14.93	27 (77.14)	8 (22.86)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	35 (100.00)
4	35	12.46	0 (0.00)	18 (51.43)	17 (48.57)	0 (0.00)	0 (0.00)	35 (100.00)
5	41	13.50	4 (9.76)	19 (46.34)	15 (36.59)	3 (7.32)	0 (0.00)	38 (92.68)
6	41	15.8	19 (46.34)	21 (51.22)	1 (2.44)	0 (0.00)	0 (0.00)	41 (100.00)
7	43	15.87	19 (44.19)	16 (37.21)	8 (18.60)	0 (0.00)	0 (0.00)	43 (100.00)
8	42	14.56	6 (14.29)	20 (47.62)	13 (30.95)	3 (7.14)	0 (0.00)	39 (92.86)
9	34	15.17	31 (91.18)	2 (5.88)	1 (2.94)	0 (0.00)	0 (0.00)	34 (100.00)
10	41	13.76	0 (0.00)	28 (68.29)	13 (31.71)	0 (0.00)	0 (0.00)	41 (100.00)
11	42	14.70	3 (7.14)	27 (64.29)	10 (23.81)	2 (4.76)	0 (0.00)	40 (95.24)
12	42	16.85	29 (69.05)	10 (23.81)	3 (7.14)	0 (0.00)	0 (0.00)	42 (100.00)

ห้อง	จำนวนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	ระดับคุณภาพ					ระดับดีขึ้นไป
			ยอดเยี่ยม	ดีเลิศ	ดี	ปานกลาง	กำลังพัฒนา	
13	40	13.60	11 (27.50)	13 (32.50)	13 (32.50)	0 (0.00)	3 (7.50)	37 (92.5)
14	37	16.78	36 (97.30)	1 (2.70)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	37 (100.00)
15	42	17.95	27 (64.29)	14 (33.33)	1 (2.38)	0 (0.00)	0 (0.00)	42 (97.73)
16	31	16.97	15 (48.39)	9 (29.03)	6 (19.35)	1 (3.23)	0 (0.00)	30 (96.77)
17	28	16.79	13 (46.43)	14 (50.00)	1 (3.57)	0 (0.00)	0 (0.00)	28 (100.00)
รวม	647	15.37	271 (41.89)	242 (37.40)	122 (18.86)	9 (1.39)	3 (0.46)	635 (98.15)

การประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียนสื่อความเป็นภาษาไทย

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ห้อง	จำนวนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	ระดับคุณภาพ					
			ยอดเยี่ยม	ดีเลิศ	ดี	ปานกลาง	กำลังพัฒนา	ระดับดีขึ้นไป
1	36	14.37	12 (33.33)	24 (66.67)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	36 (100.00)
2	43	17.2	32 (74.42)	7 (16.28)	3 (6.98)	1 (2.33)	0 (0.00)	42 (97.67)
3	37	15.36	15 (40.54)	22 (59.46)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	37 (100.00)
4	38	17.53	32 (84.21)	4 (10.53)	2 (5.26)	0 (0.00)	0 (0.00)	38 (100.00)
5	38	17.77	27 (71.05)	11 (28.95)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	38 (100.00)
6	42	18.51	38 (90.48)	0 (0.00)	4 (9.52)	0 (0.00)	0 (0.00)	42 (100.00)
7	43	17.66	27 (62.79)	16 (37.21)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	43 (100.00)
8	41	18.71	37 (90.24)	1 (2.44)	3 (7.32)	0 (0.00)	0 (0.00)	41 (100.00)
9	42	18.24	27 (64.29)	15 (35.71)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	42 (100.00)
10	43	19.02	41 (95.35)	0 (0.00)	2 (4.65)	0 (0.00)	0 (0.00)	43 (100.00)
11	42	16.58	6 (14.29)	36 (85.71)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	42 (100.00)
12	40	18.73	40 (100.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	40 (100.00)

ห้อง	จำนวนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	ระดับคุณภาพ					ระดับดีขึ้นไป
			ยอดเยี่ยม	ดีเลิศ	ดี	ปานกลาง	กำลังพัฒนา	
13	43	17.73	28 (65.12)	15 (34.88)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	43 (100.00)
14	41	17.82	40 (97.56)	0 (0.00)	1 (2.44)	0 (0.00)	0 (0.00)	41 (100.00)
15	45	18.27	26 (57.78)	19 (42.22)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	45 (100.00)
16	28	19.29	26 (92.86)	2 (7.14)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	28 (100.00)
17	24	19.50	23 (95.83)	1 (4.17)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	24 (100.00)
รวม	666	17.68	477 (71.62)	173 (25.98)	15 (2.25)	1 (0.15)	0 (0.00)	665 (99.85)

การประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียนสื่อความเป็นภาษาไทย
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565

ระดับชั้น	จำนวน เต็ม	ระดับคุณภาพ					
		ยอดเยี่ยม	ดีเลิศ	ดี	ปาน กลาง	กำลัง พัฒนา	ดี ขึ้นไป
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	633	481 (75.99)	91 (14.38)	42 (6.64)	18 (2.84)	1 (0.16)	614 (97.00)
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	672	352 (52.38)	275 (40.92)	33 (4.91)	12 (1.79)	0 (0.00)	660 (98.21)
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	665	519 (78.05)	138 (20.75)	7 (1.05)	1 (0.15)	0 (0.00)	664 (99.85)
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	639	306 (47.89)	287 (44.91)	24 (3.76)	22 (3.44)	0 (0.00)	617 (96.56)
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	640	358 (55.94)	236 (36.88)	46 (7.19)	0 (0.00)	0 (0.00)	640 (100.00)
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	668	170 (25.45)	467 (69.91)	30 (4.49)	0 (0.00)	1 (0.15)	667 (99.85)
รวมทั้งหมด	3,917	2,186 (55.81)	1,494 (38.14)	182 (4.65)	53 (1.35)	2 (0.05)	3,862 (98.60)

การประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียนสื่อความเป็นภาษาไทย

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ห้อง	จำนวนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	ระดับคุณภาพ					
			ยอดเยี่ยม	ดีเลิศ	ดี	ปานกลาง	กำลังพัฒนา	ระดับดีขึ้นไป
1	36	17.06	19 (52.78)	10 (27.78)	7 (19.44)	0 (0.00)	0 (0.00)	36 (100.00)
2	36	19.39	36 (100.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	36 (100.00)
3	36	19.22	36 (100.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	36 (100.00)
4	36	19.06	33 (91.67)	1 (2.78)	0 (0.00)	2 (5.56)	0 (0.00)	34 (94.44)
5	41	17.05	23 (56.10)	12 (29.27)	6 (14.63)	0 (0.00)	0 (0.00)	41 (100.00)
6	42	19.95	42 (100.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	42 (100.00)
7	40	18.24	40 (100.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	40 (100.00)
8	41	16.33	24 (58.54)	14 (34.15)	0 (0.00)	3 (7.32)	0 (0.00)	38 (92.68)
9	40	14.63	14 (35.00)	7 (17.50)	16 (40.00)	3 (7.50)	0 (0.00)	37 (92.50)
10	38	17.83	38 (100.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	38 (100.00)
11	42	18.95	40 (95.24)	2 (4.76)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	42 (100.00)
12	41	16.17	17 (41.46)	22 (53.66)	0 (0.00)	2 (4.88)	0 (0.00)	39 (95.12)

ห้อง	จำนวนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	ระดับคุณภาพ					ระดับดีขึ้นไป
			ยอดเยี่ยม	ดีเลิศ	ดี	ปานกลาง	กำลังพัฒนา	
13	40	15.22	15 (37.50)	9 (22.50)	13 (32.50)	2 (5.00)	1 (2.50)	37 (92.50)
14	41	18.93	41 (100.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	41 (100.00)
15	42	19.52	42 (100.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	42 (100.00)
16	41	16.00	21 (51.22)	14 (34.15)	0 (0.00)	6 (14.63)	0 (0.00)	35 ()
รวม	633	17.70	481 (75.99)	91 (14.38)	42 (6.64)	18 (2.84)	1 (0.16)	614 (97.00)

การประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียนสื่อความเป็นภาษาไทย

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ห้อง	จำนวนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	ระดับคุณภาพ					
			ยอดเยี่ยม	ดีเลิศ	ดี	ปานกลาง	กำลังพัฒนา	ระดับดีขึ้นไป
1	36	18.50	36 (100.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	36 (100.00)
2	36	18.89	36 (100.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	36 (100.00)
3	36	17.04	7 (19.44)	28 (77.78)	0 (0.00)	1 (2.78)	0 (0.00)	35 (97.22)
4	36	18.92	30 (83.33)	6 (16.67)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	36 (100.00)
5	44	18.40	31 (70.45)	13 (29.55)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	44 (100.00)
6	44	18.67	41 (93.18)	3 (6.81)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	44 (100.00)
7	44	17.09	0 (0.00)	43 (97.73)	0 (0.00)	1 (2.27)	0 (0.00)	43 (97.73)
8	43	17.42	26 (60.47)	11 (25.58)	4 (9.30)	2 (4.65)	0 (0.00)	41 (95.35)
9	44	18.14	29 (65.91)	15 (34.09)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	44 (100.00)
10	44	18.10	31 (70.45)	12 (27.27)	1 (2.27)	0 (0.00)	0 (0.00)	44 (100.00)
11	44	17.00	0 (0.00)	44 (100.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	44 (100.00)
12	45	15.91	17 (37.78)	14 (31.11)	9 (20.00)	5 (11.11)	0 (0.00)	40 (88.89)

ห้อง	จำนวนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	ระดับคุณภาพ					ระดับดีขึ้นไป
			ยอดเยี่ยม	ดีเลิศ	ดี	ปานกลาง	กำลังพัฒนา	
13	44	17.27	39 (88.64)	0 (0.00)	4 (9.09)	1 (2.27)	0 (0.00)	43 (97.73)
14	44	16.25	8 (18.18)	36 (81.82)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	44 (100.00)
15	44	16.95	0 (0.00)	44 (100.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	44 (100.00)
16	44	16.20	21 (47.73)	6 (13.64)	15 (34.09)	2 (4.55)	0 (0.00)	42 (95.45)
รวม	672	17.51	352 (52.38)	275 (40.92)	33 (4.91)	12 (1.79)	0 (0.00)	660 (98.21)

การประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียนสื่อความเป็นภาษาไทย

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ห้อง	จำนวนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	ระดับคุณภาพ					
			ยอดเยี่ยม	ดีเลิศ	ดี	ปานกลาง	กำลังพัฒนา	ระดับดีขึ้นไป
1	36	18.89	30 (83.33)	6 (16.67)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	36 (100.00)
2	35	18.31	27 (77.14)	8 (22.86)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	35 (100.00)
3	36	18.83	32 (88.89)	4 (11.11)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	36 (100.00)
4	35	18.17	25 (71.43)	7 (20.00)	3 (8.57)	0 (0.00)	0 (0.00)	35 (100.00)
5	45	18.94	41 (91.11)	4 (8.89)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	45 (100.00)
6	45	19.33	43 (95.56)	2 (4.44)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	45 (100.00)
7	50	17.95	41 (82.00)	9 (18.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	50 (100.00)
8	41	17.40	31 (75.61)	9 (21.95)	1 (2.44)	0 (0.00)	0 (0.00)	41 (100.00)
9	45	17.53	21 (46.67)	23 (51.11)	0 (0.00)	1 (2.22)	0 (0.00)	44 (97.78)
10	43	17.74	41 (95.35)	0 (0.00)	2 (4.65)	0 (0.00)	0 (0.00)	43 (100.00)
11	35	13.82	22 (62.86)	12 (34.29)	1 (2.86)	0 (0.00)	0 (0.00)	35 (100.00)
12	44	18.93	43 (97.73)	1 (2.27)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	44 (100.00)

ห้อง	จำนวนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	ระดับคุณภาพ					ระดับดีขึ้นไป
			ยอดเยี่ยม	ดีเลิศ	ดี	ปานกลาง	กำลังพัฒนา	
13	44	17.39	13 (29.55)	31 (70.45)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	44 (100.00)
14	45	19.47	44 (97.78)	1 (2.22)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	45 (100.00)
15	42	17.78	40 (95.24)	2 (4.76)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	42 (100.00)
16	44	17.81	25 (56.82)	19 (43.18)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	44 (100.00)
รวม	665	18.00	519 (78.05)	138 (20.75)	7 (1.05)	1 (0.15)	0 (0.00)	664 (99.85)

การประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียนสื่อความเป็นภาษาไทย

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ห้อง	จำนวนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	ระดับคุณภาพ					
			ยอดเยี่ยม	ดีเลิศ	ดี	ปานกลาง	กำลังพัฒนา	ระดับดีขึ้นไป
1	33	12.12	4 (12.12)	25 (75.76)	3 (9.09)	1 (3.03)	0 (0.00)	32 (96.97)
2	40	15.35	20 (50.00)	13 (32.50)	2 (5.00)	5 (12.50)	0 (0.00)	35 (87.50)
3	39	15.57	12 (30.77)	27 (69.24)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	39 (100.00)
4	35	11.84	2 (5.71)	25 (71.43)	2 (5.71)	6 (17.14)	0 (0.00)	29 (82.86)
5	40	17.91	37 (92.50)	0 (0.00)	0 (0.00)	3 (7.50)	0 (0.00)	37 (92.50)
6	35	12.95	5 (14.29)	24 (68.57)	2 (5.71)	4 (11.43)	0 (0.00)	31 (88.57)
7	36	13.93	6 (16.67)	29 (80.56)	1 (2.78)	0 (0.00)	0 (0.00)	36 (100.00)
8	37	18.05	37 (100.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	37 (100.00)
9	38	14.02	3 (7.89)	28 (73.68)	4 (10.53)	3 (7.89)	0 (0.00)	35 (92.11)
10	41	15.24	5 (12.20)	30 (73.17)	6 (14.63)	0 (0.00)	0 (0.00)	41 (100.00)
11	40	20.00	40 (100.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	40 (100.00)
12	42	16.29	9 (21.43)	32 (76.19)	1 (2.38)	0 (0.00)	0 (0.00)	42 (100.00)

ห้อง	จำนวนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	ระดับคุณภาพ					ระดับดีขึ้นไป
			ยอดเยี่ยม	ดีเลิศ	ดี	ปานกลาง	กำลังพัฒนา	
13	41	16.17	11 (26.83)	27 (65.85)	3 (7.32)	0 (0.00)	0 (0.00)	41 (100.00)
14	42	20.00	42 (100.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	42 (100.00)
15	41	16.26	14 (34.15)	27 (65.85)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	41 (100.00)
16	30	19.53	30 (100.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	30 (100.00)
17	29	20.00	29 (100.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	29 (100.00)
รวม	639	16.05	306 (47.89)	287 (44.91)	24 (3.76)	22 (3.44)	0 (0.00)	617 (96.56)

การประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียนสื่อความเป็นภาษาไทย

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ห้อง	จำนวนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	ระดับคุณภาพ					
			ยอดเยี่ยม	ดีเลิศ	ดี	ปานกลาง	กำลังพัฒนา	ระดับดีขึ้นไป
1	41	16.53	29 (70.73)	11 (26.83)	1 (2.44)	0 (0.00)	0 (0.00)	41 (100.00)
2	28	17.11	12 (42.86)	14 (50.00)	2 (7.14)	0 (0.00)	0 (0.00)	28 (100.00)
3	38	16.88	32 (84.21)	4 (10.53)	2 (5.26)	0 (0.00)	0 (0.00)	38 (100.00)
4	32	13.07	10 (31.25)	20 (62.50)	2 (6.25)	0 (0.00)	0 (0.00)	32 (100.00)
5	39	15.41	28 (71.79)	10 (25.64)	1 (2.56)	0 (0.00)	0 (0.00)	39 (100.00)
6	43	14.86	3 (6.98)	22 (51.16)	18 (41.86)	0 (0.00)	0 (0.00)	43 (100.00)
7	41	15.16	10 (24.39)	30 (73.17)	1 (2.44)	0 (0.00)	0 (0.00)	41 (100.00)
8	42	16.95	27 (64.29)	15 (35.71)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	42 (100.00)
9	34	14.63	17 (50.00)	15 (44.12)	2 (5.88)	0 (0.00)	0 (0.00)	34 (100.00)
10	40	15.44	18 (45.00)	22 (55.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	40 (100.00)
11	42	17.42	35 (83.33)	7 (16.67)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	42 (100.00)
12	44	17.72	22 (50.00)	19 (43.18)	3 (6.82)	0 (0.00)	0 (0.00)	44 (100.00)

ห้อง	จำนวนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	ระดับคุณภาพ					ระดับดีขึ้นไป
			ยอดเยี่ยม	ดีเลิศ	ดี	ปานกลาง	กำลังพัฒนา	
13	39	14.70	10 (25.64)	22 (56.41)	7 (17.95)	0 (0.00)	0 (0.00)	39 (100.00)
14	38	16.48	18 (47.37)	19 (50.00)	1 (2.63)	0 (0.00)	0 (0.00)	38 (100.00)
15	42	17.50	30 (71.43)	6 (14.29)	6 (14.29)	0 (0.00)	0 (0.00)	42 (100.00)
16	29	18.42	29 (100.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	29 (100.00)
17	28	19.14	28 (100.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	28 (100.00)
รวม	640	16.19	358 (55.94)	236 (36.88)	46 (7.19)	0 (0.00)	0 (0.00)	640 (100.00)

การประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียนสื่อความเป็นภาษาไทย

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ห้อง	จำนวนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	ระดับคุณภาพ					
			ยอดเยี่ยม	ดีเลิศ	ดี	ปานกลาง	กำลังพัฒนา	ระดับดีขึ้นไป
1	36	14.70	19 (52.78)	17 (47.22)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	36 (100.00)
2	44	14.71	4 (9.09)	17 (38.64)	23 (52.27)	0 (0.00)	0 (0.00)	44 (100.00)
3	40	15.62	9 (22.50)	31 (77.50)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	40 (100.00)
4	39	14.94	1 (2.56)	33 (84.62)	5 (12.82)	0 (0.00)	0 (0.00)	39 (100.00)
5	37	16.95	22 (59.46)	15 (40.54)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	37 (100.00)
6	41	15.56	4 (9.76)	35 (85.37)	2 (4.88)	0 (0.00)	0 (0.00)	41 (100.00)
7	43	16.64	8 (18.60)	35 (81.40)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	43 (100.00)
8	41	16.26	4 (9.76)	37 (90.24)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	41 (100.00)
9	42	17.60	19 (45.24)	23 (54.76)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	42 (100.00)
10	43	15.95	5 (11.63)	38 (88.37)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	43 (100.00)
11	39	15.63	13 (33.33)	26 (66.67)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	39 (100.00)
12	40	16.62	8 (20.00)	32 (80.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	40 (100.00)

ห้อง	จำนวนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	ระดับคุณภาพ					ระดับดีขึ้นไป
			ยอดเยี่ยม	ดีเลิศ	ดี	ปานกลาง	กำลังพัฒนา	
13	43	16.80	21 (48.84)	22 (51.16)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	43 (100.00)
14	43	16.46	19 (44.19)	23 (53.49)	0 (0.00)	0 (0.00)	1 (2.33)	42 (97.67)
15	45	17.09	11 (24.44)	34 (75.56)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	45 (100.00)
16	28	16.48	1 (3.57)	27 (96.43)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	28 (100.00)
17	24	16.85	2 (8.33)	22 (91.67)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	24 (100.00)
รวม	668	16.14	170 (25.45)	467 (69.91)	30 (4.49)	0 (0.00)	1 (0.15)	667 (99.85)

แบบประเมิน
สมุดพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูง

รายการประเมิน	ระดับคะแนน/คำอธิบายระดับคุณภาพ				
	๔	๓	๒	๑	๐
๑. ร่องรอยการใช้เทคนิคบันได ๖ ชั้น	ปรากฏร่องรอยการใช้เทคนิคบันได ๖ ชั้น ได้ถูกต้องทั้งหมด (ถูกต้องร้อยละ ๑๐๐)	ปรากฏร่องรอยการใช้เทคนิคบันได ๖ ชั้น ได้ถูกต้องมากกว่ากึ่งหนึ่ง แต่ยังไม่ทั้งหมด (ถูกต้องมากกว่าร้อยละ ๕๐ แต่ไม่ถึงร้อยละ ๑๐๐)	ปรากฏร่องรอยการใช้เทคนิคบันได ๖ ชั้น ได้ถูกต้องกึ่งหนึ่ง (ถูกต้องร้อยละ ๕๐)	- ปรากฏร่องรอยการใช้เทคนิคบันได ๖ ชั้น ได้ถูกต้อง แต่ไม่ถึงกึ่งหนึ่ง (ถูกต้องน้อยกว่าร้อยละ ๕๐) - ปรากฏร่องรอยการใช้เทคนิคบันได ๖ ชั้น ร่วมกับร่องรอยอื่นใดที่ไม่เกี่ยวข้องกับเทคนิคบันได ๖ ชั้น	- ไม่ปรากฏร่องรอยการใช้เทคนิคบันได ๖ ชั้น - ปรากฏร่องรอยการใช้เทคนิคบันได ๖ ชั้น แต่ไม่ถูกต้อง (ถูกต้องร้อยละ ๐)
๒. ใจความสำคัญ (คำถามข้อที่ ๑)	เขียนใจความสำคัญได้ถูกต้องทั้งหมด (ถูกต้องร้อยละ ๑๐๐)	เขียนใจความสำคัญได้ถูกต้องมากกว่ากึ่งหนึ่ง แต่ยังไม่ทั้งหมด (ถูกต้องมากกว่าร้อยละ ๕๐ แต่ไม่ถึงร้อยละ ๑๐๐)	- เขียนใจความสำคัญได้ถูกต้องกึ่งหนึ่ง (ถูกต้องร้อยละ ๕๐) - เขียนใจความสำคัญได้ถูกต้อง แต่เขียนร่วมกับใจความรองหรือส่วนขยาย	- เขียนใจความสำคัญได้ถูกต้อง แต่ไม่ถึงกึ่งหนึ่ง (ถูกต้องน้อยกว่าร้อยละ ๕๐) - เขียนใจความสำคัญได้ถูกต้อง แต่เขียนร่วมกับใจความรองและส่วนขยาย	- ไม่เขียนใจความสำคัญ - คัดลอกข้อความส่วนใดส่วนหนึ่งของบทอ่าน - เขียนใจความสำคัญ แต่ไม่ถูกต้อง (ถูกต้องร้อยละ ๐)
๓. ข้อเท็จจริง (คำถามข้อที่ ๒)		เขียนข้อความส่วนที่เป็นข้อเท็จจริงได้ถูกต้องมากกว่ากึ่งหนึ่ง หรือถูกต้องทั้งหมด (ถูกต้องมากกว่าร้อยละ ๕๐) และให้เหตุผลประกอบได้ถูกต้อง	เขียนข้อความส่วนที่เป็นข้อเท็จจริงได้ถูกต้องกึ่งหนึ่ง (ถูกต้องร้อยละ ๕๐) และให้เหตุผลประกอบได้ถูกต้อง	- เขียนข้อความส่วนที่เป็นข้อเท็จจริงได้ถูกต้อง แต่ไม่ถึงกึ่งหนึ่ง (ถูกต้องน้อยกว่าร้อยละ ๕๐) และให้เหตุผลประกอบได้ถูกต้อง - เขียนข้อความส่วนที่เป็นข้อเท็จจริงได้ถูกต้อง และให้เหตุผลประกอบ แต่ไม่ถูกต้อง	- ไม่เขียนข้อความส่วนที่เป็นข้อเท็จจริง - เขียนข้อความส่วนที่เป็นข้อเท็จจริง แต่ไม่ถูกต้อง (ถูกต้องร้อยละ ๐) - เขียนข้อความส่วนที่เป็นข้อเท็จจริง แต่ไม่ให้เหตุผลประกอบ

แบบประเมิน
สมุดพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูง (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับคะแนน/คำอธิบายระดับคุณภาพ				
	๔	๓	๒	๑	๐
				- เขียนข้อความส่วนที่เป็นข้อเท็จจริงร่วมกับข้อความส่วนที่เป็นข้อคิดเห็น	
๔. ข้อคิดเห็น (คำถามข้อที่ ๒)		เขียนข้อความส่วนที่เป็นข้อคิดเห็นได้ถูกต้องมากกว่ากึ่งหนึ่งหรือถูกต้องทั้งหมด (ถูกต้องมากกว่าร้อยละ ๕๐) และให้เหตุผลประกอบได้ถูกต้อง	เขียนข้อความส่วนที่เป็นข้อคิดเห็นได้ถูกต้องกึ่งหนึ่ง (ถูกต้องร้อยละ ๕๐) และให้เหตุผลประกอบได้ถูกต้อง	- เขียนข้อความส่วนที่เป็นข้อคิดเห็นได้ถูกต้อง แต่ไม่ถึงกึ่งหนึ่ง (ถูกต้องน้อยกว่าร้อยละ ๕๐) และให้เหตุผลประกอบได้ถูกต้อง - เขียนข้อความส่วนที่เป็นข้อคิดเห็นได้ถูกต้อง และให้เหตุผลประกอบ แต่ไม่ถูกต้อง - เขียนข้อความส่วนที่เป็นข้อคิดเห็นร่วมกับข้อความส่วนที่เป็นข้อเท็จจริง	- ไม่เขียนข้อความส่วนที่เป็นข้อคิดเห็น - เขียนข้อความส่วนที่เป็นข้อคิดเห็น แต่ไม่ถูกต้อง (ถูกต้องร้อยละ ๐) - เขียนข้อความส่วนที่เป็นข้อคิดเห็น แต่ไม่ให้เหตุผลประกอบ
๕. น้ำเสียง (คำถามข้อที่ ๓)		ระบุลักษณะน้ำเสียงและเขียนข้อความที่สะท้อนให้เห็นน้ำเสียงได้ถูกต้อง (ถูกต้องร้อยละ ๑๐๐) และให้เหตุผลประกอบถูกต้อง	ระบุลักษณะน้ำเสียงและเขียนข้อความที่สะท้อนให้เห็นน้ำเสียงได้ถูกต้อง (ถูกต้องร้อยละ ๑๐๐) และให้เหตุผลประกอบ แต่ไม่ถูกต้อง	- ระบุลักษณะน้ำเสียงได้ถูกต้อง (ถูกต้องร้อยละ ๑๐๐) แต่เขียนข้อความที่สะท้อนให้เห็นน้ำเสียงไม่ถูกต้อง (ถูกต้องร้อยละ ๐) โดยให้เหตุผลประกอบถูกต้องหรือไม่ถูกต้อง - ระบุลักษณะน้ำเสียงไม่ถูกต้อง (ถูกต้องร้อยละ ๐) แต่เขียน	- ไม่ระบุลักษณะน้ำเสียงและ/หรือไม่เขียนข้อความที่สะท้อนให้เห็นน้ำเสียง - ระบุลักษณะน้ำเสียงและเขียนข้อความที่สะท้อนให้เห็นน้ำเสียง แต่ไม่ถูกต้อง (ถูกต้องร้อยละ ๐) - ระบุลักษณะน้ำเสียงและเขียนข้อความ

แบบประเมิน
สมุดพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูง (ต่อ)

รายการ ประเมิน	ระดับคะแนน/คำอธิบายระดับคุณภาพ				
	๔	๓	๒	๑	๐
				ข้อความส่วนที่สะท้อนให้เห็นน้ำเสียงได้ถูกต้อง (ถูกต้อง ร้อยละ ๑๐๐) โดยให้เหตุผลประกอบถูกต้องหรือไม่ถูกต้อง	ที่สะท้อนให้เห็นน้ำเสียง แต่ไม่ให้เหตุผลประกอบ
๖. จุดมุ่งหมาย (คำถามข้อที่ ๓)		ระบุจุดมุ่งหมายและเขียนข้อความส่วนที่สะท้อนให้เห็นจุดมุ่งหมายได้ถูกต้อง (ถูกต้องร้อยละ ๑๐๐) และให้เหตุผลประกอบถูกต้อง	ระบุจุดมุ่งหมายและเขียนข้อความส่วนที่สะท้อนให้เห็นจุดมุ่งหมายได้ถูกต้อง (ถูกต้องร้อยละ ๑๐๐) และให้เหตุผลประกอบแต่ไม่ถูกต้อง	- ระบุจุดมุ่งหมายได้ถูกต้อง (ถูกต้อง ร้อยละ ๑๐๐) แต่เขียนข้อความส่วนที่สะท้อนให้เห็นจุดมุ่งหมายไม่ถูกต้อง (ถูกต้อง ร้อยละ ๐) โดยให้เหตุผลประกอบถูกต้องหรือไม่ถูกต้อง - ระบุจุดมุ่งหมายไม่ถูกต้อง (ถูกต้อง ร้อยละ ๐) แต่เขียนข้อความส่วนที่สะท้อนให้เห็นจุดมุ่งหมายได้ถูกต้อง (ถูกต้อง ร้อยละ ๑๐๐) โดยให้เหตุผลประกอบถูกต้องหรือไม่ถูกต้อง	- ไม่ระบุจุดมุ่งหมายและ/หรือไม่เขียนข้อความส่วนที่สะท้อนให้เห็นจุดมุ่งหมาย - ระบุจุดมุ่งหมายและเขียนข้อความส่วนที่สะท้อนให้เห็นจุดมุ่งหมาย แต่ไม่ถูกต้อง (ถูกต้องร้อยละ ๐) - ระบุจุดมุ่งหมายและเขียนข้อความส่วนที่สะท้อนให้เห็นจุดมุ่งหมาย แต่ไม่ให้เหตุผลประกอบ

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๘-๒๐	ดีมาก
๑๔-๑๗	ดี
๑๐-๑๓	พอใช้
ต่ำกว่า ๑๐	ต้องพัฒนา

โครงการพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูง

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)
ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๕

บทอ่านเรื่องที่ ๑

/๔

คนส่วนใหญ่มักให้ความสำคัญกับการไปพบแพทย์เพื่อวินิจฉัยอาการป่วย แต่อาจมองข้ามความสำคัญของการใช้ยา จนเกิดการใช้ยามิດขนาด มิດจุดประสงค์ หรือมิດวิธี และสุดท้ายก็อาจไม่หายจากโรคที่เป็นอยู่ หรือกระทั่งเกิดอาการไม่พึงประสงค์แทรกซ้อนตามมาได้อีกด้วย

ผู้ป่วยบางคนเมื่อเห็นว่า ตนไม่แสดงอาการหรือมีแนวโน้มจะหายเป็นปกติ จึงลดปริมาณยาลงหรือเลิกใช้ยาไปเลย โดยไม่ได้ปรึกษาแพทย์ก่อน ทั้งที่บางกลุ่มโรคถึงไม่มีอาการแต่ก็ต้องใช้ยาในปริมาณเดิมอย่างต่อเนื่อง เพื่อควบคุมความมิດปกติในร่างกาย จึงไม่ควรเปลี่ยนปริมาณยาโดยไม่ปรึกษาแพทย์เด็ดขาด

อีกเรื่องที่สำคัญไม่แพ้กันคือการเก็บรักษายาอย่างเหมาะสม ไม่ควรเก็บยาไว้ในรถยนต์ที่จอดไว้กลางแจ้ง เก็บยาไว้ตรงที่โดนแสงแดดจ้า หรือเก็บยาไว้ในตู้เย็นช่องแช่แข็ง การเก็บรักษาแบบนี้จะส่งผลให้ยาเสื่อมประสิทธิภาพในการรักษา

ดัดแปลงจาก

โรงพยาบาลศิริราช ปิยมหาราชการุณย์ และชายหัวเราะ. (๒๕๖๔). สุข (ภาพ) กำลังดี คู่มือสุขภาพดี
ประจำบ้านฉบับอารมณ์ดีพิเศษ. บันลือ พับลิเคชันส์. <https://www.siphospital.com/landing/e-book/>

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....

โครงการพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูง

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)
ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๕

บทอ่านเรื่องที่ ๒

/๕

สุขภาพเปลี่ยน

แค่เดินวันละ 1 ชั่วโมง

ช่วยเผาผลาญพลังงานเฉลี่ย 210-360 kcal*

- ช่วยกระตุ้นการสร้างภูมิคุ้มกันของร่างกาย
- ลดความเสี่ยงการเกิดโรคในกลุ่ม NCDs (โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง)
- ลดความเสี่ยงการเกิดโรคข้อเสื่อมตามวัย
- ลดความอ้วน (โดยเฉพาะความอ้วนที่เกิดจากความเครียด)

* ปริมาณอาจน้อย หรือมากกว่า ขึ้นอยู่กับ ความเร็วของการเดิน อายุ เพศ น้ำหนักตัว

คัดจาก

Lovefitt. (๒๕๖๔, ๑๓ ธันวาคม). การเดิน การออกกำลังกายง่าย ๆ ที่ใครก็สามารถทำได้. [อินโฟกราฟิก].

Facebook. <https://www.facebook.com/lovefittpage/photos/a.301965273235951/4453566571409113/>

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....

โครงการพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูง

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)
ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๕

อันตรายอันดับต้น ๆ ของการออกกำลังกายที่คุณอาจมองข้ามคือ ควรจะหยุดพัก
ตอนไหน สมมุติว่าวิ่งออกกำลังกายมาสักระยะจนรู้สึกเหนื่อยล้ามาก อย่าเพิ่งหยุดวิ่งโดยทันที เพราะ
การหยุดพักอย่างกะทันหันระหว่างออกกำลังกาย ไม่ว่าจะโดยตั้งใจหรือไม่ก็ล้วนเป็นอันตรายมากและ
อาจส่งผลถึงชีวิตได้

ขณะออกกำลังกายหัวใจจะเต้นเร็วขึ้นเพื่อเพิ่มการสูบฉีดเลือด การหยุดออกกำลังกาย
อย่างกะทันหันจะทำให้เลือดที่ไหลมาเลี้ยงหัวใจลดน้อยลง แต่หัวใจยังคงสูบฉีดเลือดในปริมาณเท่าเดิม
อยู่ จึงส่งผลให้เกิดอาการวิงเวียน หน้ามืด หรือในบางคนอาจจะวูบหมดสติไปเลยก็ได้

ก่อนจะหยุดออกกำลังกายต้องค่อย ๆ พาร์่างกายและหัวใจที่ทำงานหนักได้ผ่อนกำลังลง
ทีละน้อยจนคืนสู่ภาวะปกติหรือเรียกว่า การ Cool Down ซึ่งสามารถทำได้โดยการยืดกล้ามเนื้อค้างไว้
ท่าละ ๕-๑๐ วินาที หรือลดความเร็วในการวิ่งมาเป็นวิ่งเหยาะ ๆ สักระยะ ก่อนจะเริ่มเดินต่อ

ดัดแปลงจาก

โรงพยาบาลศิริราช ปิยมหาราชการุณย์ และชายหัวเราะ. (๒๕๖๔). สุข (ภาพ) กำลังดี คู่มือสุขภาพดี
ประจำบ้านฉบับอารมณ์ดีพิเศษ. บันลือ พับลิเคชันส์. [https://www.siphospital.com/
landing/e-book/](https://www.siphospital.com/landing/e-book/)

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....

โครงการพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูง

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)
ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๕

บทอ่านเรื่องที่ ๒

/๔

สัดส่วนที่ได้ ต้องกินเพิ่ม ไม่อด

ต้องการลดน้ำหนัก อด งด ลด อาหารอาจไม่ใช่คำตอบ

เพิ่มโปรตีน **เพิ่มผัก-ผลไม้**

ร่างกาย
ต้องการโปรตีน
0.8-1.2 กรัม
ต่อน้ำหนักตัว
1 กก.

เลือก
ผัก-ผลไม้
หลากสี หวานน้อย
กินอย่างน้อย
400 กรัม
ต่อวัน

อึมนาน
อยู่ท้อง
เสริมสร้าง
กล้ามเนื้อ

อึมนาน ให้
พลังงานน้อย
มีวิตามิน,
ใยอาหาร

ที่มา: Ez2fit

lovefitt

คัดจาก

Lovefitt. (๒๕๖๔, ๑๔ ตุลาคม). อยากจะลดน้ำหนัก อด งด ลด อาหารมาก ๆ อาจไม่ใช่คำตอบ. [อินโฟกราฟิก]. Facebook. <https://www.facebook.com/lovefittpage/photos/a.301965273235951/4266641436768295/>

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....

โครงการพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูง

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)
ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๕

บทอ่านเรื่องที่ ๑

/๔

เรามักพูดกันติดปากว่า “แก่แล้วจะขี้หลงขี้ลืม” จนกลายเป็นความเชื่อว่า โรคอัลไซเมอร์หรืออาการสมองเสื่อมนั้นเป็นเรื่องธรรมดาของผู้สูงอายุ ทั้งที่ผู้สูงอายุก็ได้เป็นอัลไซเมอร์กันทุกคน และแม้อายุยังน้อยแต่ก็เชื่อว่าจะปลอดภัย ต้องเข้าใจก่อนว่า ความชราไม่ได้เป็นสาเหตุเดียวของโรคอัลไซเมอร์ แต่ความเสื่อมถอยของสมองก็มีส่วนสำคัญ

อีกประเด็นที่มักเข้าใจผิดกันเกี่ยวกับโรคอัลไซเมอร์คือ โรคนี้ไม่ได้มีแค่อาการความจำเสื่อม หรือหลง ๆ ลืม ๆ เท่านั้น แต่อาจมีอาการทางอารมณ์ เช่น โกรธง่าย เศร้าง่าย หรืออาจหลงทิศ หลงทางง่ายกว่าคนทั่วไป

ทุกวันนี้ยังไม่พบวิธีการรักษาอัลไซเมอร์ให้หายขาด แต่วิธีป้องกันมีอยู่มากมาย เช่น กระตุ้นให้สมองตื่นตัวด้วยการอ่านหนังสือ เล่นเกมที่ต้องใช้ความคิดหรือความจำอย่างหมากรุก อักษรไขว้ ซูโดกุ และถ้าควบคุมน้ำหนักตัวได้ก็ยิ่งดี การออกกำลังกายแบบคาร์ดิโอก็จะช่วยให้สมองสดชื่น และชะลออาการของโรคได้ เช่น การวิ่ง การเดิน ขี่จักรยาน ว่ายน้ำ เต้นแอโรบิก กระโดดเชือก

ดัดแปลงจาก

โรงพยาบาลศิริราช ปิยมหาราชการุณย์ และชายหัวเราะ. (๒๕๖๔). สุข (ภาพ) กำลังดี คู่มือสุขภาพดี

ประจำบ้านฉบับอารมณ์ดีพิเศษ. บันลือ พับลิเคชันส์. <https://www.siphospital.com/landing/e-book/>

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....

โครงการพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูง

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)
ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๕

บทอ่านเรื่องที่ ๒

/๔

อยากกินจุบจิบ..หิวขนม?
ลองเริ่มที่การดื่มน้ำดูก่อน
เพราะเราอาจจะกระหายน้ำก็ได้

ดื่มน้ำแล้ว
ไม่หายหิว
ทำไม?
ทำไม?

ลองหาของว่างที่มีประโยชน์มาทาน
โยเกิร์ต กั้ว กล้วยไม้ ผลไม้

love
fitt

Design by: designblahblah.com

lovefitt.com / f lovefittpage / lovefittpage / lovefitt / @lovefitt

คัดจาก

Lovefitt. (๒๕๖๔, ๒๗ สิงหาคม). มันก็จะรู้สึกหิว ๆ หน่อย ลองดื่มน้ำเปล่าดูก่อน. [อินโฟกราฟิก].

Facebook. <https://www.facebook.com/lovefittpage/photos/a.301965273235951/4118080341624406/>

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....

โครงการพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูง

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕

โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)
ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๕

บทอ่านเรื่องที่ ๑

/๔

ปัจจุบันนี้ใครก็สวมใส่คอนแทกต์เลนส์กันเป็นเรื่องธรรมดา บางคนใช้เพื่อแก้ไขปัญหาสายตา บางคนก็สวมใส่เพื่อความสวยงาม ความเคยชินนี้ทำให้เราใช้งานตามสะดวกมากกว่าจะสนใจความสะดวก ซึ่งสามารถเปลี่ยนสภาพคอนแทกต์เลนส์จากของใช้ใกล้ตัวให้กลายเป็นภัยใกล้ตัวได้

ห้ามใส่คอนแทกต์เลนส์แล้วเข้านอนโดยเด็ดขาด เพราะจะทำให้กระจกตาขาดอากาศ บวม และติดเชื้อรุนแรงจนสูญเสียการมองเห็น นอกจากนี้ยังไม่ควรใส่ติดต่อกันนานเกิน ๘-๑๒ ชั่วโมง และไม่ควรใส่ไปว่ายน้ำหรือทำกิจกรรมทางน้ำ

ก่อนใส่คอนแทกต์เลนส์ทุกครั้งจะต้องล้างมือให้สะอาด ก่อนเก็บลงตลับต้องล้างและแช่ด้วยน้ำยาคอนแทกต์เลนส์ที่สามารถฆ่าเชื้อโรคได้ และเปลี่ยนน้ำยาทุกวัน ห้ามใช้น้ำเกลือหรือน้ำเปล่าล้าง เพราะขจัดคราบโปรตีนไม่ได้

ดัดแปลงจาก

โรงพยาบาลศิริราช ปิยมหาราชการุณย์ และชายหัวเราะ. (๒๕๖๔). สุข (ภาพ) กำลังดี คู่มือสุขภาพดี

ประจำบ้านฉบับอารมณ์ดีพิเศษ. บันลือ พับลิเคชันส์. [https://www.siphhospital.com/](https://www.siphhospital.com/landing/e-book/)

landing/e-book/

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....

โครงการพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูง

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕

โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)
ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๕

บทอ่านเรื่องที่ ๒

/๔

ก่อนกดถัง..ดู“อี”หน่อย

ส่องอี..บอกอะไร?

สีแบบนี้ปกติดี

- สีเหลือง
- สีน้ำตาล
- สีคล้ำ

สีแบบนี้ไม่ปกติ

- สีเทา: เสียงเกิดภาวะก่อนน้ำดีอุดตัน
- สีดำ: เลือดออกในทางเดินอาหารส่วนบน
- มูกเลือดปน: มีการติดเชื้อหรืออักเสบรุนแรงในทางเดินอาหาร
- สีแดง: เลือดออกในทางเดินอาหารส่วนล่าง

design by: Designblahblah ข้อมูล: med.mahidol.ac.th

www.lovefitt.com

คัดจาก

Lovefitt. (๒๕๖๓, ๕ พฤษภาคม). ก่อนกดหรือราด “น้องอี” ที่นั่ง หมั่นหันไปมองน้องชักกนิด. [อินโฟกราฟิก]. Facebook. <https://www.facebook.com/lovefittpage/photos/a.301965273235951/2809092222523231/>

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....

โครงการพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูง

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)
ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๕

บทอ่านเรื่องที่ ๑

/๕

เป็นที่รู้กันดีว่า การสูบบุหรี่นั้นเป็นต้นเหตุของโรคมามากมาย โดยเฉพาะโรคยอดนิยมอย่าง มะเร็งปอด นอกจากนั้นยังมีอีกโรคหนึ่งที่ร้ายแรงไม่แพ้กันและไม่สามารถรักษาให้หายขาดได้คือ โรค หลอดลมอุดกั้นเรื้อรัง ซึ่งสาเหตุกว่าร้อยละ ๘๐ ของโรคมามาจากการสูบบุหรี่ติดต่อกันเป็นเวลานาน และโรคนี้ ยังสามารถแพร่ไปให้คนใกล้ชิดที่ไม่สูบบุหรี่ได้ด้วย

โรคหลอดลมอุดกั้นเรื้อรัง หรือมักเรียกกันว่า “โรคถุงลมโป่งพอง” เป็นความผิดปกติของ หลอดลมและปอดที่ทำให้หายใจเอาอากาศเข้าไปได้น้อยลง และจะรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ โดยไม่สามารถฟื้นตัว กลับมาได้เต็มที่ แต่ความน่ากลัวคือ คนสูบกี่เสี่ยง ไม่ได้สูบกี่ยังเสี่ยง เพราะสาเหตุของโรคเกิดจากการสูด สารพิษที่อยู่ในรูปฝุ่นควันเล็ก ๆ เข้าสู่ปอด ที่เห็นชัด ๆ เลยก็จากบุหรี่ ที่แม้ว่าจะไม่ได้สูบเอง แต่ถ้าได้สูดเอา ควันบุหรี่ก็อาจส่งผลให้เป็นโรคนี้ได้เช่นกัน

โรคนี้ไม่มีการรักษาให้หายขาด ทำได้เพียงชะลออาการไม่ให้รุนแรง ดังนั้นการป้องกันจึงเป็น สิ่งสำคัญ เริ่มจากเอาตัวเองออกมาให้ห่างจากปัจจัยเสี่ยงซึ่งคือควันบุหรี่ การออกกำลังกายเพื่อสร้าง ความแข็งแรงให้ปอดก็ช่วยได้เช่นกัน แต่การหลีกเลี่ยงก็แค่ปลายเหตุ วิธีที่ได้ผลที่สุดคือ พยายามลด ละ เลิก การสูบบุหรี่ให้ได้

ดัดแปลงจาก

โรงพยาบาลศิริราช ปิยมหาราชการุณย์ และชายหัวเราะ. (๒๕๖๔). สุข (ภาพ) กำลังดี คู่มือสุขภาพดี

ประจำบ้านฉบับอารมณ์ดีพิเศษ. บันลือ พัชลิเคชั่นส์. <https://www.siphospital.com/landing/e-book/>

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....

โครงการพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูง

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖

โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)
ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๕

บทอ่านเรื่องที่ ๒

/๕

คัดจาก

Lovefitt. (๒๕๖๓, ๑๖ พฤศจิกายน). ภาวะเพาะอาหารของเราใช้เวลาในการส่งสัญญาณไปยังสมอง. [อินโฟกราฟิก]. Facebook. <https://www.facebook.com/lovefittpage/photos/a.301965273235951/3342849522480829/>

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....

โครงการพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูง

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)
ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๕

บทอ่านเรื่องที่ ๑

/๔

เป็นที่เข้าใจกันมานานว่า น้ำตาล แป้ง และอาหารที่มีรสหวาน คือสาเหตุหลักของการเกิดโรคเบาหวาน แต่ปัจจุบันมีข้อมูลว่า อาหารจำพวกไขมันอิ่มตัว เช่น เนื้อสัตว์แปรรูป สัตว์เนื้อแดงที่มีไขมันมาก ก็เป็นปัจจัยเสี่ยงของการเกิดโรคเบาหวานได้ เนื่องจากไขมันอิ่มตัวส่งเสริมให้เกิดภาวะดื้ออินซูลิน

ขณะเดียวกัน กินผลไม้ก็ใช้ว่าจะปลอดภัย น้ำตาลฟรุกโตสในผลไม้จะแปรสภาพเป็นน้ำตาลกลูโคส เมื่อเข้าสู่ร่างกายทำให้ระดับน้ำตาลในเลือดสูงขึ้นได้ ควรระมัดระวัง กินผลไม้ปริมาณที่พอเหมาะ เพื่อไม่ให้มีน้ำตาลมากเกินไป โดยเฉพาะผลไม้แปรรูป อบแห้ง ตากแห้ง หรือผลไม้หวานจัด ทุกราย เช่น ขนุน ลำไย มะม่วงสุก

ทั้งนี้ ไม่ได้แปลว่าควรห้ามกินน้ำตาลหรืออาหารที่มีรสหวานโดยเด็ดขาด แต่ควรควบคุมการกินให้อยู่ในสัดส่วนที่พอเหมาะ ออกกำลังกายสม่ำเสมอ และหลีกเลี่ยงอาหารไขมันสูง ร่วมกับควบคุมน้ำหนักไม่ให้รูปร่างอ้วนเกินไป ก็จะช่วยลดความเสี่ยงได้

คัดจาก

โรงพยาบาลศิริราช ปิยมหาราชการุณย์ และชายหัวเราะ. (๒๕๖๔). สุข (ภาพ) กำลังดี คู่มือสุขภาพดี
ประจำบ้านฉบับอารมณ์ดีพิเศษ. บันลือ พับลิเคชันส์. <https://www.siphospital.com/landing/e-book/>

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....

โครงการพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูง

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)
ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๕

บทอ่านเรื่องที่ ๒

/๔

คัดจาก

Lovefitt. (๒๕๖๕, ๑๗ กุมภาพันธ์). ทานผักผลไม้ที่มีกากใยด้วยน้ำ 🍏. [อินโฟกราฟิก]. Facebook. <https://www.facebook.com/lovefittpage/photos/a.301965273235951/4696187343813700/>

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....

โครงการพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูง

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)

ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๕

บทอ่านเรื่องที่ ๑

/๕

การระบาดของอหิวาตกโรค หรือ “โรคห่า” ในไทยนั้น มีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ได้แก่ สมัยรัชกาลที่ ๒ จากบันทึกของ “เจ้าพระยาทิพากรวงศ์” เล่าถึงการระบาดรุนแรงของอหิวาตกโรคครั้งแรกไว้ว่า พ.ศ. ๒๓๖๓ ที่มีการระบาดจากอินเดียเข้ามาไทย ผ่านทางปีนัง และหัวเมืองฝ่ายตะวันตก เข้ามาถึงสมุทรปราการ และพระนคร ระบาด ๒ สัปดาห์ ทำให้มีคนตายจำนวนมาก จนเผาศพไม่ทัน กองอยู่ในวัดต่าง ๆ ได้แก่ วัดสระเกศ วัดบางลำภู วัดบพิตรพิมุข วัดปทุมคงคา และวัดอื่น ๆ ถนนหนทางเกลื่อนกลาดเต็มไปด้วยซากศพ ประชาชนอพยพหนีออกจากเมืองด้วยความกลัว พระสงฆ์ทิ้งวัดการระบาดครั้งนี้ มีคนตายในกรุงเทพฯ และหัวเมืองใกล้เคียงประมาณ ๓๐,๐๐๐ คน

hfocus. (๒๕๖๓, ๑๔ มีนาคม). โรคระบาดร้ายแรงในอดีต : อหิวาตกโรค. <https://www.hfocus.org/content/2014/08/794>

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....

โครงการพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูง

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)
ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๕

/๕

หายใจเข้า แต่ไม่ยอมหายใจออก ก็ตายสถานเดียว กินมากแต่ไม่ยอมออกกำลังกาย โรคภัย
ก็ถามหา ในทำนองเดียวกัน หากเอาแต่เก็บสะสมทรัพย์สมบัติ แต่ไม่ยอมแบ่งปันให้ผู้อื่น ก็ทำให้ชีวิต
เป็นทุกข์

การเอาแต่รับ แต่ไม่ยอมให้ เป็นการกระทำที่สวนทางกับวิถีธรรมชาติ ต้นไม้ไม่เคยเป็นผู้รับ
ฝ่ายเดียว แม้พื้งน้ำจากฟ้า ดูดปุ๋ยจากดิน แต่ในเวลาเดียวกันก็คายน้ำให้ฟ้า ทั้งใบและกิ่งให้กลับกลายเป็น
ปุ๋ยคืนสู่ดิน ใช่แต่เท่านั้น ยังให้ดอกและผลเป็นอาหารแก่สรรพสัตว์ รวมทั้งให้ร่มเงาแก่นานาชีวิต
เช่นเดียวกับลำห้วย เมื่อได้รับน้ำจากภูเขาก็กส่งต่อให้ผืนดินเบื้องล่างเป็นทอด ๆ จนกลายเป็นแม่น้ำ
สายใหญ่ ผู้คนได้ใช้ประโยชน์มากมาย วิธีแห่งการรับและให้เช่นนี้ทำให้เกิดความสมดุลสอดคล้อง
ในธรรมชาติ และทำให้โลกนี้น่าอยู่

Minou. (๒๕๖๓, ๑๖ มีนาคม). เพราะชีวิตสมดุลได้ด้วย “การให้ทาน”. <https://goodlifeupdate.com/healthy-mind/dhamma/4695.html>

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....

โครงการพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูง

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)

ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๕

/๔

ปัจจุบันเราได้ยินคำว่า “บูลลี่ Bully” บ่อยครั้ง เนื่องจากทุกวันนี้ผู้คนสื่อสารกันผ่านโลกโซเชียลมีเดียกันมาก จนคิดว่าเป็นแค่การบูลลี่ในโลกโซเชียล แต่ความจริงแล้ว การบูลลี่เกิดขึ้นได้ทุกที่ในชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะเป็นในสถานศึกษาหรือที่ทำงาน และยังเกิดขึ้นมานานแล้วด้วย

นพ. โกวิทย์ นพพร แพทย์ด้านจิตวิทยา โรงพยาบาลสมิติเวช สุขุมวิท ระบุว่า การบูลลี่คือ พฤติกรรมรุนแรง กลั่นแกล้ง รังแกผู้อื่นทั้งทางวาจาและร่างกาย หากเกิดในชีวิตจริงมักเป็นการล้อเลียนรูปร่างหน้าตา สถานะทางสังคม รวมถึงการทำร้ายร่างกาย ส่วนโลกออนไลน์ส่วนใหญ่เกิดจากการประจานกันทางโซเชียลมีเดีย ซึ่งหลายครั้งการบูลลี่สร้างผลกระทบทางด้านความรู้สึก จนอาจเกิดเป็นผลทางใจฝังลึกจนยากเยียวยา อาจลุกลามจนเกิดการปะทะ และสร้างบาดแผลทางกายได้

Jurairat N. (๒๕๖๓, ๑๑ กุมภาพันธ์). *รับมืออย่างไรในสังคม Bully*. <https://www.sanook.com/health/18825/>

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....

โครงการพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูง

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)
ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๕

/๕

แมว เป็นสัตว์ที่หลายคนนิยมเลี้ยงเอาไว้เป็นเพื่อนคลายเหงา ด้วยความน่ารัก ขี้อ่อน และซุกซน ทำให้หลายคนตกหลุมรักเจ้าเหมียวพวกนี้จนกลายเป็น “ทาสแมว” ไปโดยไม่รู้ตัว ทาสแมวหลายคนหาซื้อของเล่นน่ารักสีสันสวยงามให้เจ้าเหมียวตัวโปรดได้เล่น แต่ความเป็นจริงแล้วสีสันของของเล่นเหล่านั้น แมวไม่สามารถมองเห็นสีได้เหมือนกับมนุษย์ เพราะตาของพวกมันมีเซลล์รับแสงรูปกรวยซึ่งมีหน้าที่ในการมองเห็นและรับรู้สีน้อยมาก นอกจากนี้สายตาของพวกมันยังสั้นและตาบอดสีแดง เพราะเหตุนี้จึงทำให้ภาพที่พวกมันเห็นส่วนใหญ่จะออกไปทางสีเขียวหรือฟ้า

ถึงแม้ว่าสายตาของพวกมันจะสั้นและตาบอดสี แมวยังคงมีความสามารถในการมองเห็นในมุมกว้าง และในที่มืดได้ดีกว่ามนุษย์ โดยมนุษย์มีมุมมองกว้างประมาณ ๑๘๐ องศา ส่วนแมวมองเห็นโลกกว้าง ๒๐๐ องศา นั่นเป็นเพราะว่า ตาของมันมีเซลล์รับแสงรูปแท่งซึ่งมีความไวต่อความเข้มของแสงระดับต่าง ๆ อยู่เป็นจำนวนมาก

สมฤทัย ลอยมา. (๒๕๖๓, ๑๐ มีนาคม). *โลกจากมุมมองแมวเหมียว*. <http://www.nsm.or.th/other-service/674-online-science/knowless-inventory/sci-trick/sci-trick-science-museum/1084-cat-view.html>

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....

โครงการพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูง

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)

ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๕

บทอ่านเรื่องที่ ๑

/๕

ทุกวันที่ ๒๐ มีนาคมของทุกปี สหประชาชาติได้ตั้งขึ้นให้เป็น “วันความสุขสากล” โดยมีความตั้งใจเพื่อให้เห็นว่า ความสุข นั้นสำคัญต่อมวลมนุษยชาติอย่างไร โดยทาง สหประชาชาติ (United Nations) นั้นได้มีแนวคิดที่ว่า ความสุขหรือคุณภาพชีวิตที่ดีนั้นต้องประกอบด้วย หยุดความยากจน ลดความไม่เท่าเทียม และปกป้องโลกนี้ไว้ด้วยหลักการนี้เอง ทำไมประเทศที่มักติดอันดับประเทศที่มีความสุขที่สุดในโลกนี้ถึงมีความสุข อะไรคือกุญแจที่จะนำพาไปสู่ประเทศที่มีความสุขที่สุดในโลก

สาธารณรัฐฟินแลนด์ เป็นประเทศที่มีความสุขที่สุดในโลกอยู่ในลำดับต้น ๆ เสมอ ประเทศฟินแลนด์นั้นเป็นประเทศที่มีระบบการศึกษาที่ดีมาก และความสำเร็จเหล่านั้นมาจากการที่มี “คุณครู” ที่มีคุณภาพดี ซึ่งครูนั้นจะต้องจบปริญญาเอก โดยมีทุนจากรัฐบาลสนับสนุน ระบบการศึกษาก็ไม่เน้นการสอบที่วัดแต่ปริมาณ แต่เน้นการเรียนการสอนแบบลงมือทำ รวมถึงโอกาสในการศึกษาของทุกคนในประเทศก็เป็นไปอย่างเท่าเทียม ซึ่งน่าจะเป็นสาเหตุหลักที่ทำให้ฟินแลนด์เป็นหนึ่งในประเทศที่ผู้คนมีความสุข

จะเห็นได้ว่า ระบบสังคม การเมือง การปกครอง รวมไปถึงวิสัยทัศน์มีความสำคัญที่สามารถเป็นตัวกลางในการผลักดันแนวคิดต่าง ๆ เพื่อสร้างความสุขให้กับประเทศได้ แต่อย่าลืมนะว่า ความเท่าเทียม ความไม่ยากจน เป็นหนึ่งในสิ่งที่จะต้องมิในสังคมที่อยากจะมีความสุข

Pannaput J. (๒๕๖๓, ๑๑ กุมภาพันธ์). ทำไมประเทศเหล่านี้มี “ความสุข” ที่สุดในโลก.

<https://today.line.me/th/pc/article/ทำไมประเทศเหล่านี้มีความสุขที่สุดในโลก>

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....

โครงการพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูง

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)
ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๕

/๕

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ พระบิดาแห่งประวัติศาสตร์ไทย ทรงอธิบายความหมายไว้ว่า “บาง” คือ ย่านหรือบริเวณที่มีคลองเข้าไปในอดีตคนไทยนิยมลงหลักปักฐานสร้างบ้านเรือนในที่ราบลุ่มริมน้ำ เพื่อประโยชน์ทั้งการทำมาหากินและการเดินทาง ชื่อชุมชนริมน้ำจึงมักขึ้นต้นด้วยคำว่า “บาง” มีการสันนิษฐานว่า “บาง” อาจกลายเสียงมาจากคำว่า “บัง” ในภาษามอญ ซึ่งหมายถึง เรือ หรือจุดจอดเรือ จึงนำคำว่า “บาง” มาใช้เรียกนำหน้าชื่อย่านที่มีเรือจอดกันเยอะ ๆ ซึ่งก็คือชุมชนริมน้ำที่มีผู้คนอาศัยอยู่รวมกัน มีการค้าขายสัญจรทางเรือ คำว่า “บาง” จึงมีนัยยะเดียวกับนำหน้าชื่อย่านคำอื่นๆ เช่น บ้าน-, ดอน-, แม่-, ชุน-, ควน-, หุบ- ฯลฯ คือ เป็นคำที่บ่งบอกลักษณะของที่ตั้งชุมชนนั่นเอง เช่น บางกะปิ ที่มี 3 ข้อสันนิษฐาน คือ

๑. มาจากชื่อ “กะปิ” กะปิที่เป็นเครื่องปรุงอาหาร เพราะพื้นที่นี้แต่เดิมอุดมสมบูรณ์ด้วยกุ้งเล็ก ๆ มากมาย ประชาชนจึงนิยมนำมาทำกะปิกันมาก

๒. มาจากคำว่า “กระปิ” ที่แปลว่า ลิง เพราะ พื้นที่นี้เคยเป็นป่าทึบ และมีลิงอาศัยอยู่มาก

๓. มาจากชื่อหมวก “กะปิเยาะห์” ของชาวมุสลิม เนื่องจากพื้นที่นี้มีชาวมุสลิมอาศัยอยู่มาก การแต่งกายของชาวมุสลิมส่วนใหญ่ จะสวมหมวกคลุมหัวชนิดหนึ่งเรียกว่า “กะปิเยาะห์” จึงน่าจะเป็นที่มาของชื่อ “บางกะปิ”

สำนักงานเขตบางกะปิ. (๒๕๕๔). ๑๐๐ ปี เขตบางกะปิ : ย้อนรอยตำนานร้อยอดีต ๑๐๐ ปี เขตบางกะปิ.

กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....

โครงการพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูง

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)

ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๕

บทอ่านเรื่องที่ ๑

/๕

ความสวยงามของอัญมณีในเครื่องประดับให้ทั้งความสุขตาและสุขใจ จึงควรดูแลรักษา
ทั้งการเก็บ การนำออกใช้ และการทำความสะอาด เพื่อถนอมอัญมณีให้คงความงดงามตลอดไป

ขณะไม่ใช้งาน ควรเก็บเครื่องประดับอัญมณีให้อยู่ในสภาพที่มั่นคง ไม่กระทบกระแทก
จนอาจเกิดตำหนิหรือชำรุด หากมีเครื่องประดับหลายชิ้นหลายประเภทควรเก็บในกล่องสำหรับเก็บ
เครื่องประดับที่อาจเป็นกล่องเหล็กเคลือบสีกันสนิม กล่องไม้ กล่องพลาสติก บุด้วยสำลี หุ้มผ้านุ่มหรือ
ผ้ากำมะหยี่ ซึ่งร้านจำหน่ายเครื่องประดับอัญมณีจะจัดให้เหมาะสำหรับเครื่องประดับเฉพาะชิ้น

การสวมเครื่องประดับอัญมณีเป็นครั้งคราวหรือตลอดเวลาก็ตาม อัญมณีจะอยู่ในสภาพ
ของการเคลื่อนไหวซึ่งอาจถูกกระทบกระแทก หรืออยู่ในสภาพแวดล้อมที่อาจเป็นอันตรายต่ออัญมณี
เช่น แสงแดดจัด ไร่ร้อน สารเคมี การระมัดระวังและหลีกเลี่ยงสภาพหรือสิ่งแวดลอมดังกล่าวจึงเป็น
สิ่งจำเป็น

โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. (๒๕๕๘).

สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ฉบับเสริมการเรียนรู้ เล่ม ๒๐. กรุงเทพฯ : โครงการ
สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว.

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....

โครงการพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูง

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)
ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๕

บทอ่านเรื่องที่ ๒

/๔

ออกกำลังกาย ตอนไหนดีกว่า?

เช้า (Morning):
พักผ่อนให้เพียงพอ และกินอาหารที่มีพลังงานสำหรับการทำกิจกรรม
ออกตอนเช้า
กระตุ้นการทำงานของสมอง ช่วยให้ตัดสินใจได้ดี และช่วยกระตุ้นให้เกิดการเผาผลาญน้ำตาลและไขมัน

เย็น (Evening):
เลือกความเข้มข้นให้เหมาะสม และห่างจากเวลานอน 2-3 ชม.
ออกตอนเย็น
ช่วยการเผาผลาญพลังงานโดยรวมของร่างกาย ในช่วงที่ยาวนานกว่า

ตอนไหนก็มีดี!!
ทำอย่างน้อย 150 นาที/สัปดาห์

Design by: designblablah.com จัอมูล: สสส
lovefitt.com / f lovefittpage / lovefittpage / lovefitt / @lovefitt

Lovefitt. (๒๕๖๒, ๑๑ พฤศจิกายน). ออกตอนเช้า หรือ ออกตอนเย็น ?!?. [อินโฟกราฟิก]. Facebook. <https://www.facebook.com/lovefittpage/photos/a.301965273235951/2310663775699414/>

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....

โครงการพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูง

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕

โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)
ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๕

/๕

สวนญี่ปุ่นเป็นสวนที่มีอัตลักษณ์ของตัวเองสูงโดดเด่น สวยงามไม่แพ้สวนของ
ชนชาติใด ๆ เพราะปรัชญาการออกแบบสวนญี่ปุ่นมีการพัฒนามาเป็นเวลายาวนาน มีความเกี่ยวข้องกับ
กับธรรมชาติ ศาสนา ปรัชญา ความเชื่อ ความศรัทธา ตลอดจนศิลปวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิต
สวนญี่ปุ่นจึงมีหลายแบบ

สวนญี่ปุ่นได้รับอิทธิพลจากสวนจีนพร้อม ๆ กับการเผยแพร่เข้ามาของศาสนาพุทธตั้งแต่
ช่วงพุทธศตวรรษที่ ๑๑ มีพระภิกษุญี่ปุ่น ๒ รูป จาริกไปศึกษาในดินแดนจีน และกลับมาตั้งนิกายใหม่
๒ นิกาย คือ นิกายชินงอน (shingon) และเทนได (Tendai) ซึ่งเป็นศาสนาพุทธแบบมหายาน นิกายทั้ง
สองนี้จะเน้นทางปฏิบัติ โดยให้ผู้ปฏิบัติธรรมหาที่วิเวกเข้าสู่ความเงียบของธรรมชาติและทำสมาธิเพื่อ
เกิดปัญญา

สวนญี่ปุ่นได้รับอิทธิพลมาจากการจัดสวนถาด (tray garden) ด้วยเช่นกัน สวนญี่ปุ่น
มักจะมีระเบียงหรือชานที่เป็นตัวเชื่อมระหว่างพื้นที่ภายในอาคารกับพื้นที่ภายนอก องค์ประกอบที่
มักจะมีในสวนญี่ปุ่น คือ ตะเกียงหิน (stone lantern) วัตถุประสงค์เดิมใช้เพื่อให้แสงสว่างในสวนยาม
ค่ำคืน ต่อมาก็ได้กลายเป็นเอกลักษณ์ที่สำคัญอย่างหนึ่งของงานประติมากรรมในสวนแบบญี่ปุ่น

สาโรช โสภณางกูร และรสสุคนธ์ (โรหิตรัตน์) ภิบาลกุล. (๒๕๕๘). *สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ฉบับ
เสริมการเรียนรู้ เล่ม ๒๑*. กรุงเทพฯ : โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์
ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว.

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....

โครงการพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูง

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕

โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)
ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๕

บทอ่านเรื่องที่ ๒

/๔

งานวันเกิดยิ่งใหญ่ใครคนนั้น	ฉลองกันในกลุ่มผู้ลุ่มหลง
หลงลาภยศสรรเสริญเพลิวะนาง	วันเกิดส่งชีพสั้นเร่งวันตาย
อีกมุมหนึ่งซึ่งเหงาน่าเศร้าแท้	หญิงแก่แก่งงหงอยและคอยหาย
โ้ววันนี้ในวันนั้นอันตรราย	แม่คลอดสายโลหิตแทบปลิดชนม์
วันเกิดลูกเกือบคล้ายวันตายแม่	เจ็บท้องแท้เท่าไรก็ไม่บ่น
กว่าอุ้มท้องกว่าคลอดรอดเป็นคน	เด็บโตจนบัดนี้เพราะใคร
แม่เจ็บเจียนขาดใจในวันนั้น	กลับเป็นวันลูกฉลองกันผ่องใส
ได้ชีวิตแล้วก็เหลิงระเริงใจ	ลืมผู้ให้ชีวิตอนิจจา
ไหนเราเรียกกันว่าวันเกิด	“วันผู้ให้กำเนิด” จะถูกกว่า
คำอวยพรที่เขียนควรเปลี่ยนมา	“ให้มารดาคุณเป็นสุข” จึงถูกแท้
เลิกจัดงานวันเกิดกันเถิดนะ	ควรแต่จะคุกเข่ากราบเท้าแม่
รำลึกถึงพระคุณอบอุ่นแด่	อย่ามัวแต่จัดงานประจานตัว

นภาลักษณ์ สุวรรณธาดา. (๒๕๕๒). เราเป็นหนึ่งเดียวกัน. นนทบุรี : ภาพพิมพ์.

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....

โครงการพัฒนาสมรรถนะการอ่านชั้นสูง

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖

โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)

ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๕

บทอ่านเรื่องที่ ๑

/๕

เก๊กฮวยหรือเบญจมาศ พืชที่มีต้นกำเนิดในประเทศจีน ภายหลังได้แพร่กระจายไปในประเทศต่าง ๆ เช่น ญี่ปุ่น กัมพูชา ลาว ไทย รวมถึงในยุโรปด้วย พันธุ์เก๊กฮวยที่นิยมปลูกและนำมาต้มเป็นน้ำเก๊กฮวยที่สุด คือ เก๊กฮวยดอกขาว ที่ปลูกมากกว่าร้อยละ ๙๐ ของเก๊กฮวยทั้งหมด โดยเฉพาะที่เมืองหังโจ ประเทศจีนนอกจากเบญจมาศดอกสีขาวแล้ว ดอกเบญจมาศสีเหลืองขนาดเล็กที่บ้านประเทศไทยเรียกว่า เบญจมาศหนู (*Chrysanthemum indicum* Linn.) ก็สามารถนำมาตากแห้ง ชงกับน้ำร้อน เป็นน้ำเก๊กฮวยได้เช่นเดียวกัน และยังมีสรรพคุณเหมือนกันอีกด้วย

สำหรับประเทศไทย เบญจมาศได้มีการนำเข้ามาปลูกนานมาแล้วโดยคนจีน เท่าที่ปรากฏในวรรณคดีเรื่องอิเหนา พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย แสดงว่าคนไทยสมัยนั้นคุ้นเคยกับเบญจมาศดีแล้ว และในหนังสืออักขราภิธานศรับท์ของหมอบรัดเลย์ พ.ศ. ๒๔๑๖ ก็กล่าวถึงเบญจมาศไว้ว่า “เบญจมาศ : เป็นชื่อดินไม้ดอกเล็กอย่างหนึ่ง” แสดงว่าคนไทยสมัยนั้นรู้จักเบญจมาศกันแพร่หลายแล้ว

ดอกเก๊กฮวย นับว่ามีประโยชน์หลายอย่าง ใช้ปลูกเป็นไม้ดอกไม้ประดับ และยังมีสรรพคุณทางยา ควรค่าแก่การอนุรักษ์สายพันธุ์ให้ถูกต้น ถูกชนิด เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม การดื่มเก๊กฮวยตามปกติจะดื่มเหมือนชาร้อนและไม่ใส่น้ำตาล เพื่อจะได้ไม่นำโรคอื่นแทรกเข้ามา เช่น เบาหวาน อ้วน เป็นต้น

ปิยรัชฎ์ ปริญาพงษ์ เจริญทรัพย์. (๒๕๖๓, ๑๕ มีนาคม). *เก๊กฮวย*. <http://www.rspg.or.th/>

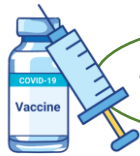
ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....

โครงการพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูง

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)
ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๕

บทอ่านเรื่องที่ ๒

/๕

แม้ว่าจะมีความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากขึ้น แต่ชีวิตในโลกโลกาภิวัตน์ปัจจุบัน ส่งเสริมให้โรคระบาดต่าง ๆ แพร่กระจายไปรวดเร็วมาก ภาวะโลกร้อนทำให้เชื้อมาเลเรียและยุงพาหะแพร่กระจาย เข้าไปในบางพื้นที่ การดื้อยาของเชื้อโรคชนิดต่าง ๆ แม้ธุรกิจยาจะมีมูลค่าถึง ๑ ล้านล้าน US\$ ต่อปี แต่ตลาด เรื่องวัคซีน มีแค่ร้อยละ ๓ ของการตลาดเท่านั้น มูลนิธิของ Bill Gates Wellcome Trust Charity และรัฐบาล หลายประเทศตั้งกองทุนกลางสาธารณสุขประโยชน์สำหรับการพัฒนาวัคซีน โดยมีงบประมาณสนับสนุน ๑ พันล้าน US\$ ตัวอย่างที่เป็นรูปธรรมชัดเจนที่สุด คือ การพัฒนาวัคซีนสำหรับป้องกันไข้หวัดใหญ่ ซึ่งมีการฝ่าเหล่า เปลี่ยนแปลงตลอด หากมีการระบาดใหม่ มนุษย์มักรับมือไม่ทันกับการเปลี่ยนแปลงนี้ เหมือนในปี ๒๐๐๙ เมื่อ H1N1 ที่เป็นไวรัสในหมู แพร่เข้าในคน ทำให้คนตายมากกว่า ๒ แสนคนทั่วโลก (ใช้เวลาในการผลิตวัคซีน Lot แรก ๒๖ สัปดาห์)

ตอนไวรัส Ebola แพร่กระจายเข้าไปใน Lagos เมืองหลวงของไนจีเรีย ซึ่งมีประชากรถึง ๒๑ ล้านคน มีความตื่นตระหนกกันมากกว่าจะ “เอาไม่อยู่” โชคดีที่ผู้เชี่ยวชาญจากทั่วโลกและบุคลากรสาธารณสุขหลายพันคนที่เชี่ยวชาญในการป้องกันโรคโปลิโอ ได้ช่วยกันหยุดโรคร้ายนี้ไว้ได้ ปัจจัยหนึ่งที่ทำสำเร็จ คือ ความช่วยเหลือจากนานาชาติ และ WHO (องค์การอนามัยโลก) ในการผนึกกำลังร่วมมือกัน

การป้องกันโรคระบาดที่ได้ผลดีที่สุด คือ การป้องกันก่อนได้รับเชื้อ เช่น การรับวัคซีนป้องกันโรค ตามเกณฑ์ที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด ได้รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ครบ ๕ หมู่ มีน้ำดื่มและน้ำใช้ ที่สะอาดเพียงพอ ดูแลเรื่องสุขอนามัยส่วนบุคคล ความสะอาดของที่อยู่อาศัย เครื่องใช้ส่วนตัว สิ่งแวดล้อม ที่ถูกสุขลักษณะ สะอาด ไม่แออัด อากาศถ่ายเทสะดวก มีแสงแดดส่องถึง องค์ประกอบต่าง ๆ เหล่านี้จะช่วย เสริมสร้างร่างกายให้แข็งแรง เมื่อเกิดโรคระบาดขึ้น จะช่วยลดความรุนแรงและการแพร่กระจายของโรค

หมอชาวบ้าน. (๒๕๖๓, ๓ เมษายน). 5 ปัจจัย เสี่ยงภัยโรคระบาด. <https://www.doctor.or.th/article/detail/400700>

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....

ใบความรู้

เรื่อง เทคนิคบันได ๖ ขั้น สู่ความสำเร็จในการอ่านจับใจความ*

“เทคนิคบันได ๖ ขั้น สู่ความสำเร็จในการอ่านจับใจความ” เป็นเทคนิคที่เรียบเรียงขึ้นโดย อาจารย์เสกสันต์ ผลวัฒน์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ร่วมกับสถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้ประกอบในการอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูงสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตาม “โครงการพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูงสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น” ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามนโยบาย “เด็กไทยวิถีใหม่ อ่านออกเขียนได้ทุกคน”

เทคนิคบันได ๖ ขั้น สู่ความสำเร็จในการอ่านจับใจความ มีแนวทางปฏิบัติดังนี้

บันไดขั้นที่ ๑ อ่านเรื่องเพื่อทำความเข้าใจภาพรวมของเนื้อหาทั้งหมด

ผู้อ่านต้องอ่านเรื่องที่จะจับใจความสำคัญตั้งแต่ต้นจนจบ เพื่อทำความเข้าใจและได้ภาพรวมของเนื้อหาของเรื่องที่ทำอย่างคร่าว ๆ โดยในขณะที่อ่านควรตั้งคำถามและพิจารณาว่าผู้เขียนกำลังสื่อเรื่องอะไร ใคร ทำอะไร เมื่อไร ที่ไหน ด้วยเหตุผลใด และอย่างไร หากเรื่องนั้นมีชื่อเรื่องก็ให้พิจารณาตั้งแต่ชื่อเรื่อง เพราะโดยทั่วไปชื่อเรื่องมักจะสอดคล้องกับใจความสำคัญหรือความคิดหลัก หรือช่วยแสดงให้เห็นถึงจุดสนใจของเรื่อง

* ดัดแปลงจาก สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, สถาบันภาษาไทย, คู่มือฝึกอบรมพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูงสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เล่ม ๑ (ม.ป.ท. : ม.ป.พ., ๒๕๖๔), หน้า ๘-๑๒.

บันไดขั้นที่ ๒ พิจารณาคำสำคัญ (keywords) ของเนื้อหาในแต่ละย่อหน้า

คำสำคัญ (keywords) เป็นคำที่กำหนดเป้าหมายเพื่อนำไปสู่ใจความสำคัญหรือความคิดหลักของเรื่องทีอ่านในแต่ละย่อหน้านั้นอาจมีคำสำคัญมากกว่าหนึ่งคำ แต่เมื่อนำคำเหล่านั้นมาเชื่อมโยงสร้างความสัมพันธ์ให้เกิดขึ้นก็สามารถทราบถึงใจความสำคัญหรือความคิดหลักของเรื่องทีอ่านได้

ธรรมชาติของการเขียนนั้น ผู้เขียนมิได้มีการกำหนดตำแหน่งที่ตั้งของคำสำคัญ ผู้อ่านสามารถจะสังเกตคำสำคัญได้โดยอาศัยหลัก ดังนี้

(๑) เป็นคำ กลุ่มคำ หรือประโยคที่เขียนเหมือนกัน สื่อความหมายเหมือนกัน ปรากฏซ้ำ ๆ ตั้งแต่ต้นจนจบ

(๒) เป็นคำ กลุ่มคำ หรือประโยคที่เขียนต่างกัน แต่สื่อความหมายเหมือนกัน ปรากฏซ้ำ ๆ ตั้งแต่ต้นจนจบ

ตัวอย่าง

สิ่งที่ชาวเรือถือกันมากก็คือ “หัวเรือ” นับถือกันว่าเป็นที่แม่ย่านางอยู่ พวกแม่ค้าที่ใช้เรือเป็นพาหนะบรรทุกของและอยู่อาศัย ไม่ว่าจะเป็เรือเล็กหรือใหญ่ มักไม่ยอมให้ใครเหยียบหัวเรือ แม้จะข้ามก็ยังไม่ยอมให้ข้าม เจ้าของเรือบางคนเคร่งมากจะจุดธูปบูชาทั้งเช้าและเย็น ที่หัวเรือบางลำมีแผ่นทองเหลืองหุ้มอย่างสวยงาม และมีช่องทองเหลืองเล็ก ๆ ติดไว้ที่ทวนหัวเรือสำหรับปักธูป บางทีก็มีพวงมาลัยคล้องหัวเรือที่เคร่งมาก ๆ ถึงกับจัดอาหารเช่นทุกเช้าก็มี

(ส.พลายน้อย, ๒๕๖๐, น.๗๘)

จากย่อหน้าข้างต้น คำสำคัญลักษณะที่ ๑ ที่เขียนเหมือนกัน สื่อความหมายเหมือนกันปรากฏซ้ำ ๆ ตั้งแต่ต้นจนจบในย่อหน้า คือ คำว่า “หัวเรือ”

ส่วนคำสำคัญลักษณะที่ ๒ ที่เขียนต่างกัน แต่สื่อความหมายเหมือนกัน ปรากฏซ้ำ ๆ ตั้งแต่ต้นจนจบในย่อหน้านั้น อาจพิจารณาร่วมกับการอ่านแล้วตั้งคำถามว่าผู้เขียนกำลังสื่อเรื่องอะไร ใคร ทำอะไร เมื่อไร ที่ไหน ด้วยเหตุผลใด และอย่างไร ดังนี้

ย่อหน้านี้สื่อเรื่องของใคร จะพบคำที่เขียนต่างกันที่เกี่ยวข้องกับบุคคล ๓ คำ คือ คำว่า “ชาวเรือ” “พวกแม่ค้าที่ใช้เรือ” และ “เจ้าของเรือ” แม้คำทั้ง ๓ คำจะเขียนต่างกัน แต่สื่อความหมายเหมือนกันถึงบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเรือ เมื่อพิจารณาแล้ว คำที่สื่อความหมายครอบคลุมย่อหน้านี้ก็คือ คำว่า “ชาวเรือ”

ย่อหน้านี้สื่อเรื่องของ “ชาวเรือ” ทำอะไร จะพบข้อความที่แสดงถึงการกระทำของชาวเรือที่แตกต่างกัน เช่น “มักไม่ยอมให้ใครเหยียบหัวเรือ แม้จะข้ามก็ยังไม่ยอมให้ข้าม” “เครื่องมากจะจูดรูปูซาทั้งเข้าและเย็น” “ที่เครื่องมาก ๆ ถึงกับจัดอาหารเช่นทุกเช้า” แต่การกระทำดังกล่าวนี้ต่างสื่อความหมายร่วมกัน แสดงให้เห็นว่า ชาวเรือ “นับถือ” หรือ “ถือ” หัวเรือ นอกจากนี้จากการกระทำหลาย ๆ อย่างดังกล่าวยังแสดงให้เห็นถึงการนับถือหัวเรือของชาวเรือที่มีมากด้วย

จากคำสำคัญที่ได้ สามารถสรุปใจความสำคัญของย่อหน้านี้ได้ว่า “ชาวเรือนับถือหัวเรือมาก” ซึ่งสื่อความหมายเหมือนกับประโยคแรกของย่อหน้านี้ที่ว่า “สิ่งที่ชาวเรือถือกันมากที่สุดคือ ‘หัวเรือ’”

บันไดขั้นที่ ๓ ตัดส่วนขยายใจความสำคัญทิ้ง

ธรรมชาติของการเขียนนั้น การนำเสนอความคิดหรือความรู้ในงานเขียน ผู้เขียนไม่ได้เสนอแต่ใจความสำคัญออกมาอย่างตรงไปตรงมา กล่าวคือ ผู้เขียนไม่ได้กล่าวตรง ๆ ว่า เรื่องที่เขียนนั้นมีใจความสำคัญอย่างไร แต่จะถูกห้อมล้อมด้วยบริบท ซึ่งในโครงสร้างของการเขียนก็คือ การขยายความ อาจแสดงอยู่ในลักษณะการให้คำจำกัดความ การอธิบายให้รายละเอียด การให้เหตุผล การยกตัวอย่าง หรือการเปรียบเทียบก็ได้ ดังนั้นหน้าที่ของผู้อ่านก็คือ ต้องแยกใจความสำคัญออกจากข้อความที่เป็นส่วนขยายใจความสำคัญออกมาให้ได้

ลักษณะการขยายความ

(๑) **การให้คำจำกัดความ** การขยายความลักษณะนี้เป็นการอธิบายความหมายของคำหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งในเนื้อเรื่องเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจตรงกัน นอกจากนี้ยังรวมถึงการอธิบายขอบเขตของความหมายของเรื่องด้วย การขยายความลักษณะนี้อาจจะมีการยกตัวอย่างประกอบด้วย

(๒) **การอธิบายให้รายละเอียด** การขยายความลักษณะนี้จะใช้เมื่อต้องการแจกแจงสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อธิบายลักษณะหรือองค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือแสดงขั้นตอน กระบวนการ บรรยายเหตุการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง อาจจะขยายโดยอธิบายให้รายละเอียด หรืออธิบายให้รายละเอียดพร้อมยกตัวอย่างก็ได้

การอธิบายให้รายละเอียดนี้นิยมใช้คำเชื่อม “คือ” “กล่าวคือ” เพื่อแสดงให้เห็นทราบว่า ข้อความที่อยู่หลังคำเชื่อมดังกล่าวเป็นการอธิบายให้รายละเอียด

(๓) การให้เหตุผล การขยายความลักษณะนี้ใช้เขียนให้ผู้อ่านเห็นคล้อยตามการขยายความด้วยวิธีนี้ได้หลายวิธี อาจเสนอความคิดที่เป็นข้อสรุปและตามด้วยข้อสนับสนุนต่าง ๆ ซึ่งเป็นเหตุผลหรือหลักฐานโดยการยกตัวอย่าง หรือเสนอผลลัพธ์เพื่อให้ผู้อ่านตระหนักแล้วตามด้วยสาเหตุต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดผลนั้น

การขยายความด้วยการให้เหตุผลนี้มักจะปรากฏการใช้คำเชื่อมแสดงเหตุผล “จึง” และ “เพราะ” ซึ่งมีลักษณะโครงสร้างคือ เหตุ + “จึง” + ผล และ ผล + “เพราะ” + เหตุ ส่วนที่เป็นใจความสำคัญ คือ ส่วนที่แสดงผล

(๔) การยกตัวอย่าง การขยายความลักษณะนี้มักจะใช้ร่วมกับวิธีอื่น เช่น การให้คำจำกัดความ การอธิบายให้รายละเอียด หรือจะใช้วิธีการยกตัวอย่างแต่เพียงอย่างเดียวโดยการยกตัวอย่างหลาย ๆ ตัวอย่างแล้วจึงสรุปท้ายย่อหน้าด้วยประโยคใจความสำคัญ

การยกตัวอย่างนี้นิยมใช้คำเชื่อม “เช่น” “ได้แก่” เพื่อแสดงให้ทราบว่า ข้อความที่อยู่หลังคำเชื่อมดังกล่าวเป็นการยกตัวอย่าง

(๕) การเปรียบเทียบ การขยายความลักษณะนี้จะใช้เขียนเพื่อเปรียบเทียบในลักษณะข้อเท็จจริงที่สามารถพิสูจน์ได้ โดยอาจมีจุดมุ่งหมายเปรียบเทียบความเหมือนกันหรือความแตกต่างกัน โดยกำหนดประเด็นที่เหมือนกันหรือแตกต่างกันว่ามีอะไรบ้าง แล้วจึงเปรียบเทียบไปที่ละประเด็น เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องที่ยกมาเปรียบเทียบได้ชัดเจนในด้านความเหมือนกันหรือความแตกต่างกัน หรืออาจใช้การยกเรื่องราวเป็นอุทาหรณ์ขึ้นมาก่อนแล้วจึงสรุปประเด็นความคิดสำคัญที่จะเสนอ หรือการเขียนอุปมาเปรียบเทียบสิ่งที่มีคุณสมบัติอย่างเดียวกันเพื่อให้ความคิดสำคัญชัดเจนขึ้น

การขยายความด้วยการเปรียบเทียบนี้จะมีลักษณะโครงสร้างคือ ตัวตั้ง + คำเชื่อมแสดงการเปรียบเทียบ + ตัวเปรียบ ส่วนที่เป็นใจความสำคัญ คือ ส่วนที่แสดงตัวตั้ง

ตัวอย่าง

พระราชวัง หมายถึง วังของพระมหากษัตริย์ มีระดับความสำคัญรองจากพระบรมมหาราชวังเป็นที่ประทับของพระมหากษัตริย์ตามขัตติยราชประเพณีมาแต่โบราณ การเรียกวังว่าพระราชวังได้นั้นพระมหากษัตริย์จะทรงประกาศพระบรมราชโองการสถาปนาวังขึ้นเป็น พระราชวัง จึงจะจัดเป็นที่ประทับของพระมหากษัตริย์ได้ เช่น พระราชวังดุสิต เมื่อแรกสร้างพระราชทานชื่อว่าสวนดุสิต ต่อมาจึงประกาศยกขึ้นเป็นพระราชวังดุสิต ส่วนพระตำหนักจิตรลดารโหฐานซึ่งเป็นที่ประทับของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน

สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๖ เป็นส่วนหนึ่งของพระราชวังดุสิตเรียกว่า พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิตไม่เรียกว่าพระราชวังจิตรลดา ราษฎรทั่วไปเรียกอย่างไม่เป็นทางการว่า สวนจิตรลดา

(รัตนา ภาณุสุทธิ, ๒๕๔๖, น.๑๗๒)

จากตัวอย่างข้างต้น เมื่อพิจารณาคำสำคัญจะพบว่า มี ๑ คำ คือ คำว่า “พระราชวัง” จากนั้นจึงพิจารณาตัดส่วนขยายใจความสำคัญที่ปรากฏ ดังนี้

(๑) “พระราชวัง หมายถึง วังของพระมหากษัตริย์” เพราะเป็นการให้คำจำกัดความของคำว่า “พระราชวัง” ซึ่งเป็นคำสำคัญของย่อหน้านี้

(๒) “มีระดับความสำคัญรองจากพระบรมมหาราชวัง เป็นที่ประทับของพระมหากษัตริย์ตามขัตติยราชประเพณีมาแต่โบราณ” เพราะเป็นการอธิบายให้รายละเอียดของคำว่า “พระราชวัง” ซึ่งเป็นคำสำคัญของย่อหน้านี้

(๓) “เช่น พระราชวังดุสิต เมื่อแรกสร้างพระราชทานชื่อว่าสวนดุสิต ต่อมาจึงประกาศยกขึ้นเป็นพระราชวังดุสิต ส่วนพระตำหนักจิตรลดารโหฐานซึ่งเป็นที่ประทับของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบันสร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๖ เป็นส่วนหนึ่งของพระราชวังดุสิตเรียกว่า พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิตไม่เรียกว่าพระราชวังจิตรลดา ราษฎรทั่วไปเรียกอย่างไม่เป็นทางการว่าสวนจิตรลดา” เพราะเป็นการยกตัวอย่างเพื่อช่วยให้คำว่า “พระราชวัง” ซึ่งเป็นคำสำคัญของย่อหน้านี้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

เมื่อตัดส่วนขยายใจความสำคัญข้างต้นแล้ว จะพบว่า ย่อหน้านี้มีใจความสำคัญเกี่ยวกับเรื่อง “ข้อกำหนดการเป็นพระราชวัง” โดยปรากฏเป็นประโยคใจความสำคัญชัดเจนที่กลางย่อหน้าว่า “การเรียกวังว่าพระราชวังได้นั้น พระมหากษัตริย์จะทรงประกาศพระบรมราชโองการสถาปนาวังขึ้นเป็นพระราชวัง จึงจะจัดเป็นที่ประทับของพระมหากษัตริย์ได้”

บันไดขั้นที่ ๔ เติมคำเชื่อมส่วนขยายใจความสำคัญ เพื่อตัดส่วนขยายใจความสำคัญทิ้ง

แนวทางปฏิบัติของการอ่านจับใจความสำคัญในบันไดขั้นที่ ๓ นั้น ผู้เรียนสามารถพิจารณาตัดส่วนขยายใจความสำคัญในย่อหน้าได้ง่าย โดยสังเกตจากคำเชื่อมแสดงส่วนขยายใจความสำคัญ หากทว่าในบางครั้งผู้เขียนอาจจะเรียบเรียงข้อความในย่อหน้าโดยไม่ใช้คำเชื่อมก็ได้ ดังนั้นหากต้องการจะจับใจความสำคัญ ผู้เรียนจำเป็นต้องเติมเติมคำเชื่อมส่วนขยายใจความสำคัญ เพื่อตัดส่วนขยายใจความสำคัญทิ้ง

คำเชื่อมที่นิยมเติมในข้อความในย่อหน้า ได้แก่ กล่าวคือ เช่น จึง เพราะ

ตัวอย่าง

ผักและผลไม้สดจะมีเอนไซม์ที่เป็นตัวช่วยย่อยอาหารให้เป็นโมเลกุลที่เล็กที่สุดเข้าสู่กระแสเลือดไปใช้ประโยชน์ในร่างกายอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด และเร่งปฏิกิริยาการย่อยอาหารให้สมบูรณ์ เอนไซม์หลายชนิดเป็นเอนไซม์ที่ร่างกายไม่สามารถสร้างขึ้นมาได้ จึงต้องได้รับจากการรับประทานผักผลไม้เท่านั้น เอนไซม์บางชนิดยังช่วยเปลี่ยนอนุมูลอิสระเป็นน้ำและออกซิเจน บางชนิดช่วยเผาผลาญพลังงาน สลายไขมันและกำจัดสารพิษในร่างกาย

(ข้อสอบ O-NET ม.๓ ปีการศึกษา ๒๕๖๐)

จากตัวอย่างข้างต้น เมื่ออ่านเนื้อหาในย่อหน้านี้แล้ว

(๑) ตั้งคำถามเพื่อทำความเข้าใจภาพรวมของเนื้อหาทั้งหมด

๑.๑ ย่อหน้านี้กล่าวถึงเรื่องอะไร

คำตอบ คือ ผักและผลไม้สด

๑.๒ ผักและผลไม้สดเป็นอย่างไร

คำตอบ คือ ผักและผลไม้สดจะมีเอนไซม์

๑.๓ เอนไซม์ดังกล่าวเป็นอย่างไร

คำตอบ คือ เป็นตัวช่วยย่อยอาหารให้เป็นโมเลกุลที่เล็กที่สุดเข้าสู่กระแสเลือดไปใช้ประโยชน์ในร่างกายอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด และเร่งปฏิกิริยาการย่อยอาหารให้สมบูรณ์

(๒) พิจารณาคำสำคัญของย่อหน้านี้

ย่อหน้านี้มีคำสำคัญ ๒ คำ คือ “ผักและผลไม้สด” (หรือ ผักผลไม้) ซึ่งปรากฏซ้ำ ๒ ครั้ง และ “เอนไซม์” ซึ่งปรากฏซ้ำ ๕ ครั้ง

(๓) เติมคำเชื่อมส่วนขยายใจความสำคัญ เพื่อตัดส่วนขยายใจความสำคัญทิ้ง

จากย่อหน้าข้างต้นสามารถเติมคำเชื่อม “เพราะ” หน้าข้อความ “เอนไซม์หลายชนิดเป็นเอนไซม์ที่ร่างกายไม่สามารถสร้างขึ้นมาได้” ทำให้เห็นได้ว่าใจความสำคัญของย่อหน้านี้ คือ “ผักและผลไม้สดจะมีเอนไซม์ที่เป็นตัวช่วยย่อยอาหารให้เป็นโมเลกุลที่เล็กที่สุดเข้าสู่กระแสเลือดไปใช้ประโยชน์ในร่างกายอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด และเร่งปฏิกิริยาการย่อยอาหารให้สมบูรณ์” สอดคล้องกับคำตอบที่ได้จากการตั้งคำถามเพื่อทำความเข้าใจภาพรวมของเนื้อหาทั้งหมด

นอกจากนี้หากสังเกตเนื้อหาในตอนท้ายของย่อหน้าจะพบว่า เนื้อหาที่ปรากฏยังสนับสนุนใจความสำคัญของย่อหน้านี้ให้ชัดเจนขึ้นด้วย ดังเห็นได้จากข้อความ “เอนไซม์บางชนิดยังช่วยเปลี่ยนอนุมูลอิสระเป็นน้ำและออกซิเจน บางชนิดช่วยเผาผลาญพลังงาน สลายไขมันและกำจัดสารพิษในร่างกาย” ซึ่งมีลักษณะเป็นคำสำคัญลักษณะที่ ๒ ที่เขียนต่างกัน แต่สื่อความหมายเหมือนกัน ปรากฏซ้ำ ๆ คือ

- (๑) เอนไซม์บางชนิดยังช่วยเปลี่ยนอนุมูลอิสระเป็นน้ำและออกซิเจน
- (๒) บางชนิดช่วยเผาผลาญพลังงาน
- (๓) สลายไขมัน
- (๔) กำจัดสารพิษในร่างกาย

สัมพันธ์กับเนื้อหา “...ไปใช้ประโยชน์ในร่างกายอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด และเร่งปฏิกิริยาการย่อยอาหารให้สมบูรณ์” ในใจความสำคัญที่ปรากฏตอนต้นย่อหน้า

ด้วยเหตุนี้ใจความสำคัญของย่อหน้านี้จึงสรุปได้ว่า “ผักและผลไม้สดมีเอนไซม์ช่วยย่อยสารอาหารไปใช้ประโยชน์ในร่างกาย”

บันไดขั้นที่ ๕ สังเกตคำหรือกลุ่มคำแสดงความขัดแย้งหรือตรงข้ามกันที่ปรากฏในย่อหน้า

ปกติแล้วข้อความหรือประโยคแต่ละประโยคที่เรียงต่อกันในย่อหน้านั้นจะมีเนื้อหาเกี่ยวโยงต่อเนื่องสัมพันธ์กัน การลำดับความคิดและการเชื่อมโยงความคิดเป็นไปอย่างมีระเบียบ ชัดเจน “ประจวบจำมะลิแต่ละดอกมาร้อยเป็นวงรอบจนเป็นพวงมาลัยที่เป็นระเบียบสวยงาม ทำให้ผู้อ่านสามารถติดตามเนื้อเรื่องได้ง่าย ไม่สับสนวุ่นวาย อ่านแล้วได้เนื้อความที่สมบูรณ์แจ่มแจ้ง” (ราตรี ธันวาคม, ๒๕๔๒, น.๘๒)

วิธีหนึ่งที่ทำให้ย่อหน้าเกิดการเชื่อมโยง คือ การใช้คำหรือกลุ่มคำเป็นเครื่องเชื่อมความ คำหรือกลุ่มคำที่เป็นเครื่องเชื่อมในย่อหน้านั้นมีหลายลักษณะ แต่มีคำหรือกลุ่มคำลักษณะหนึ่งที่ช่วยให้จับใจความสำคัญได้ง่ายขึ้น คือ คำหรือกลุ่มคำแสดงความขัดแย้งหรือตรงข้ามกัน เช่น เช่น แต่ ทว่า แต่หาก แต่ทว่า อย่างไรก็ตาม ในทางตรงข้าม ในทางกลับกัน ถึงแม้...แต่ ฯลฯ เพราะใจความสำคัญที่ผู้เขียนต้องการสื่อในย่อหน้านั้นอาจอยู่หลังคำหรือกลุ่มคำดังกล่าว

ตัวอย่าง

กำแพงเมืองจีนสร้างขึ้นมาเพื่อป้องกันข้าศึก แต่นักประวัติศาสตร์ต่างลงความเห็นว่า กำแพงเมืองจีนนั้นไม่สามารถป้องกันข้าศึกได้ เพราะข้าศึกสามารถโอบล้อมป้อมปราการเข้ามาได้หลายครั้ง เช่น กองทัพแทนจู่สามารถยกพลข้ามกำแพงมาพิชิตแผ่นดินจีนได้ส่วนหนึ่ง นอกจากกำแพงเมืองจีนจะไม่สามารถป้องกันข้าศึกทางบกได้แล้ว เมื่อกองทัพชาติยุโรปยกทัพมาทางทะเลก็ยังสามารถถดดันให้จีนยอมจำนนได้สำเร็จในศตวรรษที่ ๑๙

(ข้อสอบ O-NET ม.๓ ปีการศึกษา ๒๕๖๑)

จากตัวอย่างข้างต้น เมื่อพิจารณาคำสำคัญจะพบว่า มี ๒ คำ คือ คำว่า “กำแพงเมืองจีน” และ “ไม่สามารถป้องกันข้าศึก” ซึ่งสื่อความหมายถึง “ยอมจำนน” ด้วย จากนั้นจึงพิจารณาตัดส่วนขยายใจความสำคัญที่ปรากฏ ดังนี้

(๑) “เพราะข้าศึกสามารถโอบล้อมป้อมปราการเข้ามาได้หลายครั้ง” เพราะเป็นการให้เหตุผลที่สนับสนุนข้อความ “นักประวัติศาสตร์ต่างลงความเห็นว่ากำแพงเมืองจีนนั้นไม่สามารถป้องกันข้าศึกได้”

(๒) “เช่น กองทัพแทนจู่สามารถยกพลข้ามกำแพงมาพิชิตแผ่นดินจีนได้ส่วนหนึ่ง” เพราะเป็นการยกตัวอย่างสนับสนุนข้อความ “เพราะข้าศึกสามารถโอบล้อมป้อมปราการเข้ามาได้หลายครั้ง”

เมื่อตัดส่วนขยายใจความสำคัญแล้วจะสังเกตได้ว่า ในย่อหน้านี้มีการใช้คำว่า “แต่” แสดงความขัดแย้งหรือตรงข้ามกันในย่อหน้า ใจความสำคัญที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอก็คือ “นักประวัติศาสตร์ต่างลงความเห็นว่า กำแพงเมืองจีนนั้นไม่สามารถป้องกันข้าศึกได้”

ส่วนเนื้อหาในตอนท้าย “เมื่อกองทัพชาติยุโรปยกทัพมาทางทะเลก็ยังสามารถถดดันให้จีนยอมจำนนได้สำเร็จในศตวรรษที่ ๑๙” ก็เป็นส่วนขยายในลักษณะการยกตัวอย่างเพื่อสนับสนุนใจความสำคัญให้ชัดเจนขึ้น กล่าวคือ แสดงให้เห็นว่า กำแพงเมืองจีนไม่สามารถป้องกันข้าศึกทั้งทางบกและทางทะเล

**บันไดขั้นที่ ๖ หากย่อหน้านั้นไม่ปรากฏประโยคใจความสำคัญ ต้องพิจารณาเนื้อความ
ในบริบทอื่น ๆ โดยเฉพาะข้อความในย่อหน้าก่อนและหลัง**

โดยนำใจความสำคัญหรือความคิดหลักที่กระจายอยู่ในย่อหน้านั้น นำมาประมวลและเรียบเรียงให้เป็นประโยคใจความสำคัญด้วยสำนวนภาษาของตนเอง

ตัวอย่าง

พืชที่คนไทยนำรามาใช้ย้อมผ้า เช่น ขมิ้น ข่า และยอป่า พืชที่คนไทยนำลำต้นมาใช้ย้อมผ้า ได้แก่ มะพูด หากใช้เฉพาะส่วนเปลือกนั้นมีหลายชนิด เช่น กราย ฉำฉา กระหูด โกงกาง ปอแดง และประดู่ ส่วนพืชที่เรานำแก่นของเนื้อไม้มาใช้ย้อมผ้า คือ ขนุน ชีเหล็ก และเข พืชที่เรานำผลของมันมาใช้ในการย้อมผ้า คือ กระจาย หว่า มะเกลือ และตะโก เมล็ดจากผลก็สามารถนำมาใช้ย้อมผ้าได้ด้วย เช่น คำแสด พืชที่เรานำดอกมาใช้ในการย้อมผ้า คือ อัญชัน และคำฝอย พืชที่ใบให้สีในการย้อมผ้า ได้แก่ หูกวาง และคราม ซึ่งครามนั้นนอกจากจะใช้ใบจากต้นครามย้อมผ้าได้แล้ว เรายังสามารถใช้กิ่งของมันในการย้อมผ้าได้ด้วย

(ปรับจาก ดาวรัตน์ ชูทรัพย์, ๒๕๔๗, น.๑๗๔ - ๑๗๕)

จากตัวอย่างข้างต้น เมื่ออ่านย่อหน้าจบแล้ว สิ่งที่ต้องพิจารณาในการจับใจความสำคัญ คือ

(๑) ย่อหน้านักกล่าวถึงเรื่องอะไร

คำตอบคือ เรื่องเกี่ยวกับการใช้ส่วนต่าง ๆ ของพืชมาย้อมผ้าของคนไทย

(๒) พิจารณาคำสำคัญของย่อหน้านี้

คำสำคัญลักษณะที่ ๑ ที่ปรากฏซ้ำ ๆ ตั้งแต่ต้นจนจบในย่อหน้าคือ คำว่า “พืช” “คนไทย” ซึ่งในบางประโยคจะใช้คำว่า “เรา” แทนคำว่า “คนไทย” และ “ย้อมผ้า”

ส่วนคำสำคัญลักษณะที่ ๒ ในย่อหน้า คือ คำว่า “ราก” “ลำต้น” “เปลือก” “แก่นของเนื้อไม้” “ผล” “เมล็ดจากผล” “ดอก” “ใบ” และ “กิ่ง” จะเห็นได้ว่า ทุกคำนั้นสื่อถึงส่วนต่าง ๆ ของพืช

(๓) พิจารณาเนื้อความที่เป็นส่วนประกอบคำสำคัญ เพื่อตัดส่วนขยายใจความสำคัญ

เนื้อความที่เป็นส่วนประกอบคำสำคัญ คือ การอธิบายให้รายละเอียดเกี่ยวกับส่วนต่าง ๆ ของพืชที่คนไทยนำมาใช้ย้อมผ้า คือ ราก ลำต้น เปลือก แก่นของเนื้อไม้ ผล เมล็ดจากผล ดอก ใบ และกิ่ง ประกอบกับการยกตัวอย่างพืชที่คนไทยนำส่วนต่าง ๆ แต่ละส่วนนั้นมาใช้ย้อมผ้า สังเกตจากคำว่า “เช่น” “ได้แก่” และ “คือ” ทั้งหมดนี้คือส่วนขยายใจความสำคัญที่ต้องตัดทิ้ง

(๔) นำใจความสำคัญมาเรียบเรียงเป็นประโยคใจความสำคัญด้วยสำนวนภาษาของผู้อ่าน โดยคงตามเนื้อความเดิม จากตัวอย่างข้างต้น ประโยคใจความสำคัญของย่อหน้านี้คือ “คนไทยนำส่วนต่าง ๆ ของพืชมาใช้ย้อมผ้า”

จากวิธีการอ่านจับใจความสำคัญทั้ง ๖ วิธีข้างต้น สามารถจัดทำเป็นแผนภาพเพื่อช่วยความจำเกี่ยวกับวิธีการอ่านจับใจความสำคัญได้ดังนี้

บรรณานุกรม

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, สถาบันภาษาไทย. (๒๕๖๔). คู่มือฝึกอบรมพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูงสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เล่ม ๑. ม.ป.ท. : ม.ป.พ.

ใบความรู้

เรื่อง เทคนิคบันได ๖ ขั้น สู่ความสำเร็จในการอ่านจับใจความ*

“เทคนิคบันได ๖ ขั้น สู่ความสำเร็จในการอ่านจับใจความ” เป็นเทคนิคที่เรียบเรียงขึ้นโดย อาจารย์เสกสรรค์ ผลวัฒน์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ร่วมกับสถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้ประกอบในการอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูงสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตาม “โครงการพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูงสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น” ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามนโยบาย “เด็กไทยวิถีใหม่ อ่านออกเขียนได้ทุกคน”

เทคนิคบันได ๖ ขั้น สู่ความสำเร็จในการอ่านจับใจความ มีแนวทางปฏิบัติดังนี้

บันไดขั้นที่ ๑ อ่านเรื่องเพื่อทำความเข้าใจภาพรวมของเนื้อหาทั้งหมด

ผู้อ่านต้องอ่านเรื่องที่จะจับใจความสำคัญตั้งแต่ต้นจนจบ เพื่อทำความเข้าใจและได้ภาพรวมของเนื้อหาของเรื่องที่ทำอย่างคร่าว ๆ โดยในขณะที่อ่านควรตั้งคำถามและพิจารณาว่าผู้เขียนกำลังสื่อเรื่องอะไร ใคร ทำอะไร เมื่อไร ที่ไหน ด้วยเหตุผลใด และอย่างไร หากเรื่องนั้นมีชื่อเรื่องก็ให้พิจารณาตั้งแต่ชื่อเรื่อง เพราะโดยทั่วไปชื่อเรื่องมักจะสอดคล้องกับใจความสำคัญหรือความคิดหลัก หรือช่วยแสดงให้เห็นถึงจุดสนใจของเรื่อง

* ดัดแปลงจาก สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, สถาบันภาษาไทย, คู่มือฝึกอบรมพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูงสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เล่ม ๑ (ม.ป.ท. : ม.ป.พ., ๒๕๖๔), หน้า ๘-๑๒.

บันไดขั้นที่ ๒ พิจารณาคำสำคัญ (keywords) ของเนื้อหาในแต่ละย่อหน้า

คำสำคัญ (keywords) เป็นคำที่กำหนดเป้าหมายเพื่อนำไปสู่ใจความสำคัญหรือความคิดหลักของเรื่องทีอ่านในแต่ละย่อหน้านั้นอาจมีคำสำคัญมากกว่าหนึ่งคำ แต่เมื่อนำคำเหล่านั้นมาเชื่อมโยงสร้างความสัมพันธ์ให้เกิดขึ้นก็สามารถทราบถึงใจความสำคัญหรือความคิดหลักของเรื่องทีอ่านได้

ธรรมชาติของการเขียนนั้น ผู้เขียนมิได้มีการกำหนดตำแหน่งที่ตั้งของคำสำคัญ ผู้อ่านสามารถจะสังเกตคำสำคัญได้โดยอาศัยหลัก ดังนี้

(๑) เป็นคำ กลุ่มคำ หรือประโยคที่เขียนเหมือนกัน สื่อความหมายเหมือนกัน ปรากฏซ้ำ ๆ ตั้งแต่ต้นจนจบ

(๒) เป็นคำ กลุ่มคำ หรือประโยคที่เขียนต่างกัน แต่สื่อความหมายเหมือนกัน ปรากฏซ้ำ ๆ ตั้งแต่ต้นจนจบ

ตัวอย่าง

สิ่งที่ชาวเรือถือกันมากก็คือ “หัวเรือ” นับถือกันว่าเป็นที่แม่ย่านางอยู่ พวกแม่ค้าที่ใช้เรือเป็นพาหนะบรรทุกของและอยู่อาศัย ไม่ว่าจะเป็เรือเล็กหรือใหญ่ มักไม่ยอมให้ใครเหยียบหัวเรือ แม้จะข้ามก็ยังไม่ยอมให้ข้าม เจ้าของเรือบางคนเคร่งมากจะจุดธูปบูชาทั้งเช้าและเย็น ที่หัวเรือบางลำมีแผ่นทองเหลืองหุ้มอย่างสวยงาม และมีช่องทองเหลืองเล็ก ๆ ติดไว้ที่ทวนหัวเรือสำหรับปักธูป บางทีก็มีพวงมาลัยคล้องหัวเรือที่เคร่งมาก ๆ ถึงกับจัดอาหารเช่นทุกเช้าก็มี

(ส.พลายน้อย, ๒๕๖๐, น.๗๘)

จากย่อหน้าข้างต้น คำสำคัญลักษณะที่ ๑ ที่เขียนเหมือนกัน สื่อความหมายเหมือนกันปรากฏซ้ำ ๆ ตั้งแต่ต้นจนจบในย่อหน้า คือ คำว่า “หัวเรือ”

ส่วนคำสำคัญลักษณะที่ ๒ ที่เขียนต่างกัน แต่สื่อความหมายเหมือนกัน ปรากฏซ้ำ ๆ ตั้งแต่ต้นจนจบในย่อหน้านั้น อาจพิจารณาร่วมกับการอ่านแล้วตั้งคำถามว่าผู้เขียนกำลังสื่อเรื่องอะไร ใคร ทำอะไร เมื่อไร ที่ไหน ด้วยเหตุผลใด และอย่างไร ดังนี้

ย่อหน้านี้สื่อเรื่องของใคร จะพบคำที่เขียนต่างกันที่เกี่ยวข้องกับบุคคล ๓ คำ คือ คำว่า “ชาวเรือ” “พวกแม่ค้าที่ใช้เรือ” และ “เจ้าของเรือ” แม้คำทั้ง ๓ คำจะเขียนต่างกัน แต่สื่อความหมายเหมือนกันถึงบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเรือ เมื่อพิจารณาแล้ว คำที่สื่อความหมายครอบคลุมย่อหน้านี้ก็คือ คำว่า “ชาวเรือ”

ย่อหน้านี้สื่อเรื่องของ “ชาวเรือ” ทำอะไร จะพบข้อความที่แสดงถึงการกระทำของชาวเรือที่แตกต่างกัน เช่น “มักไม่ยอมให้ใครเหยียบหัวเรือ แม้จะข้ามก็ยังไม่ยอมให้ข้าม” “เครื่องมากจะจัดรูปบูชาทั้งเข้าและเย็น” “ที่เครื่องมาก ๆ ถึงกับจัดอาหารเช่นทุกเช้า” แต่การกระทำดังกล่าวนี้ต่างสื่อความหมายร่วมกัน แสดงให้เห็นว่า ชาวเรือ “นับถือ” หรือ “ถือ” หัวเรือ นอกจากนี้จากการกระทำหลาย ๆ อย่างดังกล่าวยังแสดงให้เห็นถึงการนับถือหัวเรือของชาวเรือที่มีมากด้วย

จากคำสำคัญที่ได้ สามารถสรุปใจความสำคัญของย่อหน้านี้ได้ว่า “ชาวเรือนับถือหัวเรือมาก” ซึ่งสื่อความหมายเหมือนกับประโยคแรกของย่อหน้านี้ที่ว่า “สิ่งที่ชาวเรือถือกันมากที่สุดคือ ‘หัวเรือ’”

บันไดขั้นที่ ๓ ตัดส่วนขยายใจความสำคัญทิ้ง

ธรรมชาติของการเขียนนั้น การนำเสนอความคิดหรือความรู้ในงานเขียน ผู้เขียนไม่ได้เสนอแต่ใจความสำคัญออกมาอย่างตรงไปตรงมา กล่าวคือ ผู้เขียนไม่ได้กล่าวตรง ๆ ว่า เรื่องที่เขียนนั้นมีใจความสำคัญอย่างไร แต่จะถูกห้อมล้อมด้วยบริบท ซึ่งในโครงสร้างของการเขียนก็คือ การขยายความ อาจแสดงอยู่ในลักษณะการให้คำจำกัดความ การอธิบายให้รายละเอียด การให้เหตุผล การยกตัวอย่าง หรือการเปรียบเทียบก็ได้ ดังนั้นหน้าที่ของผู้อ่านก็คือ ต้องแยกใจความสำคัญออกจากข้อความที่เป็นส่วนขยายใจความสำคัญออกมาให้ได้

ลักษณะการขยายความ

(๑) **การให้คำจำกัดความ** การขยายความลักษณะนี้เป็นการอธิบายความหมายของคำหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งในเนื้อเรื่องเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจตรงกัน นอกจากนี้ยังรวมถึงการอธิบายขอบเขตของความหมายของเรื่องด้วย การขยายความลักษณะนี้อาจจะมีการยกตัวอย่างประกอบด้วย

(๒) **การอธิบายให้รายละเอียด** การขยายความลักษณะนี้จะใช้เมื่อต้องการแจกแจงสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อธิบายลักษณะหรือองค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือแสดงขั้นตอน กระบวนการ บรรยายเหตุการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง อาจจะขยายโดยอธิบายให้รายละเอียด หรืออธิบายให้รายละเอียดพร้อมยกตัวอย่างก็ได้

การอธิบายให้รายละเอียดนี้นิยมใช้คำเชื่อม “คือ” “กล่าวคือ” เพื่อแสดงให้เห็นทราบว่า ข้อความที่อยู่หลังคำเชื่อมดังกล่าวเป็นการอธิบายให้รายละเอียด

(๓) การให้เหตุผล การขยายความลักษณะนี้ใช้เขียนให้ผู้อ่านเห็นคล้อยตามการขยายความด้วยวิธีนี้ได้หลายวิธี อาจเสนอความคิดที่เป็นข้อสรุปและตามด้วยข้อสนับสนุนต่าง ๆ ซึ่งเป็นเหตุผลหรือหลักฐานโดยการยกตัวอย่าง หรือเสนอผลลัพธ์เพื่อให้ผู้อ่านตระหนักแล้วตามด้วยสาเหตุต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดผลนั้น

การขยายความด้วยการให้เหตุผลนี้มักจะปรากฏการใช้คำเชื่อมแสดงเหตุผล “จึง” และ “เพราะ” ซึ่งมีลักษณะโครงสร้างคือ เหตุ + “จึง” + ผล และ ผล + “เพราะ” + เหตุ ส่วนที่เป็นใจความสำคัญ คือ ส่วนที่แสดงผล

(๔) การยกตัวอย่าง การขยายความลักษณะนี้มักจะใช้ร่วมกับวิธีอื่น เช่น การให้คำจำกัดความ การอธิบายให้รายละเอียด หรือจะใช้วิธีการยกตัวอย่างแต่เพียงอย่างเดียวโดยการยกตัวอย่างหลาย ๆ ตัวอย่างแล้วจึงสรุปท้ายย่อหน้าด้วยประโยคใจความสำคัญ

การยกตัวอย่างนี้นิยมใช้คำเชื่อม “เช่น” “ได้แก่” เพื่อแสดงให้ทราบว่า ข้อความที่อยู่หลังคำเชื่อมดังกล่าวเป็นการยกตัวอย่าง

(๕) การเปรียบเทียบ การขยายความลักษณะนี้จะใช้เขียนเพื่อเปรียบเทียบในลักษณะข้อเท็จจริงที่สามารถพิสูจน์ได้ โดยอาจมีจุดมุ่งหมายเปรียบเทียบความเหมือนกันหรือความแตกต่างกัน โดยกำหนดประเด็นที่เหมือนกันหรือแตกต่างกันว่ามีอะไรบ้าง แล้วจึงเปรียบเทียบไปที่ละประเด็น เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องที่ยกมาเปรียบเทียบได้ชัดเจนในด้านความเหมือนกันหรือความแตกต่างกัน หรืออาจใช้การยกเรื่องราวเป็นอุทาหรณ์ขึ้นมาก่อนแล้วจึงสรุปประเด็นความคิดสำคัญที่จะเสนอ หรือการเขียนอุปมาเปรียบเทียบสิ่งที่มีคุณสมบัติอย่างเดียวกันเพื่อให้ความคิดสำคัญชัดเจนขึ้น

การขยายความด้วยการเปรียบเทียบนี้จะมีลักษณะโครงสร้างคือ ตัวตั้ง + คำเชื่อมแสดงการเปรียบเทียบ + ตัวเปรียบ ส่วนที่เป็นใจความสำคัญ คือ ส่วนที่แสดงตัวตั้ง

ตัวอย่าง

พระราชวัง หมายถึง วังของพระมหากษัตริย์ มีระดับความสำคัญรองจากพระบรมมหาราชวังเป็นที่ประทับของพระมหากษัตริย์ตามขัตติยราชประเพณีมาแต่โบราณ การเรียกกันว่าพระราชวังได้นั้นพระมหากษัตริย์จะทรงประกาศพระบรมราชโองการสถาปนาวังขึ้นเป็น พระราชวัง จึงจะจัดเป็นที่ประทับของพระมหากษัตริย์ได้ เช่น พระราชวังดุสิต เมื่อแรกสร้างพระราชทานชื่อว่าสวนดุสิต ต่อมาจึงประกาศยกขึ้นเป็นพระราชวังดุสิต ส่วนพระตำหนักจิตรลดารโหฐานซึ่งเป็นที่ประทับของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน

สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๖ เป็นส่วนหนึ่งของพระราชวังดุสิตเรียกว่า พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิตไม่เรียกว่าพระราชวังจิตรลดา ราษฎรทั่วไปเรียกอย่างไม่เป็นทางการว่า สวนจิตรลดา

(รัตนา ภาณุสุทธิ, ๒๕๔๖, น.๑๗๒)

จากตัวอย่างข้างต้น เมื่อพิจารณาคำสำคัญจะพบว่า มี ๑ คำ คือ คำว่า “พระราชวัง” จากนั้นจึงพิจารณาตัดส่วนขยายใจความสำคัญที่ปรากฏ ดังนี้

(๑) “พระราชวัง หมายถึง วังของพระมหากษัตริย์” เพราะเป็นการให้คำจำกัดความของคำว่า “พระราชวัง” ซึ่งเป็นคำสำคัญของย่อหน้านี้

(๒) “มีระดับความสำคัญรองจากพระบรมมหาราชวัง เป็นที่ประทับของพระมหากษัตริย์ตามขัตติยราชประเพณีมาแต่โบราณ” เพราะเป็นการอธิบายให้รายละเอียดของคำว่า “พระราชวัง” ซึ่งเป็นคำสำคัญของย่อหน้านี้

(๓) “เช่น พระราชวังดุสิต เมื่อแรกสร้างพระราชทานชื่อว่าสวนดุสิต ต่อมาจึงประกาศยกขึ้นเป็นพระราชวังดุสิต ส่วนพระตำหนักจิตรลดารโหฐานซึ่งเป็นที่ประทับของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบันสร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๖ เป็นส่วนหนึ่งของพระราชวังดุสิตเรียกว่า พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิตไม่เรียกว่าพระราชวังจิตรลดา ราษฎรทั่วไปเรียกอย่างไม่เป็นทางการว่าสวนจิตรลดา” เพราะเป็นการยกตัวอย่างเพื่อช่วยให้คำว่า “พระราชวัง” ซึ่งเป็นคำสำคัญของย่อหน้านี้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

เมื่อตัดส่วนขยายใจความสำคัญข้างต้นแล้ว จะพบว่า ย่อหน้านี้มีใจความสำคัญเกี่ยวกับเรื่อง “ข้อกำหนดการเป็นพระราชวัง” โดยปรากฏเป็นประโยคใจความสำคัญชัดเจนที่กลางย่อหน้าว่า “การเรียกวังว่าพระราชวังได้นั้น พระมหากษัตริย์จะทรงประกาศพระบรมราชโองการสถาปนาวังขึ้นเป็นพระราชวัง จึงจะจัดเป็นที่ประทับของพระมหากษัตริย์ได้”

บันไดขั้นที่ ๔ เติมคำเชื่อมส่วนขยายใจความสำคัญ เพื่อตัดส่วนขยายใจความสำคัญทิ้ง

แนวทางปฏิบัติของการอ่านจับใจความสำคัญในบันไดขั้นที่ ๓ นั้น ผู้เรียนสามารถพิจารณาตัดส่วนขยายใจความสำคัญในย่อหน้าได้ง่าย โดยสังเกตจากคำเชื่อมแสดงส่วนขยายใจความสำคัญ หากทว่าในบางครั้งผู้เขียนอาจจะเรียบเรียงข้อความในย่อหน้าโดยไม่ใช้คำเชื่อมก็ได้ ดังนั้นหากต้องการจะจับใจความสำคัญ ผู้เรียนจำเป็นต้องเติมเติมคำเชื่อมส่วนขยายใจความสำคัญ เพื่อตัดส่วนขยายใจความสำคัญทิ้ง

คำเชื่อมที่นิยมเติมในข้อความในย่อหน้า ได้แก่ กล่าวคือ เช่น จึง เพราะ

ตัวอย่าง

ผักและผลไม้สดจะมีเอนไซม์ที่เป็นตัวช่วยย่อยอาหารให้เป็นโมเลกุลที่เล็กที่สุดเข้าสู่กระแสเลือดไปใช้ประโยชน์ในร่างกายอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด และเร่งปฏิกิริยาการย่อยอาหารให้สมบูรณ์ เอนไซม์หลายชนิดเป็นเอนไซม์ที่ร่างกายไม่สามารถสร้างขึ้นมาได้ จึงต้องได้รับจากการรับประทานผักผลไม้เท่านั้น เอนไซม์บางชนิดยังช่วยเปลี่ยนอนุมูลอิสระเป็นน้ำและออกซิเจน บางชนิดช่วยเผาผลาญพลังงาน สลายไขมันและกำจัดสารพิษในร่างกาย

(ข้อสอบ O-NET ม.๓ ปีการศึกษา ๒๕๖๐)

จากตัวอย่างข้างต้น เมื่ออ่านเนื้อหาในย่อหน้านี้แล้ว

(๑) ตั้งคำถามเพื่อทำความเข้าใจภาพรวมของเนื้อหาทั้งหมด

๑.๑ ย่อหน้านี้กล่าวถึงเรื่องอะไร

คำตอบ คือ ผักและผลไม้สด

๑.๒ ผักและผลไม้สดเป็นอย่างไร

คำตอบ คือ ผักและผลไม้สดจะมีเอนไซม์

๑.๓ เอนไซม์ดังกล่าวเป็นอย่างไร

คำตอบ คือ เป็นตัวช่วยย่อยอาหารให้เป็นโมเลกุลที่เล็กที่สุดเข้าสู่กระแสเลือดไปใช้ประโยชน์ในร่างกายอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด และเร่งปฏิกิริยาการย่อยอาหารให้สมบูรณ์

(๒) พิจารณาคำสำคัญของย่อหน้านี้

ย่อหน้านี้มีคำสำคัญ ๒ คำ คือ “ผักและผลไม้สด” (หรือ ผักผลไม้) ซึ่งปรากฏซ้ำ ๒ ครั้ง และ “เอนไซม์” ซึ่งปรากฏซ้ำ ๕ ครั้ง

(๓) เติมคำเชื่อมส่วนขยายใจความสำคัญ เพื่อตัดส่วนขยายใจความสำคัญทิ้ง

จากย่อหน้าข้างต้นสามารถเติมคำเชื่อม “เพราะ” หน้าข้อความ “เอนไซม์หลายชนิดเป็นเอนไซม์ที่ร่างกายไม่สามารถสร้างขึ้นมาได้” ทำให้เห็นได้ว่าใจความสำคัญของย่อหน้านี้ คือ “ผักและผลไม้สดจะมีเอนไซม์ที่เป็นตัวช่วยย่อยอาหารให้เป็นโมเลกุลที่เล็กที่สุดเข้าสู่กระแสเลือดไปใช้ประโยชน์ในร่างกายอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด และเร่งปฏิกิริยาการย่อยอาหารให้สมบูรณ์” สอดคล้องกับคำตอบที่ได้จากการตั้งคำถามเพื่อทำความเข้าใจภาพรวมของเนื้อหาทั้งหมด

นอกจากนี้หากสังเกตเนื้อหาในตอนท้ายของย่อหน้าจะพบว่า เนื้อหาที่ปรากฏยังสนับสนุนใจความสำคัญของย่อหน้านี้ให้ชัดเจนขึ้นด้วย ดังเห็นได้จากข้อความ “เอนไซม์บางชนิดยังช่วยเปลี่ยนอนุมูลอิสระเป็นน้ำและออกซิเจน บางชนิดช่วยเผาผลาญพลังงาน สลายไขมันและกำจัดสารพิษในร่างกาย” ซึ่งมีลักษณะเป็นคำสำคัญลักษณะที่ ๒ ที่เขียนต่างกัน แต่สื่อความหมายเหมือนกัน ปรากฏซ้ำ ๆ คือ

- (๑) เอนไซม์บางชนิดยังช่วยเปลี่ยนอนุมูลอิสระเป็นน้ำและออกซิเจน
- (๒) บางชนิดช่วยเผาผลาญพลังงาน
- (๓) สลายไขมัน
- (๔) กำจัดสารพิษในร่างกาย

สัมพันธ์กับเนื้อหา “...ไปใช้ประโยชน์ในร่างกายอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด และเร่งปฏิกิริยาการย่อยอาหารให้สมบูรณ์” ในใจความสำคัญที่ปรากฏตอนต้นย่อหน้า

ด้วยเหตุนี้ใจความสำคัญของย่อหน้านี้จึงสรุปได้ว่า “ผักและผลไม้สดมีเอนไซม์ช่วยย่อยสารอาหารไปใช้ประโยชน์ในร่างกาย”

บันไดขั้นที่ ๕ สังเกตคำหรือกลุ่มคำแสดงความขัดแย้งหรือตรงข้ามกันที่ปรากฏในย่อหน้า

ปกติแล้วข้อความหรือประโยคแต่ละประโยคที่เรียงต่อกันในย่อหน้านั้นจะมีเนื้อหาเกี่ยวโยงต่อเนื่องสัมพันธ์กัน การลำดับความคิดและการเชื่อมโยงความคิดเป็นไปอย่างมีระเบียบ ชัดเจน “ประจวบจำมะลิแต่ละดอกมาร้อยเป็นวงรอบจนเป็นพวงมาลัยที่เป็นระเบียบสวยงาม ทำให้ผู้อ่านสามารถติดตามเนื้อเรื่องได้ง่าย ไม่สับสนวุ่นวาย อ่านแล้วได้เนื้อความที่สมบูรณ์แจ่มแจ้ง” (ราตรี ธันวาคม, ๒๕๔๒, น.๘๒)

วิธีหนึ่งที่ทำให้ย่อหน้าเกิดการเชื่อมโยง คือ การใช้คำหรือกลุ่มคำเป็นเครื่องเชื่อมความ คำหรือกลุ่มคำที่เป็นเครื่องเชื่อมในย่อหน้านั้นมีหลายลักษณะ แต่มีคำหรือกลุ่มคำลักษณะหนึ่งที่ช่วยให้จับใจความสำคัญได้ง่ายขึ้น คือ คำหรือกลุ่มคำแสดงความขัดแย้งหรือตรงข้ามกัน เช่น เช่น แต่ ทว่า แต่หาก แต่ทว่า อย่างไรก็ตาม ในทางตรงข้าม ในทางกลับกัน ถึงแม้...แต่ ฯลฯ เพราะใจความสำคัญที่ผู้เขียนต้องการสื่อในย่อหน้านั้นอาจอยู่หลังคำหรือกลุ่มคำดังกล่าว

ตัวอย่าง

กำแพงเมืองจีนสร้างขึ้นมาเพื่อป้องกันข้าศึก แต่นักประวัติศาสตร์ต่างลงความเห็นว่า กำแพงเมืองจีนนั้นไม่สามารถป้องกันข้าศึกได้ เพราะข้าศึกสามารถโอบล้อมป้อมปราการเข้ามาได้หลายครั้ง เช่น กองทัพแทนจู่สามารถยกพลข้ามกำแพงมาพิชิตแผ่นดินจีนได้ส่วนหนึ่ง นอกจากกำแพงเมืองจีนจะไม่สามารถป้องกันข้าศึกทางบกได้แล้ว เมื่อกองทัพชาติยุโรปยกทัพมาทางทะเลก็ยังสามารถถดดันให้จีนยอมจำนนได้สำเร็จในศตวรรษที่ ๑๙

(ข้อสอบ O-NET ม.๓ ปีการศึกษา ๒๕๖๑)

จากตัวอย่างข้างต้น เมื่อพิจารณาคำสำคัญจะพบว่า มี ๒ คำ คือ คำว่า “กำแพงเมืองจีน” และ “ไม่สามารถป้องกันข้าศึก” ซึ่งสื่อความหมายถึง “ยอมจำนน” ด้วย จากนั้นจึงพิจารณาตัดส่วนขยายใจความสำคัญที่ปรากฏ ดังนี้

(๑) “เพราะข้าศึกสามารถโอบล้อมป้อมปราการเข้ามาได้หลายครั้ง” เพราะเป็นการให้เหตุผลที่สนับสนุนข้อความ “นักประวัติศาสตร์ต่างลงความเห็นว่ากำแพงเมืองจีนนั้นไม่สามารถป้องกันข้าศึกได้”

(๒) “เช่น กองทัพแทนจู่สามารถยกพลข้ามกำแพงมาพิชิตแผ่นดินจีนได้ส่วนหนึ่ง” เพราะเป็นการยกตัวอย่างสนับสนุนข้อความ “เพราะข้าศึกสามารถโอบล้อมป้อมปราการเข้ามาได้หลายครั้ง”

เมื่อตัดส่วนขยายใจความสำคัญแล้วจะสังเกตได้ว่า ในย่อหน้านี้มีการใช้คำว่า “แต่” แสดงความขัดแย้งหรือตรงข้ามกันในย่อหน้า ใจความสำคัญที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอก็คือ “นักประวัติศาสตร์ต่างลงความเห็นว่า กำแพงเมืองจีนนั้นไม่สามารถป้องกันข้าศึกได้”

ส่วนเนื้อหาในตอนท้าย “เมื่อกองทัพชาติยุโรปยกทัพมาทางทะเลก็ยังสามารถถดดันให้จีนยอมจำนนได้สำเร็จในศตวรรษที่ ๑๙” ก็เป็นส่วนขยายในลักษณะการยกตัวอย่างเพื่อสนับสนุนใจความสำคัญให้ชัดเจนขึ้น กล่าวคือ แสดงให้เห็นว่า กำแพงเมืองจีนไม่สามารถป้องกันข้าศึกทั้งทางบกและทางทะเล

บันไดขั้นที่ ๖ หากย่อหน้านั้นไม่ปรากฏประโยคใจความสำคัญ ต้องพิจารณาเนื้อความ
ในบริบทอื่น ๆ โดยเฉพาะข้อความในย่อหน้าก่อนและหลัง

โดยนำใจความสำคัญหรือความคิดหลักที่กระจายอยู่ในย่อหน้านั้น นำมาประมวลและเรียบเรียงให้เป็นประโยคใจความสำคัญด้วยสำนวนภาษาของตนเอง

ตัวอย่าง

พืชที่คนไทยนำรามาใช้ย้อมผ้า เช่น ขมิ้น ข่า และยอป่า พืชที่คนไทยนำลำต้นมาใช้ย้อมผ้า ได้แก่ มะพูด หากใช้เฉพาะส่วนเปลือกนั้นมีหลายชนิด เช่น กราย ฉำฉา กระหูด โกงกาง ปอแดง และประดู่ ส่วนพืชที่เรานำแก่นของเนื้อไม้มาใช้ย้อมผ้า คือ ขนุน ชีเหล็ก และเข พืชที่เรานำผลของมันมาใช้ในการย้อมผ้า คือ กระจาย หว่า มะเกลือ และตะโก เมล็ดจากผลก็สามารถนำมาใช้ย้อมผ้าได้ด้วย เช่น คำแสด พืชที่เรานำดอกมาใช้ในการย้อมผ้า คือ อัญชัน และคำฝอย พืชที่ใบให้สีในการย้อมผ้า ได้แก่ หูกวาง และคราม ซึ่งครามนั้นนอกจากจะใช้ใบจากต้นครามย้อมผ้าได้แล้ว เรายังสามารถใช้กิ่งของมันในการย้อมผ้าได้ด้วย

(ปรับจาก ดาวรัตน์ ชูทรัพย์, ๒๕๔๗, น.๑๗๔ - ๑๗๕)

จากตัวอย่างข้างต้น เมื่ออ่านย่อหน้าจบแล้ว สิ่งที่ต้องพิจารณาในการจับใจความสำคัญ คือ

(๑) ย่อหน้านักกล่าวถึงเรื่องอะไร

คำตอบคือ เรื่องเกี่ยวกับการใช้ส่วนต่าง ๆ ของพืชมาย้อมผ้าของคนไทย

(๒) พิจารณาคำสำคัญของย่อหน้านี้

คำสำคัญลักษณะที่ ๑ ที่ปรากฏซ้ำ ๆ ตั้งแต่ต้นจนจบในย่อหน้าคือ คำว่า “พืช” “คนไทย” ซึ่งในบางประโยคจะใช้คำว่า “เรา” แทนคำว่า “คนไทย” และ “ย้อมผ้า”

ส่วนคำสำคัญลักษณะที่ ๒ ในย่อหน้า คือ คำว่า “ราก” “ลำต้น” “เปลือก” “แก่นของเนื้อไม้” “ผล” “เมล็ดจากผล” “ดอก” “ใบ” และ “กิ่ง” จะเห็นได้ว่า ทุกคำนั้นสื่อถึงส่วนต่าง ๆ ของพืช

(๓) พิจารณาเนื้อความที่เป็นส่วนประกอบคำสำคัญ เพื่อตัดส่วนขยายใจความสำคัญ

เนื้อความที่เป็นส่วนประกอบคำสำคัญ คือ การอธิบายให้รายละเอียดเกี่ยวกับส่วนต่าง ๆ ของพืชที่คนไทยนำมาใช้ย้อมผ้า คือ ราก ลำต้น เปลือก แก่นของเนื้อไม้ ผล เมล็ดจากผล ดอก ใบ และกิ่ง ประกอบกับการยกตัวอย่างพืชที่คนไทยนำส่วนต่าง ๆ แต่ละส่วนนั้นมาใช้ย้อมผ้า สังเกตจากคำว่า “เช่น” “ได้แก่” และ “คือ” ทั้งหมดนี้คือส่วนขยายใจความสำคัญที่ต้องตัดทิ้ง

(๔) นำใจความสำคัญมาเรียบเรียงเป็นประโยคใจความสำคัญด้วยสำนวนภาษาของผู้อ่าน โดยคงตามเนื้อความเดิม จากตัวอย่างข้างต้น ประโยคใจความสำคัญของย่อหน้านี้คือ “คนไทยนำส่วนต่าง ๆ ของพืชมาใช้ย้อมผ้า”

จากวิธีการอ่านจับใจความสำคัญทั้ง ๖ วิธีข้างต้น สามารถจัดทำเป็นแผนภาพเพื่อช่วยความจำเกี่ยวกับวิธีการอ่านจับใจความสำคัญได้ดังนี้

บรรณานุกรม

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, สถาบันภาษาไทย. (๒๕๖๔). คู่มือฝึกอบรมพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูงสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เล่ม ๑. ม.ป.ท. : ม.ป.พ.

ใบความรู้

เรื่อง เทคนิคบันได ๖ ขั้น สู่ความสำเร็จในการอ่านจับใจความ*

“เทคนิคบันได ๖ ขั้น สู่ความสำเร็จในการอ่านจับใจความ” เป็นเทคนิคที่เรียบเรียงขึ้นโดย อาจารย์เสกสรรค์ ผลวัฒน์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ร่วมกับสถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้ประกอบในการอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูงสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตาม “โครงการพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูงสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น” ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามนโยบาย “เด็กไทยวิถีใหม่ อ่านออกเขียนได้ทุกคน”

เทคนิคบันได ๖ ขั้น สู่ความสำเร็จในการอ่านจับใจความ มีแนวทางปฏิบัติดังนี้

บันไดขั้นที่ ๑ อ่านเรื่องเพื่อทำความเข้าใจภาพรวมของเนื้อหาทั้งหมด

ผู้อ่านต้องอ่านเรื่องที่จะจับใจความสำคัญตั้งแต่ต้นจนจบ เพื่อทำความเข้าใจและได้ภาพรวมของเนื้อหาของเรื่องที่ทำอย่างคร่าว ๆ โดยในขณะที่อ่านควรตั้งคำถามและพิจารณาว่าผู้เขียนกำลังสื่อเรื่องอะไร ใคร ทำอะไร เมื่อไร ที่ไหน ด้วยเหตุผลใด และอย่างไร หากเรื่องนั้นมีชื่อเรื่องก็ให้พิจารณาตั้งแต่ชื่อเรื่อง เพราะโดยทั่วไปชื่อเรื่องมักจะสอดคล้องกับใจความสำคัญหรือความคิดหลัก หรือช่วยแสดงให้เห็นถึงจุดสนใจของเรื่อง

* ดัดแปลงจาก สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, สถาบันภาษาไทย, คู่มือฝึกอบรมพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูงสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เล่ม ๑ (ม.ป.ท. : ม.ป.พ., ๒๕๖๔), หน้า ๘-๑๒.

บันไดขั้นที่ ๒ พิจารณาคำสำคัญ (keywords) ของเนื้อหาในแต่ละย่อหน้า

คำสำคัญ (keywords) เป็นคำที่กำหนดเป้าหมายเพื่อนำไปสู่ใจความสำคัญหรือความคิดหลักของเรื่องทีอ่านในแต่ละย่อหน้านั้นอาจมีคำสำคัญมากกว่าหนึ่งคำ แต่เมื่อนำคำเหล่านั้นมาเชื่อมโยงสร้างความสัมพันธ์ให้เกิดขึ้นก็สามารถทราบถึงใจความสำคัญหรือความคิดหลักของเรื่องทีอ่านได้

ธรรมชาติของการเขียนนั้น ผู้เขียนมิได้มีการกำหนดตำแหน่งที่ตั้งของคำสำคัญ ผู้อ่านสามารถจะสังเกตคำสำคัญได้โดยอาศัยหลัก ดังนี้

(๑) เป็นคำ กลุ่มคำ หรือประโยคที่เขียนเหมือนกัน สื่อความหมายเหมือนกัน ปรากฏซ้ำ ๆ ตั้งแต่ต้นจนจบ

(๒) เป็นคำ กลุ่มคำ หรือประโยคที่เขียนต่างกัน แต่สื่อความหมายเหมือนกัน ปรากฏซ้ำ ๆ ตั้งแต่ต้นจนจบ

ตัวอย่าง

สิ่งที่ชาวเรือถือกันมากก็คือ “หัวเรือ” นับถือกันว่าเป็นที่แม่ย่านางอยู่ พวกแม่ค้าที่ใช้เรือเป็นพาหนะบรรทุกของและอยู่อาศัย ไม่ว่าจะเป็เรือเล็กหรือใหญ่ มักไม่ยอมให้ใครเหยียบหัวเรือ แม้จะข้ามก็ยังไม่ยอมให้ข้าม เจ้าของเรือบางคนเคร่งมากจะจุดธูปบูชาทั้งเช้าและเย็น ที่หัวเรือบางลำมีแผ่นทองเหลืองหุ้มอย่างสวยงาม และมีช่องทองเหลืองเล็ก ๆ ติดไว้ที่ทวนหัวเรือสำหรับปักธูป บางทีก็มีพวงมาลัยคล้องหัวเรือที่เคร่งมาก ๆ ถึงกับจัดอาหารเช่นทุกเช้าก็มี

(ส.พลายน้อย, ๒๕๖๐, น.๗๘)

จากย่อหน้าข้างต้น คำสำคัญลักษณะที่ ๑ ที่เขียนเหมือนกัน สื่อความหมายเหมือนกันปรากฏซ้ำ ๆ ตั้งแต่ต้นจนจบในย่อหน้า คือ คำว่า “หัวเรือ”

ส่วนคำสำคัญลักษณะที่ ๒ ที่เขียนต่างกัน แต่สื่อความหมายเหมือนกัน ปรากฏซ้ำ ๆ ตั้งแต่ต้นจนจบในย่อหน้านั้น อาจพิจารณาร่วมกับการอ่านแล้วตั้งคำถามว่าผู้เขียนกำลังสื่อเรื่องอะไร ใคร ทำอะไร เมื่อไร ที่ไหน ด้วยเหตุผลใด และอย่างไร ดังนี้

ย่อหน้านี้สื่อเรื่องของใคร จะพบคำที่เขียนต่างกันที่เกี่ยวข้องกับบุคคล ๓ คำ คือ คำว่า “ชาวเรือ” “พวกแม่ค้าที่ใช้เรือ” และ “เจ้าของเรือ” แม้คำทั้ง ๓ คำจะเขียนต่างกัน แต่สื่อความหมายเหมือนกันถึงบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเรือ เมื่อพิจารณาแล้ว คำที่สื่อความหมายครอบคลุมย่อหน้านี้ก็คือ คำว่า “ชาวเรือ”

ย่อหน้านี้สื่อเรื่องของ “ชาวเรือ” ทำอะไร จะพบข้อความที่แสดงถึงการกระทำของชาวเรือที่แตกต่างกัน เช่น “มักไม่ยอมให้ใครเหยียบหัวเรือ แม้จะข้ามก็ยังไม่ยอมให้ข้าม” “เครื่องมากจะจูดรูปูซาทั้งเข้าและเย็น” “ที่เครื่องมาก ๆ ถึงกับจัดอาหารเช่นทุกเช้า” แต่การกระทำดังกล่าวนี้ต่างสื่อความหมายร่วมกัน แสดงให้เห็นว่า ชาวเรือ “นับถือ” หรือ “ถือ” หัวเรือ นอกจากนี้จากการกระทำหลาย ๆ อย่างดังกล่าวยังแสดงให้เห็นถึงการนับถือหัวเรือของชาวเรือที่มีมากด้วย

จากคำสำคัญที่ได้ สามารถสรุปใจความสำคัญของย่อหน้านี้ได้ว่า “ชาวเรือนับถือหัวเรือมาก” ซึ่งสื่อความหมายเหมือนกับประโยคแรกของย่อหน้านี้ที่ว่า “สิ่งที่ชาวเรือถือกันมากที่สุดคือ ‘หัวเรือ’”

บันไดขั้นที่ ๓ ตัดส่วนขยายใจความสำคัญทิ้ง

ธรรมชาติของการเขียนนั้น การนำเสนอความคิดหรือความรู้ในงานเขียน ผู้เขียนไม่ได้เสนอแต่ใจความสำคัญออกมาอย่างตรงไปตรงมา กล่าวคือ ผู้เขียนไม่ได้กล่าวตรง ๆ ว่า เรื่องที่เขียนนั้นมีใจความสำคัญอย่างไร แต่จะถูกห้อมล้อมด้วยบริบท ซึ่งในโครงสร้างของการเขียนก็คือ การขยายความ อาจแสดงอยู่ในลักษณะการให้คำจำกัดความ การอธิบายให้รายละเอียด การให้เหตุผล การยกตัวอย่าง หรือการเปรียบเทียบก็ได้ ดังนั้นหน้าที่ของผู้อ่านก็คือ ต้องแยกใจความสำคัญออกจากข้อความที่เป็นส่วนขยายใจความสำคัญออกมาให้ได้

ลักษณะการขยายความ

(๑) **การให้คำจำกัดความ** การขยายความลักษณะนี้เป็นการอธิบายความหมายของคำหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งในเนื้อเรื่องเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจตรงกัน นอกจากนี้ยังรวมถึงการอธิบายขอบเขตของความหมายของเรื่องด้วย การขยายความลักษณะนี้อาจจะมีการยกตัวอย่างประกอบด้วย

(๒) **การอธิบายให้รายละเอียด** การขยายความลักษณะนี้จะใช้เมื่อต้องการแจกแจงสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อธิบายลักษณะหรือองค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือแสดงขั้นตอน กระบวนการ บรรยายเหตุการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง อาจจะขยายโดยอธิบายให้รายละเอียด หรืออธิบายให้รายละเอียดพร้อมยกตัวอย่างก็ได้

การอธิบายให้รายละเอียดนี้นิยมใช้คำเชื่อม “คือ” “กล่าวคือ” เพื่อแสดงให้เห็นทราบว่า ข้อความที่อยู่หลังคำเชื่อมดังกล่าวเป็นการอธิบายให้รายละเอียด

(๓) การให้เหตุผล การขยายความลักษณะนี้ใช้เขียนให้ผู้อ่านเห็นคล้อยตามการขยายความด้วยวิธีนี้ได้หลายวิธี อาจเสนอความคิดที่เป็นข้อสรุปและตามด้วยข้อสนับสนุนต่าง ๆ ซึ่งเป็นเหตุผลหรือหลักฐานโดยการยกตัวอย่าง หรือเสนอผลลัพธ์เพื่อให้ผู้อ่านตระหนักแล้วตามด้วยสาเหตุต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดผลนั้น

การขยายความด้วยการให้เหตุผลนี้มักจะปรากฏการใช้คำเชื่อมแสดงเหตุผล “จึง” และ “เพราะ” ซึ่งมีลักษณะโครงสร้างคือ เหตุ + “จึง” + ผล และ ผล + “เพราะ” + เหตุ ส่วนที่เป็นใจความสำคัญ คือ ส่วนที่แสดงผล

(๔) การยกตัวอย่าง การขยายความลักษณะนี้มักจะใช้ร่วมกับวิธีอื่น เช่น การให้คำจำกัดความ การอธิบายให้รายละเอียด หรือจะใช้วิธีการยกตัวอย่างแต่เพียงอย่างเดียวโดยการยกตัวอย่างหลาย ๆ ตัวอย่างแล้วจึงสรุปท้ายย่อหน้าด้วยประโยคใจความสำคัญ

การยกตัวอย่างนี้นิยมใช้คำเชื่อม “เช่น” “ได้แก่” เพื่อแสดงให้ทราบว่า ข้อความที่อยู่หลังคำเชื่อมดังกล่าวเป็นการยกตัวอย่าง

(๕) การเปรียบเทียบ การขยายความลักษณะนี้จะใช้เขียนเพื่อเปรียบเทียบในลักษณะข้อเท็จจริงที่สามารถพิสูจน์ได้ โดยอาจมีจุดมุ่งหมายเปรียบเทียบความเหมือนกันหรือความแตกต่างกัน โดยกำหนดประเด็นที่เหมือนกันหรือแตกต่างกันว่ามีอะไรบ้าง แล้วจึงเปรียบเทียบไปที่ละประเด็น เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องที่ยกมาเปรียบเทียบได้ชัดเจนในด้านความเหมือนกันหรือความแตกต่างกัน หรืออาจใช้การยกเรื่องราวเป็นอุทาหรณ์ขึ้นมาก่อนแล้วจึงสรุปประเด็นความคิดสำคัญที่จะเสนอ หรือการเขียนอุปมาเปรียบเทียบสิ่งที่มีคุณสมบัติอย่างเดียวกันเพื่อให้ความคิดสำคัญชัดเจนขึ้น

การขยายความด้วยการเปรียบเทียบนี้จะมีลักษณะโครงสร้างคือ ตัวตั้ง + คำเชื่อมแสดงการเปรียบเทียบ + ตัวเปรียบ ส่วนที่เป็นใจความสำคัญ คือ ส่วนที่แสดงตัวตั้ง

ตัวอย่าง

พระราชวัง หมายถึง วังของพระมหากษัตริย์ มีระดับความสำคัญรองจากพระบรมมหาราชวังเป็นที่ประทับของพระมหากษัตริย์ตามขัตติยราชประเพณีมาแต่โบราณ การเรียกกันว่าพระราชวังได้นั้นพระมหากษัตริย์จะทรงประกาศพระบรมราชโองการสถาปนาวังขึ้นเป็นพระราชวัง จึงจะจัดเป็นที่ประทับของพระมหากษัตริย์ได้ เช่น พระราชวังดุสิต เมื่อแรกสร้างพระราชทานชื่อว่าสวนดุสิต ต่อมาจึงประกาศยกขึ้นเป็นพระราชวังดุสิต ส่วนพระตำหนักจิตรลดารโหฐานซึ่งเป็นที่ประทับของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน

สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๖ เป็นส่วนหนึ่งของพระราชวังดุสิตเรียกว่า พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิตไม่เรียกว่าพระราชวังจิตรลดา ราษฎรทั่วไปเรียกอย่างไม่เป็นทางการว่า สวนจิตรลดา

(รัตนา ภาณุสุทธิ, ๒๕๔๖, น.๑๗๒)

จากตัวอย่างข้างต้น เมื่อพิจารณาคำสำคัญจะพบว่า มี ๑ คำ คือ คำว่า “พระราชวัง” จากนั้นจึงพิจารณาตัดส่วนขยายใจความสำคัญที่ปรากฏ ดังนี้

(๑) “พระราชวัง หมายถึง วังของพระมหากษัตริย์” เพราะเป็นการให้คำจำกัดความของคำว่า “พระราชวัง” ซึ่งเป็นคำสำคัญของย่อหน้านี้

(๒) “มีระดับความสำคัญรองจากพระบรมมหาราชวัง เป็นที่ประทับของพระมหากษัตริย์ตามขัตติยราชประเพณีมาแต่โบราณ” เพราะเป็นการอธิบายให้รายละเอียดของคำว่า “พระราชวัง” ซึ่งเป็นคำสำคัญของย่อหน้านี้

(๓) “เช่น พระราชวังดุสิต เมื่อแรกสร้างพระราชทานชื่อว่าสวนดุสิต ต่อมาจึงประกาศยกขึ้นเป็นพระราชวังดุสิต ส่วนพระตำหนักจิตรลดารโหฐานซึ่งเป็นที่ประทับของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบันสร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๖ เป็นส่วนหนึ่งของพระราชวังดุสิตเรียกว่า พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิตไม่เรียกว่าพระราชวังจิตรลดา ราษฎรทั่วไปเรียกอย่างไม่เป็นทางการว่าสวนจิตรลดา” เพราะเป็นการยกตัวอย่างเพื่อช่วยให้คำว่า “พระราชวัง” ซึ่งเป็นคำสำคัญของย่อหน้านี้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

เมื่อตัดส่วนขยายใจความสำคัญข้างต้นแล้ว จะพบว่า ย่อหน้านี้มีใจความสำคัญเกี่ยวกับเรื่อง “ข้อกำหนดการเป็นพระราชวัง” โดยปรากฏเป็นประโยคใจความสำคัญชัดเจนที่กลางย่อหน้าว่า “การเรียกวังว่าพระราชวังได้นั้น พระมหากษัตริย์จะทรงประกาศพระบรมราชโองการสถาปนาวังขึ้นเป็นพระราชวัง จึงจะจัดเป็นที่ประทับของพระมหากษัตริย์ได้”

บันไดขั้นที่ ๔ เติมคำเชื่อมส่วนขยายใจความสำคัญ เพื่อตัดส่วนขยายใจความสำคัญทิ้ง

แนวทางปฏิบัติของการอ่านจับใจความสำคัญในบันไดขั้นที่ ๓ นั้น ผู้เรียนสามารถพิจารณาตัดส่วนขยายใจความสำคัญในย่อหน้าได้ง่าย โดยสังเกตจากคำเชื่อมแสดงส่วนขยายใจความสำคัญ หากทว่าในบางครั้งผู้เขียนอาจจะเรียบเรียงข้อความในย่อหน้าโดยไม่ใช้คำเชื่อมก็ได้ ดังนั้นหากต้องการจะจับใจความสำคัญ ผู้เรียนจำเป็นต้องเติมเติมคำเชื่อมส่วนขยายใจความสำคัญ เพื่อตัดส่วนขยายใจความสำคัญทิ้ง

คำเชื่อมที่นิยมเติมในข้อความในย่อหน้า ได้แก่ กล่าวคือ เช่น จึง เพราะ

ตัวอย่าง

ผักและผลไม้สดจะมีเอนไซม์ที่เป็นตัวช่วยย่อยอาหารให้เป็นโมเลกุลที่เล็กที่สุดเข้าสู่กระแสเลือดไปใช้ประโยชน์ในร่างกายอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด และเร่งปฏิกิริยาการย่อยอาหารให้สมบูรณ์ เอนไซม์หลายชนิดเป็นเอนไซม์ที่ร่างกายไม่สามารถสร้างขึ้นมาได้ จึงต้องได้รับจากการรับประทานผักผลไม้เท่านั้น เอนไซม์บางชนิดยังช่วยเปลี่ยนอนุมูลอิสระเป็นน้ำและออกซิเจน บางชนิดช่วยเผาผลาญพลังงาน สลายไขมันและกำจัดสารพิษในร่างกาย

(ข้อสอบ O-NET ม.๓ ปีการศึกษา ๒๕๖๐)

จากตัวอย่างข้างต้น เมื่ออ่านเนื้อหาในย่อหน้านี้แล้ว

(๑) ตั้งคำถามเพื่อทำความเข้าใจภาพรวมของเนื้อหาทั้งหมด

๑.๑ ย่อหน้านี้กล่าวถึงเรื่องอะไร

คำตอบ คือ ผักและผลไม้สด

๑.๒ ผักและผลไม้สดเป็นอย่างไร

คำตอบ คือ ผักและผลไม้สดจะมีเอนไซม์

๑.๓ เอนไซม์ดังกล่าวเป็นอย่างไร

คำตอบ คือ เป็นตัวช่วยย่อยอาหารให้เป็นโมเลกุลที่เล็กที่สุดเข้าสู่กระแสเลือดไปใช้ประโยชน์ในร่างกายอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด และเร่งปฏิกิริยาการย่อยอาหารให้สมบูรณ์

(๒) พิจารณาคำสำคัญของย่อหน้านี้

ย่อหน้านี้มีคำสำคัญ ๒ คำ คือ “ผักและผลไม้สด” (หรือ ผักผลไม้) ซึ่งปรากฏซ้ำ ๒ ครั้ง และ “เอนไซม์” ซึ่งปรากฏซ้ำ ๕ ครั้ง

(๓) เติมคำเชื่อมส่วนขยายใจความสำคัญ เพื่อตัดส่วนขยายใจความสำคัญทิ้ง

จากย่อหน้าข้างต้นสามารถเติมคำเชื่อม “เพราะ” หน้าข้อความ “เอนไซม์หลายชนิดเป็นเอนไซม์ที่ร่างกายไม่สามารถสร้างขึ้นมาได้” ทำให้เห็นได้ว่าใจความสำคัญของย่อหน้านี้ คือ “ผักและผลไม้สดจะมีเอนไซม์ที่เป็นตัวช่วยย่อยอาหารให้เป็นโมเลกุลที่เล็กที่สุดเข้าสู่กระแสเลือดไปใช้ประโยชน์ในร่างกายอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด และเร่งปฏิกิริยาการย่อยอาหารให้สมบูรณ์” สอดคล้องกับคำตอบที่ได้จากการตั้งคำถามเพื่อทำความเข้าใจภาพรวมของเนื้อหาทั้งหมด

นอกจากนี้หากสังเกตเนื้อหาในตอนท้ายของย่อหน้าจะพบว่า เนื้อหาที่ปรากฏยังสนับสนุนใจความสำคัญของย่อหน้านี้ให้ชัดเจนขึ้นด้วย ดังเห็นได้จากข้อความ “เอนไซม์บางชนิดยังช่วยเปลี่ยนอนุมูลอิสระเป็นน้ำและออกซิเจน บางชนิดช่วยเผาผลาญพลังงาน สลายไขมันและกำจัดสารพิษในร่างกาย” ซึ่งมีลักษณะเป็นคำสำคัญลักษณะที่ ๒ ที่เขียนต่างกัน แต่สื่อความหมายเหมือนกัน ปรากฏซ้ำ ๆ คือ

- (๑) เอนไซม์บางชนิดยังช่วยเปลี่ยนอนุมูลอิสระเป็นน้ำและออกซิเจน
- (๒) บางชนิดช่วยเผาผลาญพลังงาน
- (๓) สลายไขมัน
- (๔) กำจัดสารพิษในร่างกาย

สัมพันธ์กับเนื้อหา “...ไปใช้ประโยชน์ในร่างกายอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด และเร่งปฏิกิริยาการย่อยอาหารให้สมบูรณ์” ในใจความสำคัญที่ปรากฏตอนต้นย่อหน้า

ด้วยเหตุนี้ใจความสำคัญของย่อหน้านี้จึงสรุปได้ว่า “ผักและผลไม้สดมีเอนไซม์ช่วยย่อยสารอาหารไปใช้ประโยชน์ในร่างกาย”

บันไดขั้นที่ ๕ สังเกตคำหรือกลุ่มคำแสดงความขัดแย้งหรือตรงข้ามกันที่ปรากฏในย่อหน้า

ปกติแล้วข้อความหรือประโยคแต่ละประโยคที่เรียงต่อกันในย่อหน้านั้นจะมีเนื้อหาเกี่ยวโยงต่อเนื่องสัมพันธ์กัน การลำดับความคิดและการเชื่อมโยงความคิดเป็นไปอย่างมีระเบียบ ชัดเจน “ประจวบจำมะลิแต่ละดอกมาร้อยเป็นวงรอบจนเป็นพวงมาลัยที่เป็นระเบียบสวยงาม ทำให้ผู้อ่านสามารถติดตามเนื้อเรื่องได้ง่าย ไม่สับสนวุ่นวาย อ่านแล้วได้เนื้อความที่สมบูรณ์แจ่มแจ้ง” (ราตรี ธีนวารชร์, ๒๕๔๒, น.๘๒)

วิธีหนึ่งที่ทำให้ย่อหน้าเกิดการเชื่อมโยง คือ การใช้คำหรือกลุ่มคำเป็นเครื่องเชื่อมความ คำหรือกลุ่มคำที่เป็นเครื่องเชื่อมในย่อหน้านั้นมีหลายลักษณะ แต่มีคำหรือกลุ่มคำลักษณะหนึ่งที่ช่วยให้จับใจความสำคัญได้ง่ายขึ้น คือ คำหรือกลุ่มคำแสดงความขัดแย้งหรือตรงข้ามกัน เช่น เช่น แต่ ทว่า แต่หาก แต่ทว่า อย่างไรก็ตาม ในทางตรงข้าม ในทางกลับกัน ถึงแม้...แต่ ฯลฯ เพราะใจความสำคัญที่ผู้เขียนต้องการสื่อในย่อหน้านั้นอาจอยู่หลังคำหรือกลุ่มคำดังกล่าว

ตัวอย่าง

กำแพงเมืองจีนสร้างขึ้นมาเพื่อป้องกันข้าศึก แต่นักประวัติศาสตร์ต่างลงความเห็นว่า กำแพงเมืองจีนนั้นไม่สามารถป้องกันข้าศึกได้ เพราะข้าศึกสามารถโอบล้อมป้อมปราการเข้ามาได้หลายครั้ง เช่น กองทัพแทนจู่สามารถยกพลข้ามกำแพงมาพิชิตแผ่นดินจีนได้ส่วนหนึ่ง นอกจากกำแพงเมืองจีนจะไม่สามารถป้องกันข้าศึกทางบกได้แล้ว เมื่อกองทัพชาติยุโรปยกทัพมาทางทะเลก็ยังสามารถถดดันให้จีนยอมจำนนได้สำเร็จในศตวรรษที่ ๑๙

(ข้อสอบ O-NET ม.๓ ปีการศึกษา ๒๕๖๑)

จากตัวอย่างข้างต้น เมื่อพิจารณาคำสำคัญจะพบว่า มี ๒ คำ คือ คำว่า “กำแพงเมืองจีน” และ “ไม่สามารถป้องกันข้าศึก” ซึ่งสื่อความหมายถึง “ยอมจำนน” ด้วย จากนั้นจึงพิจารณาตัดส่วนขยายใจความสำคัญที่ปรากฏ ดังนี้

(๑) “เพราะข้าศึกสามารถโอบล้อมป้อมปราการเข้ามาได้หลายครั้ง” เพราะเป็นการให้เหตุผลที่สนับสนุนข้อความ “นักประวัติศาสตร์ต่างลงความเห็นว่ากำแพงเมืองจีนนั้นไม่สามารถป้องกันข้าศึกได้”

(๒) “เช่น กองทัพแทนจู่สามารถยกพลข้ามกำแพงมาพิชิตแผ่นดินจีนได้ส่วนหนึ่ง” เพราะเป็นการยกตัวอย่างสนับสนุนข้อความ “เพราะข้าศึกสามารถโอบล้อมป้อมปราการเข้ามาได้หลายครั้ง”

เมื่อตัดส่วนขยายใจความสำคัญแล้วจะสังเกตได้ว่า ในย่อหน้านี้มีการใช้คำว่า “แต่” แสดงความขัดแย้งหรือตรงข้ามกันในย่อหน้า ใจความสำคัญที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอก็คือ “นักประวัติศาสตร์ต่างลงความเห็นว่า กำแพงเมืองจีนนั้นไม่สามารถป้องกันข้าศึกได้”

ส่วนเนื้อหาในตอนท้าย “เมื่อกองทัพชาติยุโรปยกทัพมาทางทะเลก็ยังสามารถถดดันให้จีนยอมจำนนได้สำเร็จในศตวรรษที่ ๑๙” ก็เป็นส่วนขยายในลักษณะการยกตัวอย่างเพื่อสนับสนุนใจความสำคัญให้ชัดเจนขึ้น กล่าวคือ แสดงให้เห็นว่า กำแพงเมืองจีนไม่สามารถป้องกันข้าศึกทั้งทางบกและทางทะเล

**บันไดขั้นที่ ๖ หากย่อหน้านั้นไม่ปรากฏประโยคใจความสำคัญ ต้องพิจารณาเนื้อความ
ในบริบทอื่น ๆ โดยเฉพาะข้อความในย่อหน้าก่อนและหลัง**

โดยนำใจความสำคัญหรือความคิดหลักที่กระจายอยู่ในย่อหน้านั้น นำมาประมวลและเรียบเรียงให้เป็นประโยคใจความสำคัญด้วยสำนวนภาษาของตนเอง

ตัวอย่าง

พืชที่คนไทยนำรามาใช้ย้อมผ้า เช่น ขมิ้น ข่า และยอป่า พืชที่คนไทยนำลำต้นมาใช้ย้อมผ้า ได้แก่ มะพูด หากใช้เฉพาะส่วนเปลือกนั้นมีหลายชนิด เช่น กราย ฉำฉา กระหูด โกงกาง ปอแดง และประดู่ ส่วนพืชที่เรานำแก่นของเนื้อไม้มาใช้ย้อมผ้า คือ ขนุน ชีเหล็ก และเข พืชที่เรานำผลของมันมาใช้ในการย้อมผ้า คือ กระจาย หว่า มะเกลือ และตะโก เมล็ดจากผลก็สามารถนำมาใช้ย้อมผ้าได้ด้วย เช่น คำแสด พืชที่เรานำดอกมาใช้ในการย้อมผ้า คือ อัญชัน และคำฝอย พืชที่ใบให้สีในการย้อมผ้า ได้แก่ หูกวาง และคราม ซึ่งครามนั้นนอกจากจะใช้ใบจากต้นครามย้อมผ้าได้แล้ว เรายังสามารถใช้กิ่งของมันในการย้อมผ้าได้ด้วย

(ปรับจาก ดาวรัตน์ ชูทรัพย์, ๒๕๔๗, น.๑๗๔ - ๑๗๕)

จากตัวอย่างข้างต้น เมื่ออ่านย่อหน้าจบแล้ว สิ่งที่ต้องพิจารณาในการจับใจความสำคัญ คือ

(๑) ย่อหน้านักกล่าวถึงเรื่องอะไร

คำตอบคือ เรื่องเกี่ยวกับการใช้ส่วนต่าง ๆ ของพืชมาย้อมผ้าของคนไทย

(๒) พิจารณาคำสำคัญของย่อหน้านี้

คำสำคัญลักษณะที่ ๑ ที่ปรากฏซ้ำ ๆ ตั้งแต่ต้นจนจบในย่อหน้าคือ คำว่า “พืช” “คนไทย” ซึ่งในบางประโยคจะใช้คำว่า “เรา” แทนคำว่า “คนไทย” และ “ย้อมผ้า”

ส่วนคำสำคัญลักษณะที่ ๒ ในย่อหน้า คือ คำว่า “ราก” “ลำต้น” “เปลือก” “แก่นของเนื้อไม้” “ผล” “เมล็ดจากผล” “ดอก” “ใบ” และ “กิ่ง” จะเห็นได้ว่า ทุกคำนั้นสื่อถึงส่วนต่าง ๆ ของพืช

(๓) พิจารณาเนื้อความที่เป็นส่วนประกอบคำสำคัญ เพื่อตัดส่วนขยายใจความสำคัญ

เนื้อความที่เป็นส่วนประกอบคำสำคัญ คือ การอธิบายให้รายละเอียดเกี่ยวกับส่วนต่าง ๆ ของพืชที่คนไทยนำมาใช้ย้อมผ้า คือ ราก ลำต้น เปลือก แก่นของเนื้อไม้ ผล เมล็ดจากผล ดอก ใบ และกิ่ง ประกอบกับการยกตัวอย่างพืชที่คนไทยนำส่วนต่าง ๆ แต่ละส่วนนั้นมาใช้ย้อมผ้า สังเกตจากคำว่า “เช่น” “ได้แก่” และ “คือ” ทั้งหมดนี้คือส่วนขยายใจความสำคัญที่ต้องตัดทิ้ง

(๔) นำใจความสำคัญมาเรียบเรียงเป็นประโยคใจความสำคัญด้วยสำนวนภาษาของผู้อ่าน โดยคงตามเนื้อความเดิม จากตัวอย่างข้างต้น ประโยคใจความสำคัญของย่อหน้านี้คือ “คนไทยนำส่วนต่าง ๆ ของพืชมาใช้ย้อมผ้า”

จากวิธีการอ่านจับใจความสำคัญทั้ง ๖ วิธีข้างต้น สามารถจัดทำเป็นแผนภาพเพื่อช่วยความจำเกี่ยวกับวิธีการอ่านจับใจความสำคัญได้ดังนี้

บรรณานุกรม

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, สถาบันภาษาไทย. (๒๕๖๔). คู่มือฝึกอบรมพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูงสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เล่ม ๑. ม.ป.ท. : ม.ป.พ.

ใบความรู้

เรื่อง เทคนิคบันได ๖ ขั้น สู่ความสำเร็จในการอ่านจับใจความ*

“เทคนิคบันได ๖ ขั้น สู่ความสำเร็จในการอ่านจับใจความ” เป็นเทคนิคที่เรียบเรียงขึ้นโดย อาจารย์เสกสรรค์ ผลวัฒน์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ร่วมกับสถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้ประกอบในการอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูงสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตาม “โครงการพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูงสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น” ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามนโยบาย “เด็กไทยวิถีใหม่ อ่านออกเขียนได้ทุกคน”

เทคนิคบันได ๖ ขั้น สู่ความสำเร็จในการอ่านจับใจความ มีแนวทางปฏิบัติดังนี้

บันไดขั้นที่ ๑ อ่านเรื่องเพื่อทำความเข้าใจภาพรวมของเนื้อหาทั้งหมด

ผู้อ่านต้องอ่านเรื่องที่จะจับใจความสำคัญตั้งแต่ต้นจนจบ เพื่อทำความเข้าใจและได้ภาพรวมของเนื้อหาของเรื่องที่ทำอย่างคร่าว ๆ โดยในขณะที่อ่านควรตั้งคำถามและพิจารณาว่าผู้เขียนกำลังสื่อเรื่องอะไร ใคร ทำอะไร เมื่อไร ที่ไหน ด้วยเหตุผลใด และอย่างไร หากเรื่องนั้นมีชื่อเรื่องก็ให้พิจารณาตั้งแต่ชื่อเรื่อง เพราะโดยทั่วไปชื่อเรื่องมักจะสอดคล้องกับใจความสำคัญหรือความคิดหลัก หรือช่วยแสดงให้เห็นถึงจุดสนใจของเรื่อง

* ดัดแปลงจาก สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, สถาบันภาษาไทย, คู่มือฝึกอบรมพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูงสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เล่ม ๑ (ม.ป.ท. : ม.ป.พ., ๒๕๖๔), หน้า ๘-๑๒.

บันไดขั้นที่ ๒ พิจารณาคำสำคัญ (keywords) ของเนื้อหาในแต่ละย่อหน้า

คำสำคัญ (keywords) เป็นคำที่กำหนดเป้าหมายเพื่อนำไปสู่ใจความสำคัญหรือความคิดหลักของเรื่องทีอ่านในแต่ละย่อหน้านั้นอาจมีคำสำคัญมากกว่าหนึ่งคำ แต่เมื่อนำคำเหล่านั้นมาเชื่อมโยงสร้างความสัมพันธ์ให้เกิดขึ้นก็สามารถทราบถึงใจความสำคัญหรือความคิดหลักของเรื่องทีอ่านได้

ธรรมชาติของการเขียนนั้น ผู้เขียนมิได้มีการกำหนดตำแหน่งที่ตั้งของคำสำคัญ ผู้อ่านสามารถจะสังเกตคำสำคัญได้โดยอาศัยหลัก ดังนี้

(๑) เป็นคำ กลุ่มคำ หรือประโยคที่เขียนเหมือนกัน สื่อความหมายเหมือนกัน ปรากฏซ้ำ ๆ ตั้งแต่ต้นจนจบ

(๒) เป็นคำ กลุ่มคำ หรือประโยคที่เขียนต่างกัน แต่สื่อความหมายเหมือนกัน ปรากฏซ้ำ ๆ ตั้งแต่ต้นจนจบ

ตัวอย่าง

สิ่งที่ชาวเรือถือกันมากก็คือ “หัวเรือ” นับถือกันว่าเป็นที่แม่ย่านางอยู่ พวกแม่ค้าที่ใช้เรือเป็นพาหนะบรรทุกของและอยู่อาศัย ไม่ว่าจะเป็เรือเล็กหรือใหญ่ มักไม่ยอมให้ใครเหยียบหัวเรือ แม้จะข้ามก็ยังไม่ยอมให้ข้าม เจ้าของเรือบางคนเคร่งมากจะจุดธูปบูชาทั้งเช้าและเย็น ที่หัวเรือบางลำมีแผ่นทองเหลืองหุ้มอย่างสวยงาม และมีช่องทองเหลืองเล็ก ๆ ติดไว้ที่ทวนหัวเรือสำหรับปักธูป บางทีก็มีพวงมาลัยคล้องหัวเรือที่เคร่งมาก ๆ ถึงกับจัดอาหารเช่นทุกเช้าก็มี

(ส.พลายน้อย, ๒๕๖๐, น.๗๘)

จากย่อหน้าข้างต้น คำสำคัญลักษณะที่ ๑ ที่เขียนเหมือนกัน สื่อความหมายเหมือนกันปรากฏซ้ำ ๆ ตั้งแต่ต้นจนจบในย่อหน้า คือ คำว่า “หัวเรือ”

ส่วนคำสำคัญลักษณะที่ ๒ ที่เขียนต่างกัน แต่สื่อความหมายเหมือนกัน ปรากฏซ้ำ ๆ ตั้งแต่ต้นจนจบในย่อหน้านั้น อาจพิจารณาร่วมกับการอ่านแล้วตั้งคำถามว่าผู้เขียนกำลังสื่อเรื่องอะไร ใคร ทำอะไร เมื่อไร ที่ไหน ด้วยเหตุผลใด และอย่างไร ดังนี้

ย่อหน้านี้สื่อเรื่องของใคร จะพบคำที่เขียนต่างกันที่เกี่ยวข้องกับบุคคล ๓ คำ คือ คำว่า “ชาวเรือ” “พวกแม่ค้าที่ใช้เรือ” และ “เจ้าของเรือ” แม้คำทั้ง ๓ คำจะเขียนต่างกัน แต่สื่อความหมายเหมือนกันถึงบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเรือ เมื่อพิจารณาแล้ว คำที่สื่อความหมายครอบคลุมย่อหน้านี้ก็คือ คำว่า “ชาวเรือ”

ย่อหน้านี้สื่อเรื่องของ “ชาวเรือ” ทำอะไร จะพบข้อความที่แสดงถึงการกระทำของชาวเรือที่แตกต่างกัน เช่น “มักไม่ยอมให้ใครเหยียบหัวเรือ แม้จะข้ามก็ยังไม่ยอมให้ข้าม” “เครื่องมากจะจูดรูปูซาทั้งเข้าและเย็น” “ที่เครื่องมาก ๆ ถึงกับจัดอาหารเช่นทุกเช้า” แต่การกระทำดังกล่าวนี้ต่างสื่อความหมายร่วมกัน แสดงให้เห็นว่า ชาวเรือ “นับถือ” หรือ “ถือ” หัวเรือ นอกจากนี้จากการกระทำหลาย ๆ อย่างดังกล่าวยังแสดงให้เห็นถึงการนับถือหัวเรือของชาวเรือที่มีมากด้วย

จากคำสำคัญที่ได้ สามารถสรุปใจความสำคัญของย่อหน้านี้ได้ว่า “ชาวเรือนับถือหัวเรือมาก” ซึ่งสื่อความหมายเหมือนกับประโยคแรกของย่อหน้านี้ที่ว่า “สิ่งที่ชาวเรือถือกันมากที่สุดคือ ‘หัวเรือ’”

บันไดขั้นที่ ๓ ตัดส่วนขยายใจความสำคัญทิ้ง

ธรรมชาติของการเขียนนั้น การนำเสนอความคิดหรือความรู้ในงานเขียน ผู้เขียนไม่ได้เสนอแต่ใจความสำคัญออกมาอย่างตรงไปตรงมา กล่าวคือ ผู้เขียนไม่ได้กล่าวตรง ๆ ว่า เรื่องที่เขียนนั้นมีใจความสำคัญอย่างไร แต่จะถูกห้อมล้อมด้วยบริบท ซึ่งในโครงสร้างของการเขียนก็คือ การขยายความ อาจแสดงอยู่ในลักษณะการให้คำจำกัดความ การอธิบายให้รายละเอียด การให้เหตุผล การยกตัวอย่าง หรือการเปรียบเทียบก็ได้ ดังนั้นหน้าที่ของผู้อ่านก็คือ ต้องแยกใจความสำคัญออกจากข้อความที่เป็นส่วนขยายใจความสำคัญออกมาให้ได้

ลักษณะการขยายความ

(๑) **การให้คำจำกัดความ** การขยายความลักษณะนี้เป็นการอธิบายความหมายของคำหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งในเนื้อเรื่องเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจตรงกัน นอกจากนี้ยังรวมถึงการอธิบายขอบเขตของความหมายของเรื่องด้วย การขยายความลักษณะนี้อาจจะมีการยกตัวอย่างประกอบด้วย

(๒) **การอธิบายให้รายละเอียด** การขยายความลักษณะนี้จะใช้เมื่อต้องการแจกแจงสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อธิบายลักษณะหรือองค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือแสดงขั้นตอน กระบวนการ บรรยายเหตุการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง อาจจะขยายโดยอธิบายให้รายละเอียด หรืออธิบายให้รายละเอียดพร้อมยกตัวอย่างก็ได้

การอธิบายให้รายละเอียดนี้นิยมใช้คำเชื่อม “คือ” “กล่าวคือ” เพื่อแสดงให้เห็นทราบว่า ข้อความที่อยู่หลังคำเชื่อมดังกล่าวเป็นการอธิบายให้รายละเอียด

(๓) การให้เหตุผล การขยายความลักษณะนี้ใช้เขียนให้ผู้อ่านเห็นคล้อยตามการขยายความด้วยวิธีนี้ได้หลายวิธี อาจเสนอความคิดที่เป็นข้อสรุปและตามด้วยข้อสนับสนุนต่าง ๆ ซึ่งเป็นเหตุผลหรือหลักฐานโดยการยกตัวอย่าง หรือเสนอผลลัพธ์เพื่อให้ผู้อ่านตระหนักแล้วตามด้วยสาเหตุต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดผลนั้น

การขยายความด้วยการให้เหตุผลนี้มักจะปรากฏการใช้คำเชื่อมแสดงเหตุผล “จึง” และ “เพราะ” ซึ่งมีลักษณะโครงสร้างคือ เหตุ + “จึง” + ผล และ ผล + “เพราะ” + เหตุ ส่วนที่เป็นใจความสำคัญ คือ ส่วนที่แสดงผล

(๔) การยกตัวอย่าง การขยายความลักษณะนี้มักจะใช้ร่วมกับวิธีอื่น เช่น การให้คำจำกัดความ การอธิบายให้รายละเอียด หรือจะใช้วิธีการยกตัวอย่างแต่เพียงอย่างเดียวโดยการยกตัวอย่างหลาย ๆ ตัวอย่างแล้วจึงสรุปท้ายย่อหน้าด้วยประโยคใจความสำคัญ

การยกตัวอย่างนี้นิยมใช้คำเชื่อม “เช่น” “ได้แก่” เพื่อแสดงให้ทราบว่า ข้อความที่อยู่หลังคำเชื่อมดังกล่าวเป็นการยกตัวอย่าง

(๕) การเปรียบเทียบ การขยายความลักษณะนี้จะใช้เขียนเพื่อเปรียบเทียบในลักษณะข้อเท็จจริงที่สามารถพิสูจน์ได้ โดยอาจมีจุดมุ่งหมายเปรียบเทียบความเหมือนกันหรือความแตกต่างกัน โดยกำหนดประเด็นที่เหมือนกันหรือแตกต่างกันว่ามีอะไรบ้าง แล้วจึงเปรียบเทียบไปที่ละประเด็น เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องที่ยกมาเปรียบเทียบได้ชัดเจนในด้านความเหมือนกันหรือความแตกต่างกัน หรืออาจใช้การยกเรื่องราวเป็นอุทาหรณ์ขึ้นมาก่อนแล้วจึงสรุปประเด็นความคิดสำคัญที่จะเสนอ หรือการเขียนอุปมาเปรียบเทียบสิ่งที่มีคุณสมบัติอย่างเดียวกันเพื่อให้ความคิดสำคัญชัดเจนขึ้น

การขยายความด้วยการเปรียบเทียบนี้จะมีลักษณะโครงสร้างคือ ตัวตั้ง + คำเชื่อมแสดงการเปรียบเทียบ + ตัวเปรียบ ส่วนที่เป็นใจความสำคัญ คือ ส่วนที่แสดงตัวตั้ง

ตัวอย่าง

พระราชวัง หมายถึง วังของพระมหากษัตริย์ มีระดับความสำคัญรองจากพระบรมมหาราชวังเป็นที่ประทับของพระมหากษัตริย์ตามขัตติยราชประเพณีมาแต่โบราณ การเรียกวังว่าพระราชวังได้นั้นพระมหากษัตริย์จะทรงประกาศพระบรมราชโองการสถาปนาวังขึ้นเป็นพระราชวัง จึงจะจัดเป็นที่ประทับของพระมหากษัตริย์ได้ เช่น พระราชวังดุสิต เมื่อแรกสร้างพระราชทานชื่อว่าสวนดุสิต ต่อมาจึงประกาศยกขึ้นเป็นพระราชวังดุสิต ส่วนพระตำหนักจิตรลดารโหฐานซึ่งเป็นที่ประทับของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน

สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๖ เป็นส่วนหนึ่งของพระราชวังดุสิตเรียกว่า พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิตไม่เรียกว่าพระราชวังจิตรลดา ราษฎรทั่วไปเรียกอย่างไม่เป็นทางการว่า สวนจิตรลดา

(รัตนา ภาณุสุทธิ, ๒๕๔๖, น.๑๗๒)

จากตัวอย่างข้างต้น เมื่อพิจารณาคำสำคัญจะพบว่า มี ๑ คำ คือ คำว่า “พระราชวัง” จากนั้นจึงพิจารณาตัดส่วนขยายใจความสำคัญที่ปรากฏ ดังนี้

(๑) “พระราชวัง หมายถึง วังของพระมหากษัตริย์” เพราะเป็นการให้คำจำกัดความของคำว่า “พระราชวัง” ซึ่งเป็นคำสำคัญของย่อหน้านี้

(๒) “มีระดับความสำคัญรองจากพระบรมมหาราชวัง เป็นที่ประทับของพระมหากษัตริย์ตามขัตติยราชประเพณีมาแต่โบราณ” เพราะเป็นการอธิบายให้รายละเอียดของคำว่า “พระราชวัง” ซึ่งเป็นคำสำคัญของย่อหน้านี้

(๓) “เช่น พระราชวังดุสิต เมื่อแรกสร้างพระราชทานชื่อว่าสวนดุสิต ต่อมาจึงประกาศยกขึ้นเป็นพระราชวังดุสิต ส่วนพระตำหนักจิตรลดารโหฐานซึ่งเป็นที่ประทับของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบันสร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๖ เป็นส่วนหนึ่งของพระราชวังดุสิตเรียกว่า พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิตไม่เรียกว่าพระราชวังจิตรลดา ราษฎรทั่วไปเรียกอย่างไม่เป็นทางการว่าสวนจิตรลดา” เพราะเป็นการยกตัวอย่างเพื่อช่วยให้คำว่า “พระราชวัง” ซึ่งเป็นคำสำคัญของย่อหน้านี้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

เมื่อตัดส่วนขยายใจความสำคัญข้างต้นแล้ว จะพบว่า ย่อหน้านี้มีใจความสำคัญเกี่ยวกับเรื่อง “ข้อกำหนดการเป็นพระราชวัง” โดยปรากฏเป็นประโยคใจความสำคัญชัดเจนที่กลางย่อหน้าว่า “การเรียกวังว่าพระราชวังได้นั้น พระมหากษัตริย์จะทรงประกาศพระบรมราชโองการสถาปนาวังขึ้นเป็นพระราชวัง จึงจะจัดเป็นที่ประทับของพระมหากษัตริย์ได้”

บันไดขั้นที่ ๔ เติมคำเชื่อมส่วนขยายใจความสำคัญ เพื่อตัดส่วนขยายใจความสำคัญทิ้ง

แนวทางปฏิบัติของการอ่านจับใจความสำคัญในบันไดขั้นที่ ๓ นั้น ผู้เรียนสามารถพิจารณาตัดส่วนขยายใจความสำคัญในย่อหน้าได้ง่าย โดยสังเกตจากคำเชื่อมแสดงส่วนขยายใจความสำคัญ หากทว่าในบางครั้งผู้เขียนอาจจะเรียบเรียงข้อความในย่อหน้าโดยไม่ใช้คำเชื่อมก็ได้ ดังนั้นหากต้องการจะจับใจความสำคัญ ผู้เรียนจำเป็นต้องเติมเติมคำเชื่อมส่วนขยายใจความสำคัญ เพื่อตัดส่วนขยายใจความสำคัญทิ้ง

คำเชื่อมที่นิยมเติมในข้อความในย่อหน้า ได้แก่ กล่าวคือ เช่น จึง เพราะ

ตัวอย่าง

ผักและผลไม้สดจะมีเอนไซม์ที่เป็นตัวช่วยย่อยอาหารให้เป็นโมเลกุลที่เล็กที่สุดเข้าสู่กระแสเลือดไปใช้ประโยชน์ในร่างกายอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด และเร่งปฏิกิริยาการย่อยอาหารให้สมบูรณ์ เอนไซม์หลายชนิดเป็นเอนไซม์ที่ร่างกายไม่สามารถสร้างขึ้นมาได้ จึงต้องได้รับจากการรับประทานผักผลไม้เท่านั้น เอนไซม์บางชนิดยังช่วยเปลี่ยนอนุมูลอิสระเป็นน้ำและออกซิเจน บางชนิดช่วยเผาผลาญพลังงาน สลายไขมันและกำจัดสารพิษในร่างกาย

(ข้อสอบ O-NET ม.๓ ปีการศึกษา ๒๕๖๐)

จากตัวอย่างข้างต้น เมื่ออ่านเนื้อหาในย่อหน้านี้แล้ว

(๑) ตั้งคำถามเพื่อทำความเข้าใจภาพรวมของเนื้อหาทั้งหมด

๑.๑ ย่อหน้านี้กล่าวถึงเรื่องอะไร

คำตอบ คือ ผักและผลไม้สด

๑.๒ ผักและผลไม้สดเป็นอย่างไร

คำตอบ คือ ผักและผลไม้สดจะมีเอนไซม์

๑.๓ เอนไซม์ดังกล่าวเป็นอย่างไร

คำตอบ คือ เป็นตัวช่วยย่อยอาหารให้เป็นโมเลกุลที่เล็กที่สุดเข้าสู่กระแสเลือดไปใช้ประโยชน์ในร่างกายอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด และเร่งปฏิกิริยาการย่อยอาหารให้สมบูรณ์

(๒) พิจารณาคำสำคัญของย่อหน้านี้

ย่อหน้านี้มีคำสำคัญ ๒ คำ คือ “ผักและผลไม้สด” (หรือ ผักผลไม้) ซึ่งปรากฏซ้ำ ๒ ครั้ง และ “เอนไซม์” ซึ่งปรากฏซ้ำ ๕ ครั้ง

(๓) เติมคำเชื่อมส่วนขยายใจความสำคัญ เพื่อตัดส่วนขยายใจความสำคัญทิ้ง

จากย่อหน้าข้างต้นสามารถเติมคำเชื่อม “เพราะ” หน้าข้อความ “เอนไซม์หลายชนิดเป็นเอนไซม์ที่ร่างกายไม่สามารถสร้างขึ้นมาได้” ทำให้เห็นได้ว่าใจความสำคัญของย่อหน้านี้ คือ “ผักและผลไม้สดจะมีเอนไซม์ที่เป็นตัวช่วยย่อยอาหารให้เป็นโมเลกุลที่เล็กที่สุดเข้าสู่กระแสเลือดไปใช้ประโยชน์ในร่างกายอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด และเร่งปฏิกิริยาการย่อยอาหารให้สมบูรณ์” สอดคล้องกับคำตอบที่ได้จากการตั้งคำถามเพื่อทำความเข้าใจภาพรวมของเนื้อหาทั้งหมด

นอกจากนี้หากสังเกตเนื้อหาในตอนท้ายของย่อหน้าจะพบว่า เนื้อหาที่ปรากฏยังสนับสนุนใจความสำคัญของย่อหน้านี้ให้ชัดเจนขึ้นด้วย ดังเห็นได้จากข้อความ “เอนไซม์บางชนิดยังช่วยเปลี่ยนอนุมูลอิสระเป็นน้ำและออกซิเจน บางชนิดช่วยเผาผลาญพลังงาน สลายไขมันและกำจัดสารพิษในร่างกาย” ซึ่งมีลักษณะเป็นคำสำคัญลักษณะที่ ๒ ที่เขียนต่างกัน แต่สื่อความหมายเหมือนกัน ปรากฏซ้ำ ๆ คือ

- (๑) เอนไซม์บางชนิดยังช่วยเปลี่ยนอนุมูลอิสระเป็นน้ำและออกซิเจน
- (๒) บางชนิดช่วยเผาผลาญพลังงาน
- (๓) สลายไขมัน
- (๔) กำจัดสารพิษในร่างกาย

สัมพันธ์กับเนื้อหา “...ไปใช้ประโยชน์ในร่างกายอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด และเร่งปฏิกิริยาการย่อยอาหารให้สมบูรณ์” ในใจความสำคัญที่ปรากฏตอนต้นย่อหน้า

ด้วยเหตุนี้ใจความสำคัญของย่อหน้านี้จึงสรุปได้ว่า “ผักและผลไม้สดมีเอนไซม์ช่วยย่อยสารอาหารไปใช้ประโยชน์ในร่างกาย”

บันไดขั้นที่ ๕ สังเกตคำหรือกลุ่มคำแสดงความขัดแย้งหรือตรงข้ามกันที่ปรากฏในย่อหน้า

ปกติแล้วข้อความหรือประโยคแต่ละประโยคที่เรียงต่อกันในย่อหน้านั้นจะมีเนื้อหาเกี่ยวโยงต่อเนื่องสัมพันธ์กัน การลำดับความคิดและการเชื่อมโยงความคิดเป็นไปอย่างมีระเบียบ ชัดเจน “ประจวบจำมะลิแต่ละดอกมาร้อยเป็นวงรอบจนเป็นพวงมาลัยที่เป็นระเบียบสวยงาม ทำให้ผู้อ่านสามารถติดตามเนื้อเรื่องได้ง่าย ไม่สับสนวุ่นวาย อ่านแล้วได้เนื้อความที่สมบูรณ์แจ่มแจ้ง” (ราตรี ธันวาคม, ๒๕๔๒, น.๘๒)

วิธีหนึ่งที่ทำให้ย่อหน้าเกิดการเชื่อมโยง คือ การใช้คำหรือกลุ่มคำเป็นเครื่องเชื่อมความ คำหรือกลุ่มคำที่เป็นเครื่องเชื่อมในย่อหน้านั้นมีหลายลักษณะ แต่มีคำหรือกลุ่มคำลักษณะหนึ่งที่ช่วยให้จับใจความสำคัญได้ง่ายขึ้น คือ คำหรือกลุ่มคำแสดงความขัดแย้งหรือตรงข้ามกัน เช่น เช่น แต่ ทว่า แต่หาก แต่ทว่า อย่างไรก็ตาม ในทางตรงข้าม ในทางกลับกัน ถึงแม้...แต่ ฯลฯ เพราะใจความสำคัญที่ผู้เขียนต้องการสื่อในย่อหน้านั้นอาจอยู่หลังคำหรือกลุ่มคำดังกล่าว

ตัวอย่าง

กำแพงเมืองจีนสร้างขึ้นมาเพื่อป้องกันข้าศึก แต่นักประวัติศาสตร์ต่างลงความเห็นว่า กำแพงเมืองจีนนั้นไม่สามารถป้องกันข้าศึกได้ เพราะข้าศึกสามารถโอบล้อมป้อมปราการเข้ามาได้หลายครั้ง เช่น กองทัพแทนจู่สามารถยกพลข้ามกำแพงมาพิชิตแผ่นดินจีนได้ส่วนหนึ่ง นอกจากกำแพงเมืองจีนจะไม่สามารถป้องกันข้าศึกทางบกได้แล้ว เมื่อกองทัพชาติยุโรปยกทัพมาทางทะเลก็ยังสามารถถดดันให้จีนยอมจำนนได้สำเร็จในศตวรรษที่ ๑๙

(ข้อสอบ O-NET ม.๓ ปีการศึกษา ๒๕๖๑)

จากตัวอย่างข้างต้น เมื่อพิจารณาคำสำคัญจะพบว่า มี ๒ คำ คือ คำว่า “กำแพงเมืองจีน” และ “ไม่สามารถป้องกันข้าศึก” ซึ่งสื่อความหมายถึง “ยอมจำนน” ด้วย จากนั้นจึงพิจารณาตัดส่วนขยายใจความสำคัญที่ปรากฏ ดังนี้

(๑) “เพราะข้าศึกสามารถโอบล้อมป้อมปราการเข้ามาได้หลายครั้ง” เพราะเป็นการให้เหตุผลที่สนับสนุนข้อความ “นักประวัติศาสตร์ต่างลงความเห็นว่ากำแพงเมืองจีนนั้นไม่สามารถป้องกันข้าศึกได้”

(๒) “เช่น กองทัพแทนจู่สามารถยกพลข้ามกำแพงมาพิชิตแผ่นดินจีนได้ส่วนหนึ่ง” เพราะเป็นการยกตัวอย่างสนับสนุนข้อความ “เพราะข้าศึกสามารถโอบล้อมป้อมปราการเข้ามาได้หลายครั้ง”

เมื่อตัดส่วนขยายใจความสำคัญแล้วจะสังเกตได้ว่า ในย่อหน้านี้มีการใช้คำว่า “แต่” แสดงความขัดแย้งหรือตรงข้ามกันในย่อหน้า ใจความสำคัญที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอก็คือ “นักประวัติศาสตร์ต่างลงความเห็นว่า กำแพงเมืองจีนนั้นไม่สามารถป้องกันข้าศึกได้”

ส่วนเนื้อหาในตอนท้าย “เมื่อกองทัพชาติยุโรปยกทัพมาทางทะเลก็ยังสามารถถดดันให้จีนยอมจำนนได้สำเร็จในศตวรรษที่ ๑๙” ก็เป็นส่วนขยายในลักษณะการยกตัวอย่างเพื่อสนับสนุนใจความสำคัญให้ชัดเจนขึ้น กล่าวคือ แสดงให้เห็นว่า กำแพงเมืองจีนไม่สามารถป้องกันข้าศึกทั้งทางบกและทางทะเล

**บันไดขั้นที่ ๖ หากย่อหน้านั้นไม่ปรากฏประโยคใจความสำคัญ ต้องพิจารณาเนื้อความ
ในบริบทอื่น ๆ โดยเฉพาะข้อความในย่อหน้าก่อนและหลัง**

โดยนำใจความสำคัญหรือความคิดหลักที่กระจายอยู่ในย่อหน้านั้น นำมาประมวลและเรียบเรียงให้เป็นประโยคใจความสำคัญด้วยสำนวนภาษาของตนเอง

ตัวอย่าง

พืชที่คนไทยนำรามาใช้ย้อมผ้า เช่น ขมิ้น ข่า และยอป่า พืชที่คนไทยนำลำต้นมาใช้ย้อมผ้า ได้แก่ มะพูด หากใช้เฉพาะส่วนเปลือกนั้นมีหลายชนิด เช่น กราย ฉำฉา กระหูด โกงกาง ปอแดง และประดู่ ส่วนพืชที่เรานำแก่นของเนื้อไม้มาใช้ย้อมผ้า คือ ขนุน ชีเหล็ก และเข พืชที่เรานำผลของมันมาใช้ในการย้อมผ้า คือ กระจาย หว่า มะเกลือ และตะโก เมล็ดจากผลก็สามารถนำมาใช้ย้อมผ้าได้ด้วย เช่น คำแสด พืชที่เรานำดอกมาใช้ในการย้อมผ้า คือ อัญชัน และคำฝอย พืชที่ใบให้สีในการย้อมผ้า ได้แก่ หูกวาง และคราม ซึ่งครามนั้นนอกจากจะใช้ใบจากต้นครามย้อมผ้าได้แล้ว เรายังสามารถใช้กิ่งของมันในการย้อมผ้าได้ด้วย

(ปรับจาก ดาวรัตน์ ชูทรัพย์, ๒๕๔๗, น.๑๗๔ - ๑๗๕)

จากตัวอย่างข้างต้น เมื่ออ่านย่อหน้าจบแล้ว สิ่งที่ต้องพิจารณาในการจับใจความสำคัญ คือ

(๑) ย่อหน้านักกล่าวถึงเรื่องอะไร

คำตอบคือ เรื่องเกี่ยวกับการใช้ส่วนต่าง ๆ ของพืชมาย้อมผ้าของคนไทย

(๒) พิจารณาคำสำคัญของย่อหน้านี้

คำสำคัญลักษณะที่ ๑ ที่ปรากฏซ้ำ ๆ ตั้งแต่ต้นจนจบในย่อหน้าคือ คำว่า “พืช” “คนไทย” ซึ่งในบางประโยคจะใช้คำว่า “เรา” แทนคำว่า “คนไทย” และ “ย้อมผ้า”

ส่วนคำสำคัญลักษณะที่ ๒ ในย่อหน้า คือ คำว่า “ราก” “ลำต้น” “เปลือก” “แก่นของเนื้อไม้” “ผล” “เมล็ดจากผล” “ดอก” “ใบ” และ “กิ่ง” จะเห็นได้ว่า ทุกคำนั้นสื่อถึงส่วนต่าง ๆ ของพืช

(๓) พิจารณาเนื้อความที่เป็นส่วนประกอบคำสำคัญ เพื่อตัดส่วนขยายใจความสำคัญ

เนื้อความที่เป็นส่วนประกอบคำสำคัญ คือ การอธิบายให้รายละเอียดเกี่ยวกับส่วนต่าง ๆ ของพืชที่คนไทยนำมาใช้ย้อมผ้า คือ ราก ลำต้น เปลือก แก่นของเนื้อไม้ ผล เมล็ดจากผล ดอก ใบ และกิ่ง ประกอบกับการยกตัวอย่างพืชที่คนไทยนำส่วนต่าง ๆ แต่ละส่วนนั้นมาใช้ย้อมผ้า สังเกตจากคำว่า “เช่น” “ได้แก่” และ “คือ” ทั้งหมดนี้คือส่วนขยายใจความสำคัญที่ต้องตัดทิ้ง

(๔) นำใจความสำคัญมาเรียบเรียงเป็นประโยคใจความสำคัญด้วยสำนวนภาษาของผู้อ่าน โดยคงตามเนื้อความเดิม จากตัวอย่างข้างต้น ประโยคใจความสำคัญของย่อหน้านี้คือ “คนไทยนำส่วนต่าง ๆ ของพืชมาใช้ย้อมผ้า”

จากวิธีการอ่านจับใจความสำคัญทั้ง ๖ วิธีข้างต้น สามารถจัดทำเป็นแผนภาพเพื่อช่วยความจำเกี่ยวกับวิธีการอ่านจับใจความสำคัญได้ดังนี้

บรรณานุกรม

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, สถาบันภาษาไทย. (๒๕๖๔). คู่มือฝึกอบรมพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูงสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เล่ม ๑. ม.ป.ท. : ม.ป.พ.

ใบความรู้

เรื่อง เทคนิคบันได ๖ ขั้น สู่ความสำเร็จในการอ่านจับใจความ*

“เทคนิคบันได ๖ ขั้น สู่ความสำเร็จในการอ่านจับใจความ” เป็นเทคนิคที่เรียบเรียงขึ้นโดย อาจารย์เสกสันต์ ผลวัฒน์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ร่วมกับสถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้ประกอบในการอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูงสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตาม “โครงการพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูงสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น” ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามนโยบาย “เด็กไทยวิถีใหม่ อ่านออกเขียนได้ทุกคน”

เทคนิคบันได ๖ ขั้น สู่ความสำเร็จในการอ่านจับใจความ มีแนวทางปฏิบัติดังนี้

บันไดขั้นที่ ๑ อ่านเรื่องเพื่อทำความเข้าใจภาพรวมของเนื้อหาทั้งหมด

ผู้อ่านต้องอ่านเรื่องที่จะจับใจความสำคัญตั้งแต่ต้นจนจบ เพื่อทำความเข้าใจและได้ภาพรวมของเนื้อหาของเรื่องที่ทำอย่างคร่าว ๆ โดยในขณะที่อ่านควรตั้งคำถามและพิจารณาว่าผู้เขียนกำลังสื่อเรื่องอะไร ใคร ทำอะไร เมื่อไร ที่ไหน ด้วยเหตุผลใด และอย่างไร หากเรื่องนั้นมีชื่อเรื่องก็ให้พิจารณาตั้งแต่ชื่อเรื่อง เพราะโดยทั่วไปชื่อเรื่องมักจะสอดคล้องกับใจความสำคัญหรือความคิดหลัก หรือช่วยแสดงให้เห็นถึงจุดสนใจของเรื่อง

* ดัดแปลงจาก สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, สถาบันภาษาไทย, คู่มือฝึกอบรมพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูงสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เล่ม ๑ (ม.ป.ท. : ม.ป.พ., ๒๕๖๔), หน้า ๘-๒๒.

บันไดขั้นที่ ๒ พิจารณาคำสำคัญ (keywords) ของเนื้อหาในแต่ละย่อหน้า

คำสำคัญ (keywords) เป็นคำที่กำหนดเป้าหมายเพื่อนำไปสู่ใจความสำคัญหรือความคิดหลักของเรื่องทีอ่านในแต่ละย่อหน้านั้นอาจมีคำสำคัญมากกว่าหนึ่งคำ แต่เมื่อนำคำเหล่านั้นมาเชื่อมโยงสร้างความสัมพันธ์ให้เกิดขึ้นก็สามารถทราบถึงใจความสำคัญหรือความคิดหลักของเรื่องทีอ่านได้

ธรรมชาติของการเขียนนั้น ผู้เขียนมิได้มีการกำหนดตำแหน่งที่ตั้งของคำสำคัญ ผู้อ่านสามารถจะสังเกตคำสำคัญได้โดยอาศัยหลัก ดังนี้

(๑) เป็นคำ กลุ่มคำ หรือประโยคที่เขียนเหมือนกัน สื่อความหมายเหมือนกัน ปรากฏซ้ำ ๆ ตั้งแต่ต้นจนจบ

(๒) เป็นคำ กลุ่มคำ หรือประโยคที่เขียนต่างกัน แต่สื่อความหมายเหมือนกัน ปรากฏซ้ำ ๆ ตั้งแต่ต้นจนจบ

ตัวอย่าง

สิ่งที่ชาวเรือถือกันมากก็คือ “หัวเรือ” นับถือกันว่าเป็นที่แม่ย่านางอยู่ พวกแม่ค้าที่ใช้เรือเป็นพาหนะบรรทุกของและอยู่อาศัย ไม่ว่าจะเป็เรือเล็กหรือใหญ่ มักไม่ยอมให้ใครเหยียบหัวเรือ แม้จะข้ามก็ยังไม่ยอมให้ข้าม เจ้าของเรือบางคนเคร่งมากจะจุดธูปบูชาทั้งเช้าและเย็น ที่หัวเรือบางลำมีแผ่นทองเหลืองหุ้มอย่างสวยงาม และมีช่องทองเหลืองเล็ก ๆ ติดไว้ที่ทวนหัวเรือสำหรับปักธูป บางทีก็มีพวงมาลัยคล้องหัวเรือที่เคร่งมาก ๆ ถึงกับจัดอาหารเช่นทุกเช้าก็มี

(ส.พลายน้อย, ๒๕๖๐, น.๗๘)

จากย่อหน้าข้างต้น คำสำคัญลักษณะที่ ๑ ที่เขียนเหมือนกัน สื่อความหมายเหมือนกันปรากฏซ้ำ ๆ ตั้งแต่ต้นจนจบในย่อหน้า คือ คำว่า “หัวเรือ”

ส่วนคำสำคัญลักษณะที่ ๒ ที่เขียนต่างกัน แต่สื่อความหมายเหมือนกัน ปรากฏซ้ำ ๆ ตั้งแต่ต้นจนจบในย่อหน้านั้น อาจพิจารณาร่วมกับการอ่านแล้วตั้งคำถามว่าผู้เขียนกำลังสื่อเรื่องอะไร ใคร ทำอะไร เมื่อไร ที่ไหน ด้วยเหตุผลใด และอย่างไร ดังนี้

ย่อหน้านี้สื่อเรื่องของใคร จะพบคำที่เขียนต่างกันที่เกี่ยวข้องกับบุคคล ๓ คำ คือ คำว่า “ชาวเรือ” “พวกแม่ค้าที่ใช้เรือ” และ “เจ้าของเรือ” แม้คำทั้ง ๓ คำจะเขียนต่างกัน แต่สื่อความหมายเหมือนกันถึงบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเรือ เมื่อพิจารณาแล้ว คำที่สื่อความหมายครอบคลุมย่อหน้านี้ก็คือ คำว่า “ชาวเรือ”

ย่อหน้านี้สื่อเรื่องของ “ชาวเรือ” ทำอะไร จะพบข้อความที่แสดงถึงการกระทำของชาวเรือที่แตกต่างกัน เช่น “มักไม่ยอมให้ใครเหยียบหัวเรือ แม้จะข้ามก็ยังไม่ยอมให้ข้าม” “เครื่องมากจะจูดรูปูซาทั้งเข้าและเย็น” “ที่เครื่องมาก ๆ ถึงกับจัดอาหารเช่นทุกเช้า” แต่การกระทำดังกล่าวนี้ต่างสื่อความหมายร่วมกัน แสดงให้เห็นว่า ชาวเรือ “นับถือ” หรือ “ถือ” หัวเรือ นอกจากนี้จากการกระทำหลาย ๆ อย่างดังกล่าวยังแสดงให้เห็นถึงการนับถือหัวเรือของชาวเรือที่มีมากด้วย

จากคำสำคัญที่ได้ สามารถสรุปใจความสำคัญของย่อหน้านี้ได้ว่า “ชาวเรือนับถือหัวเรือมาก” ซึ่งสื่อความหมายเหมือนกับประโยคแรกของย่อหน้านี้ที่ว่า “สิ่งที่ชาวเรือถือกันมากที่สุดคือ ‘หัวเรือ’”

บันไดขั้นที่ ๓ ตัดส่วนขยายใจความสำคัญทิ้ง

ธรรมชาติของการเขียนนั้น การนำเสนอความคิดหรือความรู้ในงานเขียน ผู้เขียนไม่ได้เสนอแต่ใจความสำคัญออกมาอย่างตรงไปตรงมา กล่าวคือ ผู้เขียนไม่ได้กล่าวตรง ๆ ว่า เรื่องที่เขียนนั้นมีใจความสำคัญอย่างไร แต่จะถูกห้อมล้อมด้วยบริบท ซึ่งในโครงสร้างของการเขียนก็คือ การขยายความ อาจแสดงอยู่ในลักษณะการให้คำจำกัดความ การอธิบายให้รายละเอียด การให้เหตุผล การยกตัวอย่าง หรือการเปรียบเทียบก็ได้ ดังนั้นหน้าที่ของผู้อ่านก็คือ ต้องแยกใจความสำคัญออกจากข้อความที่เป็นส่วนขยายใจความสำคัญออกมาให้ได้

ลักษณะการขยายความ

(๑) **การให้คำจำกัดความ** การขยายความลักษณะนี้เป็นการอธิบายความหมายของคำหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งในเนื้อเรื่องเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจตรงกัน นอกจากนี้ยังรวมถึงการอธิบายขอบเขตของความหมายของเรื่องด้วย การขยายความลักษณะนี้อาจจะมีการยกตัวอย่างประกอบด้วย

(๒) **การอธิบายให้รายละเอียด** การขยายความลักษณะนี้จะใช้เมื่อต้องการแจกแจงสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อธิบายลักษณะหรือองค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือแสดงขั้นตอน กระบวนการ บรรยายเหตุการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง อาจจะขยายโดยอธิบายให้รายละเอียด หรืออธิบายให้รายละเอียดพร้อมยกตัวอย่างก็ได้

การอธิบายให้รายละเอียดนี้นิยมใช้คำเชื่อม “คือ” “กล่าวคือ” เพื่อแสดงให้เห็นทราบว่า ข้อความที่อยู่หลังคำเชื่อมดังกล่าวเป็นการอธิบายให้รายละเอียด

(๓) การให้เหตุผล การขยายความลักษณะนี้ใช้เขียนให้ผู้อ่านเห็นคล้อยตามการขยายความด้วยวิธีนี้ได้หลายวิธี อาจเสนอความคิดที่เป็นข้อสรุปและตามด้วยข้อสนับสนุนต่าง ๆ ซึ่งเป็นเหตุผลหรือหลักฐานโดยการยกตัวอย่าง หรือเสนอผลลัพธ์เพื่อให้ผู้อ่านตระหนักแล้วตามด้วยสาเหตุต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดผลนั้น

การขยายความด้วยการให้เหตุผลนี้มักจะปรากฏการใช้คำเชื่อมแสดงเหตุผล “จึง” และ “เพราะ” ซึ่งมีลักษณะโครงสร้างคือ เหตุ + “จึง” + ผล และ ผล + “เพราะ” + เหตุ ส่วนที่เป็นใจความสำคัญ คือ ส่วนที่แสดงผล

(๔) การยกตัวอย่าง การขยายความลักษณะนี้มักจะใช้ร่วมกับวิธีอื่น เช่น การให้คำจำกัดความ การอธิบายให้รายละเอียด หรือจะใช้วิธีการยกตัวอย่างแต่เพียงอย่างเดียวโดยการยกตัวอย่างหลาย ๆ ตัวอย่างแล้วจึงสรุปท้ายย่อหน้าด้วยประโยคใจความสำคัญ

การยกตัวอย่างนี้นิยมใช้คำเชื่อม “เช่น” “ได้แก่” เพื่อแสดงให้ทราบว่า ข้อความที่อยู่หลังคำเชื่อมดังกล่าวเป็นการยกตัวอย่าง

(๕) การเปรียบเทียบ การขยายความลักษณะนี้จะใช้เขียนเพื่อเปรียบเทียบในลักษณะข้อเท็จจริงที่สามารถพิสูจน์ได้ โดยอาจมีจุดมุ่งหมายเปรียบเทียบความเหมือนกันหรือความแตกต่างกัน โดยกำหนดประเด็นที่เหมือนกันหรือแตกต่างกันว่ามีอะไรบ้าง แล้วจึงเปรียบเทียบไปที่ละประเด็น เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องที่ยกมาเปรียบเทียบได้ชัดเจนในด้านความเหมือนกันหรือความแตกต่างกัน หรืออาจใช้การยกเรื่องราวเป็นอุทาหรณ์ขึ้นมาก่อนแล้วจึงสรุปประเด็นความคิดสำคัญที่จะเสนอ หรือการเขียนอุปมาเปรียบเทียบสิ่งที่มีคุณสมบัติอย่างเดียวกันเพื่อให้ความคิดสำคัญชัดเจนขึ้น

การขยายความด้วยการเปรียบเทียบนี้จะมีลักษณะโครงสร้างคือ ตัวตั้ง + คำเชื่อมแสดงการเปรียบเทียบ + ตัวเปรียบ ส่วนที่เป็นใจความสำคัญ คือ ส่วนที่แสดงตัวตั้ง

ตัวอย่าง

พระราชวัง หมายถึง วังของพระมหากษัตริย์ มีระดับความสำคัญรองจากพระบรมมหาราชวังเป็นที่ประทับของพระมหากษัตริย์ตามขัตติยราชประเพณีมาแต่โบราณ การเรียกกันว่าพระราชวังได้นั้นพระมหากษัตริย์จะทรงประกาศพระบรมราชโองการสถาปนาวังขึ้นเป็น พระราชวัง จึงจะจัดเป็นที่ประทับของพระมหากษัตริย์ได้ เช่น พระราชวังดุสิต เมื่อแรกสร้างพระราชทานชื่อว่าสวนดุสิต ต่อมาจึงประกาศยกขึ้นเป็นพระราชวังดุสิต ส่วนพระตำหนักจิตรลดารโหฐานซึ่งเป็นที่ประทับของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน

สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๖ เป็นส่วนหนึ่งของพระราชวังดุสิตเรียกว่า พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิตไม่เรียกว่าพระราชวังจิตรลดา ราษฎรทั่วไปเรียกอย่างไม่เป็นทางการว่า สวนจิตรลดา

(รัตนา ภาณุสุทธิ, ๒๕๔๖, น.๑๗๒)

จากตัวอย่างข้างต้น เมื่อพิจารณาคำสำคัญจะพบว่า มี ๑ คำ คือ คำว่า “พระราชวัง” จากนั้นจึงพิจารณาตัดส่วนขยายใจความสำคัญที่ปรากฏ ดังนี้

(๑) “พระราชวัง หมายถึง วังของพระมหากษัตริย์” เพราะเป็นการให้คำจำกัดความของคำว่า “พระราชวัง” ซึ่งเป็นคำสำคัญของย่อหน้านี้

(๒) “มีระดับความสำคัญรองจากพระบรมมหาราชวัง เป็นที่ประทับของพระมหากษัตริย์ตามขัตติยราชประเพณีมาแต่โบราณ” เพราะเป็นการอธิบายให้รายละเอียดของคำว่า “พระราชวัง” ซึ่งเป็นคำสำคัญของย่อหน้านี้

(๓) “เช่น พระราชวังดุสิต เมื่อแรกสร้างพระราชทานชื่อว่าสวนดุสิต ต่อมาจึงประกาศยกขึ้นเป็นพระราชวังดุสิต ส่วนพระตำหนักจิตรลดารโหฐานซึ่งเป็นที่ประทับของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบันสร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๖ เป็นส่วนหนึ่งของพระราชวังดุสิตเรียกว่า พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิตไม่เรียกว่าพระราชวังจิตรลดา ราษฎรทั่วไปเรียกอย่างไม่เป็นทางการว่าสวนจิตรลดา” เพราะเป็นการยกตัวอย่างเพื่อช่วยให้คำว่า “พระราชวัง” ซึ่งเป็นคำสำคัญของย่อหน้านี้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

เมื่อตัดส่วนขยายใจความสำคัญข้างต้นแล้ว จะพบว่า ย่อหน้านี้มีใจความสำคัญเกี่ยวกับเรื่อง “ข้อกำหนดการเป็นพระราชวัง” โดยปรากฏเป็นประโยคใจความสำคัญชัดเจนที่กลางย่อหน้าว่า “การเรียกวังว่าพระราชวังได้นั้น พระมหากษัตริย์จะทรงประกาศพระบรมราชโองการสถาปนาวังขึ้นเป็นพระราชวัง จึงจะจัดเป็นที่ประทับของพระมหากษัตริย์ได้”

บันไดขั้นที่ ๔ เติมคำเชื่อมส่วนขยายใจความสำคัญ เพื่อตัดส่วนขยายใจความสำคัญทิ้ง

แนวทางปฏิบัติของการอ่านจับใจความสำคัญในบันไดขั้นที่ ๓ นั้น ผู้เรียนสามารถพิจารณาตัดส่วนขยายใจความสำคัญในย่อหน้าได้ง่าย โดยสังเกตจากคำเชื่อมแสดงส่วนขยายใจความสำคัญ หากทว่าในบางครั้งผู้เขียนอาจจะเรียบเรียงข้อความในย่อหน้าโดยไม่ใช้คำเชื่อมก็ได้ ดังนั้นหากต้องการจะจับใจความสำคัญ ผู้เรียนจำเป็นต้องเติมเติมคำเชื่อมส่วนขยายใจความสำคัญ เพื่อตัดส่วนขยายใจความสำคัญทิ้ง

คำเชื่อมที่นิยมเติมในข้อความในย่อหน้า ได้แก่ กล่าวคือ เช่น จึง เพราะ

ตัวอย่าง

ผักและผลไม้สดจะมีเอนไซม์ที่เป็นตัวช่วยย่อยอาหารให้เป็นโมเลกุลที่เล็กที่สุดเข้าสู่กระแสเลือดไปใช้ประโยชน์ในร่างกายอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด และเร่งปฏิกิริยาการย่อยอาหารให้สมบูรณ์ เอนไซม์หลายชนิดเป็นเอนไซม์ที่ร่างกายไม่สามารถสร้างขึ้นมาได้ จึงต้องได้รับจากการรับประทานผักผลไม้เท่านั้น เอนไซม์บางชนิดยังช่วยเปลี่ยนอนุมูลอิสระเป็นน้ำและออกซิเจน บางชนิดช่วยเผาผลาญพลังงาน สลายไขมันและกำจัดสารพิษในร่างกาย

(ข้อสอบ O-NET ม.๓ ปีการศึกษา ๒๕๖๐)

จากตัวอย่างข้างต้น เมื่ออ่านเนื้อหาในย่อหน้านี้แล้ว

(๑) ตั้งคำถามเพื่อทำความเข้าใจภาพรวมของเนื้อหาทั้งหมด

๑.๑ ย่อหน้านี้กล่าวถึงเรื่องอะไร

คำตอบ คือ ผักและผลไม้สด

๑.๒ ผักและผลไม้สดเป็นอย่างไร

คำตอบ คือ ผักและผลไม้สดจะมีเอนไซม์

๑.๓ เอนไซม์ดังกล่าวเป็นอย่างไร

คำตอบ คือ เป็นตัวช่วยย่อยอาหารให้เป็นโมเลกุลที่เล็กที่สุดเข้าสู่กระแสเลือดไปใช้ประโยชน์ในร่างกายอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด และเร่งปฏิกิริยาการย่อยอาหารให้สมบูรณ์

(๒) พิจารณาคำสำคัญของย่อหน้านี้

ย่อหน้านี้มีคำสำคัญ ๒ คำ คือ “ผักและผลไม้สด” (หรือ ผักผลไม้) ซึ่งปรากฏซ้ำ ๒ ครั้ง และ “เอนไซม์” ซึ่งปรากฏซ้ำ ๕ ครั้ง

(๓) เติมคำเชื่อมส่วนขยายใจความสำคัญ เพื่อตัดส่วนขยายใจความสำคัญทิ้ง

จากย่อหน้าข้างต้นสามารถเติมคำเชื่อม “เพราะ” หน้าข้อความ “เอนไซม์หลายชนิดเป็นเอนไซม์ที่ร่างกายไม่สามารถสร้างขึ้นมาได้” ทำให้เห็นได้ว่าใจความสำคัญของย่อหน้านี้ คือ “ผักและผลไม้สดจะมีเอนไซม์ที่เป็นตัวช่วยย่อยอาหารให้เป็นโมเลกุลที่เล็กที่สุดเข้าสู่กระแสเลือดไปใช้ประโยชน์ในร่างกายอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด และเร่งปฏิกิริยาการย่อยอาหารให้สมบูรณ์” สอดคล้องกับคำตอบที่ได้จากการตั้งคำถามเพื่อทำความเข้าใจภาพรวมของเนื้อหาทั้งหมด

นอกจากนี้หากสังเกตเนื้อหาในตอนท้ายของย่อหน้าจะพบว่า เนื้อหาที่ปรากฏยังสนับสนุนใจความสำคัญของย่อหน้านี้ให้ชัดเจนขึ้นด้วย ดังเห็นได้จากข้อความ “เอนไซม์บางชนิดยังช่วยเปลี่ยนอนุมูลอิสระเป็นน้ำและออกซิเจน บางชนิดช่วยเผาผลาญพลังงาน สลายไขมันและกำจัดสารพิษในร่างกาย” ซึ่งมีลักษณะเป็นคำสำคัญลักษณะที่ ๒ ที่เขียนต่างกัน แต่สื่อความหมายเหมือนกัน ปรากฏซ้ำ ๆ คือ

- (๑) เอนไซม์บางชนิดยังช่วยเปลี่ยนอนุมูลอิสระเป็นน้ำและออกซิเจน
- (๒) บางชนิดช่วยเผาผลาญพลังงาน
- (๓) สลายไขมัน
- (๔) กำจัดสารพิษในร่างกาย

สัมพันธ์กับเนื้อหา “...ไปใช้ประโยชน์ในร่างกายอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด และเร่งปฏิกิริยาการย่อยอาหารให้สมบูรณ์” ในใจความสำคัญที่ปรากฏตอนต้นย่อหน้า

ด้วยเหตุนี้ใจความสำคัญของย่อหน้านี้จึงสรุปได้ว่า “ผักและผลไม้สดมีเอนไซม์ช่วยย่อยสารอาหารไปใช้ประโยชน์ในร่างกาย”

บันไดขั้นที่ ๕ สังเกตคำหรือกลุ่มคำแสดงความขัดแย้งหรือตรงข้ามกันที่ปรากฏในย่อหน้า

ปกติแล้วข้อความหรือประโยคแต่ละประโยคที่เรียงต่อกันในย่อหน้านั้นจะมีเนื้อหาเกี่ยวโยงต่อเนื่องสัมพันธ์กัน การลำดับความคิดและการเชื่อมโยงความคิดเป็นไปอย่างมีระเบียบ ชัดเจน “ประจวบจำมะลิ แต่ละดอกมาร้อยเป็นวงรอบจนเป็นพวงมาลัยที่เป็นระเบียบสวยงาม ทำให้ผู้อ่านสามารถติดตามเนื้อเรื่องได้ง่าย ไม่สับสนวุ่นวาย อ่านแล้วได้เนื้อความที่สมบูรณ์แจ่มแจ้ง” (ราตรี ธีนวารชร์, ๒๕๔๒, น.๘๒)

วิธีหนึ่งที่ทำให้ย่อหน้าเกิดการเชื่อมโยง คือ การใช้คำหรือกลุ่มคำเป็นเครื่องเชื่อมความ คำหรือกลุ่มคำที่เป็นเครื่องเชื่อมในย่อหน้านั้นมีหลายลักษณะ แต่มีคำหรือกลุ่มคำลักษณะหนึ่งที่ช่วยให้จับใจความสำคัญได้ง่ายขึ้น คือ คำหรือกลุ่มคำแสดงความขัดแย้งหรือตรงข้ามกัน เช่น เช่น แต่ ทว่า แต่หาก แต่ทว่า อย่างไรก็ตาม ในทางตรงข้าม ในทางกลับกัน ถึงแม้...แต่ ฯลฯ เพราะใจความสำคัญที่ผู้เขียนต้องการสื่อในย่อหน้านั้น อาจอยู่หลังคำหรือกลุ่มคำดังกล่าว

ตัวอย่าง

กำแพงเมืองจีนสร้างขึ้นมาเพื่อป้องกันข้าศึก แต่นักประวัติศาสตร์ต่างลงความเห็นว่า กำแพงเมืองจีนนั้นไม่สามารถป้องกันข้าศึกได้ เพราะข้าศึกสามารถโอบล้อมป้อมปราการเข้ามาได้หลายครั้ง เช่น กองทัพแทนจู่สามารถยกพลข้ามกำแพงมาพิชิตแผ่นดินจีนได้ส่วนหนึ่ง นอกจากกำแพงเมืองจีนจะไม่สามารถป้องกันข้าศึกทางบกได้แล้ว เมื่อกองทัพชาติยุโรปยกทัพมาทางทะเลก็ยังสามารถถดดันให้จีนยอมจำนนได้สำเร็จในศตวรรษที่ ๑๙

(ข้อสอบ O-NET ม.๓ ปีการศึกษา ๒๕๖๑)

จากตัวอย่างข้างต้น เมื่อพิจารณาคำสำคัญจะพบว่า มี ๒ คำ คือ คำว่า “กำแพงเมืองจีน” และ “ไม่สามารถป้องกันข้าศึก” ซึ่งสื่อความหมายถึง “ยอมจำนน” ด้วย จากนั้นจึงพิจารณาตัดส่วนขยายใจความสำคัญที่ปรากฏ ดังนี้

(๑) “เพราะข้าศึกสามารถโอบล้อมป้อมปราการเข้ามาได้หลายครั้ง” เพราะเป็นการให้เหตุผลที่สนับสนุนข้อความ “นักประวัติศาสตร์ต่างลงความเห็นว่ากำแพงเมืองจีนนั้นไม่สามารถป้องกันข้าศึกได้”

(๒) “เช่น กองทัพแทนจู่สามารถยกพลข้ามกำแพงมาพิชิตแผ่นดินจีนได้ส่วนหนึ่ง” เพราะเป็นการยกตัวอย่างสนับสนุนข้อความ “เพราะข้าศึกสามารถโอบล้อมป้อมปราการเข้ามาได้หลายครั้ง”

เมื่อตัดส่วนขยายใจความสำคัญแล้วจะสังเกตได้ว่า ในย่อหน้านี้มีการใช้คำว่า “แต่” แสดงความขัดแย้งหรือตรงข้ามกันในย่อหน้า ใจความสำคัญที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอก็คือ “นักประวัติศาสตร์ต่างลงความเห็นว่า กำแพงเมืองจีนนั้นไม่สามารถป้องกันข้าศึกได้”

ส่วนเนื้อหาในตอนท้าย “เมื่อกองทัพชาติยุโรปยกทัพมาทางทะเลก็ยังสามารถถดดันให้จีนยอมจำนนได้สำเร็จในศตวรรษที่ ๑๙” ก็เป็นส่วนขยายในลักษณะการยกตัวอย่างเพื่อสนับสนุนใจความสำคัญให้ชัดเจนขึ้น กล่าวคือ แสดงให้เห็นว่า กำแพงเมืองจีนไม่สามารถป้องกันข้าศึกทั้งทางบกและทางทะเล

**บันไดขั้นที่ ๖ หากย่อหน้านั้นไม่ปรากฏประโยคใจความสำคัญ ต้องพิจารณาเนื้อความ
ในบริบทอื่น ๆ โดยเฉพาะข้อความในย่อหน้าก่อนและหลัง**

โดยนำใจความสำคัญหรือความคิดหลักที่กระจายอยู่ในย่อหน้านั้น นำมาประมวลและเรียบเรียงให้เป็นประโยคใจความสำคัญด้วยสำนวนภาษาของตนเอง

ตัวอย่าง

พืชที่คนไทยนำรามาใช้ย้อมผ้า เช่น ขมิ้น ข่า และยอป่า พืชที่คนไทยนำลำต้นมาใช้ย้อมผ้า ได้แก่ มะพูด หากใช้เฉพาะส่วนเปลือกนั้นมีหลายชนิด เช่น กราย ฉำฉา กระหูด โกงกาง ปอแดง และประดู่ ส่วนพืชที่เรานำแก่นของเนื้อไม้มาใช้ย้อมผ้า คือ ขนุน ชีเหล็ก และเข พืชที่เรานำผลของมันมาใช้ในการย้อมผ้า คือ กระจาย หว่า มะเกลือ และตะโก เมล็ดจากผลก็สามารถนำมาใช้ย้อมผ้าได้ด้วย เช่น คำแสด พืชที่เรานำดอกมาใช้ในการย้อมผ้า คือ อัญชัน และคำฝอย พืชที่ใบให้สีในการย้อมผ้า ได้แก่ หูกวาง และคราม ซึ่งครามนั้นนอกจากจะใช้ใบจากต้นครามย้อมผ้าได้แล้ว เรายังสามารถใช้กิ่งของมันในการย้อมผ้าได้ด้วย

(ปรับจาก ดาวรัตน์ ชูทรัพย์, ๒๕๔๗, น.๑๗๔ - ๑๗๕)

จากตัวอย่างข้างต้น เมื่ออ่านย่อหน้าจบแล้ว สิ่งที่ต้องพิจารณาในการจับใจความสำคัญ คือ

(๑) ย่อหน้านี้กล่าวถึงเรื่องอะไร

คำตอบคือ เรื่องเกี่ยวกับการใช้ส่วนต่าง ๆ ของพืชมาย้อมผ้าของคนไทย

(๒) พิจารณาคำสำคัญของย่อหน้านี้

คำสำคัญลักษณะที่ ๑ ที่ปรากฏซ้ำ ๆ ตั้งแต่ต้นจนจบในย่อหน้าคือ คำว่า “พืช” “คนไทย” ซึ่งในบางประโยคจะใช้คำว่า “เรา” แทนคำว่า “คนไทย” และ “ย้อมผ้า”

ส่วนคำสำคัญลักษณะที่ ๒ ในย่อหน้า คือ คำว่า “ราก” “ลำต้น” “เปลือก” “แก่นของเนื้อไม้” “ผล” “เมล็ดจากผล” “ดอก” “ใบ” และ “กิ่ง” จะเห็นได้ว่า ทุกคำนั้นสื่อถึงส่วนต่าง ๆ ของพืช

(๓) พิจารณาเนื้อความที่เป็นส่วนประกอบคำสำคัญ เพื่อตัดส่วนขยายใจความสำคัญ

เนื้อความที่เป็นส่วนประกอบคำสำคัญ คือ การอธิบายให้รายละเอียดเกี่ยวกับส่วนต่าง ๆ ของพืชที่คนไทยนำมาใช้ย้อมผ้า คือ ราก ลำต้น เปลือก แก่นของเนื้อไม้ ผล เมล็ดจากผล ดอก ใบ และกิ่ง ประกอบกับการยกตัวอย่างพืชที่คนไทยนำส่วนต่าง ๆ แต่ละส่วนนั้นมาใช้ย้อมผ้า สังเกตจากคำว่า “เช่น” “ได้แก่” และ “คือ” ทั้งหมดนี้คือส่วนขยายใจความสำคัญที่ต้องตัดทิ้ง

(๔) นำใจความสำคัญมาเรียบเรียงเป็นประโยคใจความสำคัญด้วยสำนวนภาษาของผู้อ่าน โดยคงตามเนื้อความเดิม จากตัวอย่างข้างต้น ประโยคใจความสำคัญของย่อหน้านี้คือ “คนไทยนำส่วนต่าง ๆ ของพืชมาใช้ย้อมผ้า”

จากวิธีการอ่านจับใจความสำคัญทั้ง ๖ วิธีข้างต้น สามารถจัดทำเป็นแผนภาพเพื่อช่วยความจำเกี่ยวกับวิธีการอ่านจับใจความสำคัญได้ดังนี้

บรรณานุกรม

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, สถาบันภาษาไทย. (๒๕๖๔). คู่มือฝึกอบรมพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูงสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เล่ม ๑. ม.ป.ท. : ม.ป.พ.

ใบความรู้

เรื่อง เทคนิคบันได ๒ ชั้น สู่ความสำเร็จในการอ่านจับใจความ*

“เทคนิคบันได ๒ ชั้น สู่ความสำเร็จในการอ่านจับใจความ” เป็นเทคนิคที่เรียบเรียงขึ้นโดย อาจารย์เสกสันต์ ผลวัฒน์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ร่วมกับสถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้ประกอบในการอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูงสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตาม “โครงการพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูงสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น” ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามนโยบาย “เด็กไทยวิถีใหม่ อ่านออกเขียนได้ทุกคน”

เทคนิคบันได ๒ ชั้น สู่ความสำเร็จในการอ่านจับใจความ มีแนวทางปฏิบัติดังนี้

บันไดขั้นที่ ๑ อ่านเรื่องเพื่อทำความเข้าใจภาพรวมของเนื้อหาทั้งหมด

ผู้อ่านต้องอ่านเรื่องที่จะจับใจความสำคัญตั้งแต่ต้นจนจบ เพื่อทำความเข้าใจและได้ภาพรวมของเนื้อหาของเรื่องที่ทำอย่างคร่าว ๆ โดยในขณะที่อ่านควรตั้งคำถามและพิจารณาว่าผู้เขียนกำลังสื่อเรื่องอะไร ใคร ทำอะไร เมื่อไร ที่ไหน ด้วยเหตุผลใด และอย่างไร หากเรื่องนั้นมีชื่อเรื่องก็ให้พิจารณาตั้งแต่ชื่อเรื่อง เพราะโดยทั่วไปชื่อเรื่องมักจะสอดคล้องกับใจความสำคัญหรือความคิดหลัก หรือช่วยแสดงให้เห็นถึงจุดสนใจของเรื่อง

* ดัดแปลงจาก สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, สถาบันภาษาไทย, คู่มือฝึกอบรมพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูงสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เล่ม ๑ (ม.ป.ท. : ม.ป.พ., ๒๕๖๔), หน้า ๘-๑๒.

บันไดขั้นที่ ๒ พิจารณาคำสำคัญ (keywords) ของเนื้อหาในแต่ละย่อหน้า

คำสำคัญ (keywords) เป็นคำที่กำหนดเป้าหมายเพื่อนำไปสู่ใจความสำคัญหรือความคิดหลักของเรื่องทีอ่านในแต่ละย่อหน้านั้นอาจมีคำสำคัญมากกว่าหนึ่งคำ แต่เมื่อนำคำเหล่านั้นมาเชื่อมโยงสร้างความสัมพันธ์ให้เกิดขึ้นก็สามารถทราบถึงใจความสำคัญหรือความคิดหลักของเรื่องทีอ่านได้

ธรรมชาติของการเขียนนั้น ผู้เขียนมิได้มีการกำหนดตำแหน่งที่ตั้งของคำสำคัญ ผู้อ่านสามารถจะสังเกตคำสำคัญได้โดยอาศัยหลัก ดังนี้

(๑) เป็นคำ กลุ่มคำ หรือประโยคที่เขียนเหมือนกัน สื่อความหมายเหมือนกัน ปรากฏซ้ำ ๆ ตั้งแต่ต้นจนจบ

(๒) เป็นคำ กลุ่มคำ หรือประโยคที่เขียนต่างกัน แต่สื่อความหมายเหมือนกัน ปรากฏซ้ำ ๆ ตั้งแต่ต้นจนจบ

ตัวอย่าง

สิ่งที่ชาวเรือถือกันมากก็คือ “หัวเรือ” นับถือกันว่าเป็นที่แม่ย่านางอยู่ พวกแม่ค้าที่ใช้เรือเป็นพาหนะบรรทุกของและอยู่อาศัย ไม่ว่าจะเป็เรือเล็กหรือใหญ่ มักไม่ยอมให้ใครเหยียบหัวเรือ แม้จะข้ามก็ยังไม่ยอมให้ข้าม เจ้าของเรือบางคนเคร่งมากจะจุดธูปบูชาทั้งเช้าและเย็น ที่หัวเรือบางลำมีแผ่นทองเหลืองหุ้มอย่างสวยงาม และมีช่องทองเหลืองเล็ก ๆ ติดไว้ที่ทวนหัวเรือสำหรับปักธูป บางทีก็มีพวงมาลัยคล้องหัวเรือที่เคร่งมาก ๆ ถึงกับจัดอาหารเช่นทุกเช้าก็มี

(ส.พลายน้อย, ๒๕๖๐, น.๗๘)

จากย่อหน้าข้างต้น คำสำคัญลักษณะที่ ๑ ที่เขียนเหมือนกัน สื่อความหมายเหมือนกันปรากฏซ้ำ ๆ ตั้งแต่ต้นจนจบในย่อหน้า คือ คำว่า “หัวเรือ”

ส่วนคำสำคัญลักษณะที่ ๒ ที่เขียนต่างกัน แต่สื่อความหมายเหมือนกัน ปรากฏซ้ำ ๆ ตั้งแต่ต้นจนจบในย่อหน้านั้น อาจพิจารณาร่วมกับการอ่านแล้วตั้งคำถามว่าผู้เขียนกำลังสื่อเรื่องอะไร ใคร ทำอะไร เมื่อไร ที่ไหน ด้วยเหตุผลใด และอย่างไร ดังนี้

ย่อหน้านี้สื่อเรื่องของใคร จะพบคำที่เขียนต่างกันที่เกี่ยวข้องกับบุคคล ๓ คำ คือ คำว่า “ชาวเรือ” “พวกแม่ค้าที่ใช้เรือ” และ “เจ้าของเรือ” แม้คำทั้ง ๓ คำจะเขียนต่างกัน แต่สื่อความหมายเหมือนกันถึงบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเรือ เมื่อพิจารณาแล้ว คำที่สื่อความหมายครอบคลุมย่อหน้านี้ก็คือ คำว่า “ชาวเรือ”

ย่อหน้านี้สื่อเรื่องของ “ชาวเรือ” ทำอะไร จะพบข้อความที่แสดงถึงการกระทำของชาวเรือที่แตกต่างกัน เช่น “มักไม่ยอมให้ใครเหยียบหัวเรือ แม้จะข้ามก็ยังไม่ยอมให้ข้าม” “เครื่องมากจะจัดรูปบูชาทั้งเข้าและเย็น” “ที่เครื่องมาก ๆ ถึงกับจัดอาหารเช่นทุกเช้า” แต่การกระทำดังกล่าวนี้ต่างสื่อความหมายร่วมกัน แสดงให้เห็นว่า ชาวเรือ “นับถือ” หรือ “ถือ” หัวเรือ นอกจากนี้จากการกระทำหลาย ๆ อย่างดังกล่าวยังแสดงให้เห็นถึงการนับถือหัวเรือของชาวเรือที่มีมากด้วย

จากคำสำคัญที่ได้ สามารถสรุปใจความสำคัญของย่อหน้านี้ได้ว่า “ชาวเรือนับถือหัวเรือมาก” ซึ่งสื่อความหมายเหมือนกับประโยคแรกของย่อหน้านี้ที่ว่า “สิ่งที่ชาวเรือถือกันมากที่สุดคือ ‘หัวเรือ’”

บันไดขั้นที่ ๓ ตัดส่วนขยายใจความสำคัญทิ้ง

ธรรมชาติของการเขียนนั้น การนำเสนอความคิดหรือความรู้ในงานเขียน ผู้เขียนไม่ได้เสนอแต่ใจความสำคัญออกมาอย่างตรงไปตรงมา กล่าวคือ ผู้เขียนไม่ได้กล่าวตรง ๆ ว่า เรื่องที่เขียนนั้นมีใจความสำคัญอย่างไร แต่จะถูกห้อมล้อมด้วยบริบท ซึ่งในโครงสร้างของการเขียนก็คือ การขยายความ อาจแสดงอยู่ในลักษณะการให้คำจำกัดความ การอธิบายให้รายละเอียด การให้เหตุผล การยกตัวอย่าง หรือการเปรียบเทียบก็ได้ ดังนั้นหน้าที่ของผู้อ่านก็คือ ต้องแยกใจความสำคัญออกจากข้อความที่เป็นส่วนขยายใจความสำคัญออกมาให้ได้

ลักษณะการขยายความ

(๑) **การให้คำจำกัดความ** การขยายความลักษณะนี้เป็นการอธิบายความหมายของคำหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งในเนื้อเรื่องเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจตรงกัน นอกจากนี้ยังรวมถึงการอธิบายขอบเขตของความหมายของเรื่องด้วย การขยายความลักษณะนี้อาจจะมีการยกตัวอย่างประกอบด้วย

(๒) **การอธิบายให้รายละเอียด** การขยายความลักษณะนี้จะใช้เมื่อต้องการแจกแจงสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อธิบายลักษณะหรือองค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือแสดงขั้นตอน กระบวนการ บรรยายเหตุการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง อาจจะขยายโดยอธิบายให้รายละเอียด หรืออธิบายให้รายละเอียดพร้อมยกตัวอย่างก็ได้

การอธิบายให้รายละเอียดนี้นิยมใช้คำเชื่อม “คือ” “กล่าวคือ” เพื่อแสดงให้เห็นทราบว่า ข้อความที่อยู่หลังคำเชื่อมดังกล่าวเป็นการอธิบายให้รายละเอียด

(๓) การให้เหตุผล การขยายความลักษณะนี้ใช้เขียนให้ผู้อ่านเห็นคล้อยตามการขยายความด้วยวิธีนี้ได้หลายวิธี อาจเสนอความคิดที่เป็นข้อสรุปและตามด้วยข้อสนับสนุนต่าง ๆ ซึ่งเป็นเหตุผลหรือหลักฐานโดยการยกตัวอย่าง หรือเสนอผลลัพธ์เพื่อให้ผู้อ่านตระหนักแล้วตามด้วยสาเหตุต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดผลนั้น

การขยายความด้วยการให้เหตุผลนี้มักจะปรากฏการใช้คำเชื่อมแสดงเหตุผล “จึง” และ “เพราะ” ซึ่งมีลักษณะโครงสร้างคือ เหตุ + “จึง” + ผล และ ผล + “เพราะ” + เหตุ ส่วนที่เป็นใจความสำคัญ คือ ส่วนที่แสดงผล

(๔) การยกตัวอย่าง การขยายความลักษณะนี้มักจะใช้ร่วมกับวิธีอื่น เช่น การให้คำจำกัดความ การอธิบายให้รายละเอียด หรือจะใช้วิธีการยกตัวอย่างแต่เพียงอย่างเดียวโดยการยกตัวอย่างหลาย ๆ ตัวอย่างแล้วจึงสรุปท้ายย่อหน้าด้วยประโยคใจความสำคัญ

การยกตัวอย่างนี้นิยมใช้คำเชื่อม “เช่น” “ได้แก่” เพื่อแสดงให้ทราบว่า ข้อความที่อยู่หลังคำเชื่อมดังกล่าวเป็นการยกตัวอย่าง

(๕) การเปรียบเทียบ การขยายความลักษณะนี้จะใช้เขียนเพื่อเปรียบเทียบในลักษณะข้อเท็จจริงที่สามารถพิสูจน์ได้ โดยอาจมีจุดมุ่งหมายเปรียบเทียบความเหมือนกันหรือความแตกต่างกัน โดยกำหนดประเด็นที่เหมือนกันหรือแตกต่างกันว่ามีอะไรบ้าง แล้วจึงเปรียบเทียบไปที่ละประเด็น เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องที่ยกมาเปรียบเทียบได้ชัดเจนในด้านความเหมือนกันหรือความแตกต่างกัน หรืออาจใช้การยกเรื่องราวเป็นอุทาหรณ์ขึ้นมาก่อนแล้วจึงสรุปประเด็นความคิดสำคัญที่จะเสนอ หรือการเขียนอุปมาเปรียบเทียบสิ่งที่มีคุณสมบัติอย่างเดียวกันเพื่อให้ความคิดสำคัญชัดเจนขึ้น

การขยายความด้วยการเปรียบเทียบนี้จะมีลักษณะโครงสร้างคือ ตัวตั้ง + คำเชื่อมแสดงการเปรียบเทียบ + ตัวเปรียบ ส่วนที่เป็นใจความสำคัญ คือ ส่วนที่แสดงตัวตั้ง

ตัวอย่าง

พระราชวัง หมายถึง วังของพระมหากษัตริย์ มีระดับความสำคัญรองจากพระบรมมหาราชวังเป็นที่ประทับของพระมหากษัตริย์ตามขัตติยราชประเพณีมาแต่โบราณ การเรียกวังว่าพระราชวังได้นั้นพระมหากษัตริย์จะทรงประกาศพระบรมราชโองการสถาปนาวังขึ้นเป็นพระราชวัง จึงจะจัดเป็นที่ประทับของพระมหากษัตริย์ได้ เช่น พระราชวังดุสิต เมื่อแรกสร้างพระราชทานชื่อว่าสวนดุสิต ต่อมาจึงประกาศยกขึ้นเป็นพระราชวังดุสิต ส่วนพระตำหนักจิตรลดารโหฐานซึ่งเป็นที่ประทับของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน

สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๖ เป็นส่วนหนึ่งของพระราชวังดุสิตเรียกว่า พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิตไม่เรียกว่าพระราชวังจิตรลดา ราษฎรทั่วไปเรียกอย่างไม่เป็นทางการว่า สวนจิตรลดา

(รัตนา ภาณุสุทธิ, ๒๕๔๖, น.๑๗๒)

จากตัวอย่างข้างต้น เมื่อพิจารณาคำสำคัญจะพบว่า มี ๑ คำ คือ คำว่า “พระราชวัง” จากนั้นจึงพิจารณาตัดส่วนขยายใจความสำคัญที่ปรากฏ ดังนี้

(๑) “พระราชวัง หมายถึง วังของพระมหากษัตริย์” เพราะเป็นการให้คำจำกัดความของคำว่า “พระราชวัง” ซึ่งเป็นคำสำคัญของย่อหน้านี้

(๒) “มีระดับความสำคัญรองจากพระบรมมหาราชวัง เป็นที่ประทับของพระมหากษัตริย์ตามขัตติยราชประเพณีมาแต่โบราณ” เพราะเป็นการอธิบายให้รายละเอียดของคำว่า “พระราชวัง” ซึ่งเป็นคำสำคัญของย่อหน้านี้

(๓) “เช่น พระราชวังดุสิต เมื่อแรกสร้างพระราชทานชื่อว่าสวนดุสิต ต่อมาจึงประกาศยกขึ้นเป็นพระราชวังดุสิต ส่วนพระตำหนักจิตรลดารโหฐานซึ่งเป็นที่ประทับของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบันสร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๖ เป็นส่วนหนึ่งของพระราชวังดุสิตเรียกว่า พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิตไม่เรียกว่าพระราชวังจิตรลดา ราษฎรทั่วไปเรียกอย่างไม่เป็นทางการว่าสวนจิตรลดา” เพราะเป็นการยกตัวอย่างเพื่อช่วยให้คำว่า “พระราชวัง” ซึ่งเป็นคำสำคัญของย่อหน้านี้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

เมื่อตัดส่วนขยายใจความสำคัญข้างต้นแล้ว จะพบว่า ย่อหน้านี้มีใจความสำคัญเกี่ยวกับเรื่อง “ข้อกำหนดการเป็นพระราชวัง” โดยปรากฏเป็นประโยคใจความสำคัญชัดเจนที่กลางย่อหน้าว่า “การเรียกวังว่าพระราชวังได้นั้น พระมหากษัตริย์จะทรงประกาศพระบรมราชโองการสถาปนาวังขึ้นเป็นพระราชวัง จึงจะจัดเป็นที่ประทับของพระมหากษัตริย์ได้”

บันไดขั้นที่ ๔ เติมคำเชื่อมส่วนขยายใจความสำคัญ เพื่อตัดส่วนขยายใจความสำคัญทิ้ง

แนวทางปฏิบัติของการอ่านจับใจความสำคัญในบันไดขั้นที่ ๓ นั้น ผู้เรียนสามารถพิจารณาตัดส่วนขยายใจความสำคัญในย่อหน้าได้ง่าย โดยสังเกตจากคำเชื่อมแสดงส่วนขยายใจความสำคัญ หากทว่าในบางครั้งผู้เขียนอาจจะเรียบเรียงข้อความในย่อหน้าโดยไม่ใช้คำเชื่อมก็ได้ ดังนั้นหากต้องการจะจับใจความสำคัญ ผู้เรียนจำเป็นต้องเติมเติมคำเชื่อมส่วนขยายใจความสำคัญ เพื่อตัดส่วนขยายใจความสำคัญทิ้ง

คำเชื่อมที่นิยมเติมในข้อความในย่อหน้า ได้แก่ กล่าวคือ เช่น จึง เพราะ

ตัวอย่าง

ผักและผลไม้สดจะมีเอนไซม์ที่เป็นตัวช่วยย่อยอาหารให้เป็นโมเลกุลที่เล็กที่สุดเข้าสู่กระแสเลือดไปใช้ประโยชน์ในร่างกายอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด และเร่งปฏิกิริยาการย่อยอาหารให้สมบูรณ์ เอนไซม์หลายชนิดเป็นเอนไซม์ที่ร่างกายไม่สามารถสร้างขึ้นมาได้ จึงต้องได้รับจากการรับประทานผักผลไม้เท่านั้น เอนไซม์บางชนิดยังช่วยเปลี่ยนอนุมูลอิสระเป็นน้ำและออกซิเจน บางชนิดช่วยเผาผลาญพลังงาน สลายไขมันและกำจัดสารพิษในร่างกาย

(ข้อสอบ O-NET ม.๓ ปีการศึกษา ๒๕๖๐)

จากตัวอย่างข้างต้น เมื่ออ่านเนื้อหาในย่อหน้านี้แล้ว

(๑) ตั้งคำถามเพื่อทำความเข้าใจภาพรวมของเนื้อหาทั้งหมด

๑.๑ ย่อหน้านี้กล่าวถึงเรื่องอะไร

คำตอบ คือ ผักและผลไม้สด

๑.๒ ผักและผลไม้สดเป็นอย่างไร

คำตอบ คือ ผักและผลไม้สดจะมีเอนไซม์

๑.๓ เอนไซม์ดังกล่าวเป็นอย่างไร

คำตอบ คือ เป็นตัวช่วยย่อยอาหารให้เป็นโมเลกุลที่เล็กที่สุดเข้าสู่กระแสเลือด

ไปใช้ประโยชน์ในร่างกายอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด และเร่งปฏิกิริยาการย่อยอาหารให้สมบูรณ์

(๒) พิจารณาคำสำคัญของย่อหน้านี้

ย่อหน้านี้มีคำสำคัญ ๒ คำ คือ “ผักและผลไม้สด” (หรือ ผักผลไม้) ซึ่งปรากฏซ้ำ ๒ ครั้ง และ “เอนไซม์” ซึ่งปรากฏซ้ำ ๕ ครั้ง

(๓) เติมคำเชื่อมส่วนขยายใจความสำคัญ เพื่อตัดส่วนขยายใจความสำคัญทิ้ง

จากย่อหน้าข้างต้นสามารถเติมคำเชื่อม “เพราะ” หน้าข้อความ “เอนไซม์หลายชนิดเป็นเอนไซม์ที่ร่างกายไม่สามารถสร้างขึ้นมาได้” ทำให้เห็นได้ว่าใจความสำคัญของย่อหน้านี้ คือ “ผักและผลไม้สดจะมีเอนไซม์ที่เป็นตัวช่วยย่อยอาหารให้เป็นโมเลกุลที่เล็กที่สุดเข้าสู่กระแสเลือดไปใช้ประโยชน์ในร่างกายอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด และเร่งปฏิกิริยาการย่อยอาหารให้สมบูรณ์” สอดคล้องกับคำตอบที่ได้จากการตั้งคำถามเพื่อทำความเข้าใจภาพรวมของเนื้อหาทั้งหมด

นอกจากนี้หากสังเกตเนื้อหาในตอนท้ายของย่อหน้าจะพบว่า เนื้อหาที่ปรากฏยังสนับสนุนใจความสำคัญของย่อหน้านี้ให้ชัดเจนขึ้นด้วย ดังเห็นได้จากข้อความ “เอนไซม์บางชนิดยังช่วยเปลี่ยนอนุมูลอิสระเป็นน้ำและออกซิเจน บางชนิดช่วยเผาผลาญพลังงาน สลายไขมันและกำจัดสารพิษในร่างกาย” ซึ่งมีลักษณะเป็นคำสำคัญลักษณะที่ ๒ ที่เขียนต่างกัน แต่สื่อความหมายเหมือนกัน ปรากฏซ้ำ ๆ คือ

- (๑) เอนไซม์บางชนิดยังช่วยเปลี่ยนอนุมูลอิสระเป็นน้ำและออกซิเจน
- (๒) บางชนิดช่วยเผาผลาญพลังงาน
- (๓) สลายไขมัน
- (๔) กำจัดสารพิษในร่างกาย

สัมพันธ์กับเนื้อหา “...ไปใช้ประโยชน์ในร่างกายอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด และเร่งปฏิกิริยาการย่อยอาหารให้สมบูรณ์” ในใจความสำคัญที่ปรากฏตอนต้นย่อหน้า

ด้วยเหตุนี้ใจความสำคัญของย่อหน้านี้จึงสรุปได้ว่า “ผักและผลไม้สดมีเอนไซม์ช่วยย่อยสารอาหารไปใช้ประโยชน์ในร่างกาย”

บันไดขั้นที่ ๕ สังเกตคำหรือกลุ่มคำแสดงความขัดแย้งหรือตรงข้ามกันที่ปรากฏในย่อหน้า

ปกติแล้วข้อความหรือประโยคแต่ละประโยคที่เรียงต่อกันในย่อหน้านั้นจะมีเนื้อหาเกี่ยวโยงต่อเนื่องสัมพันธ์กัน การลำดับความคิดและการเชื่อมโยงความคิดเป็นไปอย่างมีระเบียบ ชัดเจน “ประจวบจำมะลิแต่ละดอกมาร้อยเป็นวงรอบจนเป็นพวงมาลัยที่เป็นระเบียบสวยงาม ทำให้ผู้อ่านสามารถติดตามเนื้อเรื่องได้ง่าย ไม่สับสนวุ่นวาย อ่านแล้วได้เนื้อความที่สมบูรณ์แจ่มแจ้ง” (ราตรี ธันวาคม, ๒๕๔๒, น.๘๒)

วิธีหนึ่งที่ทำให้ย่อหน้าเกิดการเชื่อมโยง คือ การใช้คำหรือกลุ่มคำเป็นเครื่องเชื่อมความ คำหรือกลุ่มคำที่เป็นเครื่องเชื่อมในย่อหน้านั้นมีหลายลักษณะ แต่มีคำหรือกลุ่มคำลักษณะหนึ่งที่ช่วยให้จับใจความสำคัญได้ง่ายขึ้น คือ คำหรือกลุ่มคำแสดงความขัดแย้งหรือตรงข้ามกัน เช่น เช่น แต่ ทว่า แต่หาก แต่ทว่า อย่างไรก็ตาม ในทางตรงข้าม ในทางกลับกัน ถึงแม้...แต่ ฯลฯ เพราะใจความสำคัญที่ผู้เขียนต้องการสื่อในย่อหน้านั้นอาจอยู่หลังคำหรือกลุ่มคำดังกล่าว

ตัวอย่าง

กำแพงเมืองจีนสร้างขึ้นมาเพื่อป้องกันข้าศึก แต่นักประวัติศาสตร์ต่างลงความเห็นว่า กำแพงเมืองจีนนั้นไม่สามารถป้องกันข้าศึกได้ เพราะข้าศึกสามารถโอบล้อมป้อมปราการเข้ามาได้หลายครั้ง เช่น กองทัพแทนจู่สามารถยกพลข้ามกำแพงมาพิชิตแผ่นดินจีนได้ส่วนหนึ่ง นอกจากกำแพงเมืองจีนจะไม่สามารถป้องกันข้าศึกทางบกได้แล้ว เมื่อกองทัพชาติยุโรปยกทัพมาทางทะเลก็ยังสามารถถดถันให้จีนยอมจำนนได้สำเร็จในศตวรรษที่ ๑๙

(ข้อสอบ O-NET ม.๓ ปีการศึกษา ๒๕๖๑)

จากตัวอย่างข้างต้น เมื่อพิจารณาคำสำคัญจะพบว่า มี ๒ คำ คือ คำว่า “กำแพงเมืองจีน” และ “ไม่สามารถป้องกันข้าศึก” ซึ่งสื่อความหมายถึง “ยอมจำนน” ด้วย จากนั้นจึงพิจารณาตัดส่วนขยายใจความสำคัญที่ปรากฏ ดังนี้

(๑) “เพราะข้าศึกสามารถโอบล้อมป้อมปราการเข้ามาได้หลายครั้ง” เพราะเป็นการให้เหตุผลที่สนับสนุนข้อความ “นักประวัติศาสตร์ต่างลงความเห็นว่ากำแพงเมืองจีนนั้นไม่สามารถป้องกันข้าศึกได้”

(๒) “เช่น กองทัพแทนจู่สามารถยกพลข้ามกำแพงมาพิชิตแผ่นดินจีนได้ส่วนหนึ่ง” เพราะเป็นการยกตัวอย่างสนับสนุนข้อความ “เพราะข้าศึกสามารถโอบล้อมป้อมปราการเข้ามาได้หลายครั้ง”

เมื่อตัดส่วนขยายใจความสำคัญแล้วจะสังเกตได้ว่า ในย่อหน้านี้มีการใช้คำว่า “แต่” แสดงความขัดแย้งหรือตรงข้ามกันในย่อหน้า ใจความสำคัญที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอก็คือ “นักประวัติศาสตร์ต่างลงความเห็นว่า กำแพงเมืองจีนนั้นไม่สามารถป้องกันข้าศึกได้”

ส่วนเนื้อหาในตอนท้าย “เมื่อกองทัพชาติยุโรปยกทัพมาทางทะเลก็ยังสามารถถดถันให้จีนยอมจำนนได้สำเร็จในศตวรรษที่ ๑๙” ก็เป็นส่วนขยายในลักษณะการยกตัวอย่างเพื่อสนับสนุนใจความสำคัญให้ชัดเจนขึ้น กล่าวคือ แสดงให้เห็นว่า กำแพงเมืองจีนไม่สามารถป้องกันข้าศึกทั้งทางบกและทางทะเล

บันไดขั้นที่ ๖ หากย่อหน้านั้นไม่ปรากฏประโยคใจความสำคัญ ต้องพิจารณาเนื้อความ
ในบริบทอื่น ๆ โดยเฉพาะข้อความในย่อหน้าก่อนและหลัง

โดยนำใจความสำคัญหรือความคิดหลักที่กระจายอยู่ในย่อหน้านั้น นำมาประมวลและเรียบเรียงให้เป็นประโยคใจความสำคัญด้วยสำนวนภาษาของตนเอง

ตัวอย่าง

พืชที่คนไทยนำรามาใช้ย้อมผ้า เช่น ขมิ้น ข่า และยอป่า พืชที่คนไทยนำลำต้นมาใช้ย้อมผ้า ได้แก่ มะพูด หากใช้เฉพาะส่วนเปลือกนั้นมีหลายชนิด เช่น กราย ฉำฉา กระหูด โกงกาง ปอแดง และประดู่ ส่วนพืชที่เรานำแก่นของเนื้อไม้มาใช้ย้อมผ้า คือ ขนุน ชีเหล็ก และเข พืชที่เรานำผลของมันมาใช้ในการย้อมผ้า คือ กระจาย หว่า มะเกลือ และตะโก เมล็ดจากผลก็สามารถนำมาใช้ย้อมผ้าได้ด้วย เช่น คำแสด พืชที่เรานำดอกมาใช้ในการย้อมผ้า คือ อัญชัน และคำฝอย พืชที่ใบให้สีในการย้อมผ้า ได้แก่ หูกวาง และคราม ซึ่งครามนั้นนอกจากจะใช้ใบจากต้นครามย้อมผ้าได้แล้ว เรายังสามารถใช้กิ่งของมันในการย้อมผ้าได้ด้วย

(ปรับจาก ดาวรัตน์ ชูทรัพย์, ๒๕๔๗, น.๑๗๔ - ๑๗๕)

จากตัวอย่างข้างต้น เมื่ออ่านย่อหน้าจบแล้ว สิ่งที่ต้องพิจารณาในการจับใจความสำคัญ คือ

(๑) ย่อหน้านี้กล่าวถึงเรื่องอะไร

คำตอบคือ เรื่องเกี่ยวกับการใช้ส่วนต่าง ๆ ของพืชมาย้อมผ้าของคนไทย

(๒) พิจารณาคำสำคัญของย่อหน้านี้

คำสำคัญลักษณะที่ ๑ ที่ปรากฏซ้ำ ๆ ตั้งแต่ต้นจนจบในย่อหน้าคือ คำว่า “พืช” “คนไทย” ซึ่งในบางประโยคจะใช้คำว่า “เรา” แทนคำว่า “คนไทย” และ “ย้อมผ้า”

ส่วนคำสำคัญลักษณะที่ ๒ ในย่อหน้า คือ คำว่า “ราก” “ลำต้น” “เปลือก” “แก่นของเนื้อไม้” “ผล” “เมล็ดจากผล” “ดอก” “ใบ” และ “กิ่ง” จะเห็นได้ว่า ทุกคำนั้นสื่อถึงส่วนต่าง ๆ ของพืช

(๓) พิจารณาเนื้อความที่เป็นส่วนประกอบคำสำคัญ เพื่อตัดส่วนขยายใจความสำคัญ

เนื้อความที่เป็นส่วนประกอบคำสำคัญ คือ การอธิบายให้รายละเอียดเกี่ยวกับส่วนต่าง ๆ ของพืชที่คนไทยนำมาใช้ย้อมผ้า คือ ราก ลำต้น เปลือก แก่นของเนื้อไม้ ผล เมล็ดจากผล ดอก ใบ และกิ่ง ประกอบกับการยกตัวอย่างพืชที่คนไทยนำส่วนต่าง ๆ แต่ละส่วนนั้นมาใช้ย้อมผ้า สังเกตจากคำว่า “เช่น” “ได้แก่” และ “คือ” ทั้งหมดนี้คือส่วนขยายใจความสำคัญที่ต้องตัดทิ้ง

(๔) นำใจความสำคัญมาเรียบเรียงเป็นประโยคใจความสำคัญด้วยสำนวนภาษาของผู้อ่าน โดยคงตามเนื้อความเดิม จากตัวอย่างข้างต้น ประโยคใจความสำคัญของย่อหน้านี้คือ “คนไทยนำส่วนต่าง ๆ ของพืชมาใช้ย้อมผ้า”

จากวิธีการอ่านจับใจความสำคัญทั้ง ๖ วิธีข้างต้น สามารถจัดทำเป็นแผนภาพเพื่อช่วยความจำเกี่ยวกับวิธีการอ่านจับใจความสำคัญได้ดังนี้

บรรณานุกรม

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, สถาบันภาษาไทย. (๒๕๖๔). คู่มือฝึกอบรมพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูงสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เล่ม ๑. ม.ป.ท. : ม.ป.พ.

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)

สมุด บันทึกการอ่าน

ชื่อ.....นามสกุล.....

ชั้น.....เลขที่.....ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา ๒๕๖๕.....

ครั้งที่ _____

วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

คะแนนที่ได้รับ

อ่าน	3	
คิดวิเคราะห์	3	
เขียน	3	
รวม	9	

~~ชื่อหนังสือ/ชื่อเรื่อง~~ บทอ่านเรื่องที่ ๑

แหล่งที่มา โรমনยาบาลศิริราชปิยมหาราชการณย์ และ: ทยนิเวระ. (๒๕๖๕). สุง (ภาน) กาลวดิ ค่มือสุงภานดีประจำบ้านฉบับอามน็ดนิเศษ. บันลือ นันลิเศษนล้.
<https://www.siphospital.com/landing/e-book/>

~~สรุปความ~~ ใจความสำคัญของบทอ่าน

อันตรายอันดับต้นๆ ของการออกกำลังกายที่คุณอาจมองข้ามคือ ควรจะหยุดพักตอนไหน การหยุดออกกำลังกายอย่างรวดเร็วส่งผลให้เกิดอาการวิงเวียน หน้ามืด หรือในบางคนอาจจะวูบหมดสติไปเลยก็ได้ ก่อนจะหยุดออกกำลังกายต้องค่อยๆ พาลงกาย และหัวใจที่ทำงานหนักได้ผ่อนคลายลงทีละน้อยจนคืนสู่ภาวะปกติหรือเรียกว่า การ Cool Down

การแยกแยะองค์ประกอบ

↳ ประโยชน์ที่ได้จากเรื่องี่อ่าน **ใจเท็จจริง**

ขณะออกกำลังกายหัวใจจะเต้นเร็วขึ้นเพื่อเพิ่มการสูบฉีดเลือด การหยุดออกกำลังกายอย่างรวดเร็วจะทำให้เลือดที่ไหลมาเลี้ยงหัวใจลดน้อยลง เพราะ สามารถผ่อนคลายได้ว่าเป็นจริง

↳ แนวคิดที่สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน **ใจคิดเน้น**

อันตรายอันดับต้นๆ ของการออกกำลังกายที่คุณอาจมองข้ามคือ ควรจะหยุดพักตอนไหน เพราะ ผู้เขียนต้องการบอกผู้อ่านให้ได้รับรู้ถึงโทษของการหยุดออกกำลังกายกระทันหัน

ครั้งที่ _____

วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

คะแนนที่ได้รับ

อ่าน	3	
คิดวิเคราะห์	3	
เขียน	3	
รวม	9	

~~ชื่อหนังสือ/ชื่อเรื่อง~~ บทอ่านเรื่องที่ ๑

~~แหล่งที่มา~~

น้ำเสียวของผ้าเช็ด

3

นวัต เป็นนวัต แนะนำ เพราะในบทอ่านกล่าวถึงการทำนวัต มีการ

เตือนถึงอันตรายของการนวัตออกกำลังกายกระทันหัน และแนะนำวิธีการนวัตออกกำลังกาย

~~สรุปความ~~

จุดมุ่งหมายในการนำเสนอบทอ่าน

ที่ถูกต้อง

บอก เพราะได้รู้ถึงโทษของการนวัตออกกำลังกายกระทันหัน , แนะนำวิธีการ

Cool Down ก่อนนวัตออกกำลังกายที่ถูกต้อง

$$\frac{164}{20} = 8.2$$

การแยกแยะองค์ประกอบ

ประโยชน์ที่ได้จากเรื่องที่อ่าน ได้รู้ถึงโทษของการนวัตออกกำลังกาย
กระทันหัน , วิธีการทำ Cool Down

แนวคิดที่สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

ควรทำ Cool Down ก่อนนวัตออกกำลังกาย

วันที่ _____ เดือน 9 ปี พ.ศ. _____

ครั้งที่ _____

คะแนนที่ได้รับ

อ่าน	3	
คิดวิเคราะห์	3	
เขียน	3	
รวม	9	

~~ชื่อหนังสือ/ชื่อเรื่อง~~ บทอ่านเรื่องที่ ๒

แหล่งที่มา

lovefitt. (๒๕๖๕, ๑๕ ตุลาคม). อยากจะลดน้ำหนัก อด งด ลด อาหารอาจไม่ใช้คำตอบ. [อินโฟกราฟิก]. Facebook. <https://www.facebook.com/lovefittpage/photos/a.301965273235951/416641436768295/>.

~~สรุปความ~~ ใจความสำคัญของบทอ่าน
สัดส่วนดีได้ ต่อกันเพิ่ม ไม่อด

๓

การแยกแยะองค์ประกอบ

๑) ~~ประโยชน์ที่ได้จากเรื่อง~~ ที่อ่าน ข้อเท็จจริง

ร่างกายต้องการโปรตีน ๐.๘ - ๑.๒ กรัม / น้ำหนักตัว ๑ กก. เพราะมีการวิจัยว่าช่วยลด

๑) นี้เป็นจริง

๒) แนวคิดที่สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ข้อคิดเน้น

ต้องการลดน้ำหนัก อด งด ลด อาหารอาจไม่ใช้คำตอบ เพราะไม่ลงน้ำหนักไม่ได้

๓) จริงหรือไม่

ครั้งที่ _____

วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

คะแนนที่ได้รับ

อ่าน	3	
คิดวิเคราะห์	3	
เขียน	3	
รวม	9	

~~ชื่อหนังสือ/ชื่อเรื่อง~~ บทอ่านเรื่องที่ ๒

~~แหล่งที่มา~~ **น้ำส้มของแม่เขิน**
 นวัตกรรม ชี้แนะ เพราะได้แนะนำวิธีการลดสัดส่วนที่ถูกต้องใน

~~สรุปความ~~ จุดมุ่งหมายในการนำเสนอบทอ่าน
 ชี้แนะ แนะนำวิธีการลดสัดส่วนในดีขึ้น เพราะมีการบอกถึงวิธีการทำในมีสัดส่วน
 ที่ดี และ คนที่ต้องการลดสัดส่วน ส่วนในค้มักคิดว่าการอด อด ลดอาหาร เป็นการทำ
 ในร่างกายมีสัดส่วนที่ดี

1649 = 5
 20

การแยกแยะองค์ประกอบ

ประโยชน์ที่ได้จากเรื่องี่อ่าน วิธีที่ทำในมีสัดส่วนที่ดี , รับประทานอาหาร
 ไปรต้นที่ร่างกายต้องการ

แนวคิดที่สามารถนำไปปรับใช้ในชีีวิตประจำวัน
 ทานอาหารประเภทโปรตีน ผัก ผลไม้ เน้น นรือในเพิ่มพอต่อร่างกาย

ครั้งที่ _____

วันที่ ๑๕ เดือน ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

คะแนนที่ได้รับ

อ่าน	3	
คิดวิเคราะห์	3	
เขียน	3	
รวม	9	

ชื่อหนังสือ/ชื่อเรื่อง บทอ่านที่ ๑

แหล่งที่มา Pannaput J. (๒๕๖๓, ๑๑ กุมภาพันธ์). ทำไมประเทศไทยแล้วนี้มีความสงบ
ที่สุดในโลก. <https://today.line.me/th/pc/article/ทำไมประเทศไทยแล้วนี้มีความสงบที่สุดในโลก>

~~สรุปความ~~ ใจความสำคัญของบทอ่าน

ทุกวันที่ ๒๐ มีนาคมของทุกปี สหประชาชาติได้ตั้งขึ้นเป็น "วันความสงบสากล" โดยมี
แนวคิดที่ว่าความสงบหรือคุณภาพชีวิตที่ดีนั้นต้องประกอบด้วย นวัตกรรมทางงาน ลดความไม่เท่าเทียม
สาธารณสุขที่มั่นคง เป็นประเทศที่มีความสงบอันดับต้นๆของโลก เนื่องจากประเทศฟินแลนด์ มีระบบ
การศึกษาที่ดีมาก ละ ความสงบเหล่านี้มาจากการที่มี คุณครู ที่มีคุณภาพดี เน้นการเรียนการสอนแบบสง
มื่อท่า โอกาสในการศึกษาของทุกคนในประเทศเป็นไปอย่างเท่าเทียม จะเห็นได้ว่า ระบบสังคม การเมือง การ
ปกครอง รวมไปถึงวัฒนธรรมที่นั่นมีความสำคัญ ในการผลักดันแนวคิดต่างๆ เพื่อสร้างความสงบให้กับประเทศได้

การแยกแยะองค์ประกอบ

ใน ประโยชน์ที่ได้จากเรื่องี่อ่าน ได้ไว้ และ เข้าใจ ความสำคัญ และแนวทาง
ที่จะทำให้เกิดความสงบในประเทศนั้น ๆ โดยมี ตัวอย่าง แนวทางการมี ความสงบ ของประเทศ
ฟินแลนด์ คือมีระบบการศึกษาที่ดีมาก มีคุณครูที่คุณภาพดี โอกาสในการศึกษาของทุกคน
เท่าเทียมกัน ส่งเสริมให้ประชาชนในประเทศมีความสงบ

แนวคิดที่สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน มองว่าในการ
ศึกษาในประเทศของเราเป็นไปอย่างเท่าเทียม ไม่มีที่แบ่งแยกชนชั้น เพื่อลดปัญหาของการเกิด
ความขัดแย้งกัน ส่งเสริมให้ประเทศของเรามีความสงบได้

ครั้งที่ _____

วันที่ ๑๕ เดือน ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

คะแนนที่ได้รับ

อ่าน	3	
คิดวิเคราะห์	3	
เขียน	3	
รวม	9	

ชื่อหนังสือ/ชื่อเรื่อง บทอ่านที่ ๒

แหล่งที่มา สำนักงานเขตบางกะปิ. (๒๕๕๕). ๑๐๐ ปี เขตบางกะปิ : มโนรชตำนาน ร่องอดีต ๑๐๐ ปี เขตบางกะปิ. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.

~~สรุปความ~~ ใจความสำคัญของบทอ่าน

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ทรงอธิบายความหมายไว้ว่า "บาง" คือ ย่านหรือบริเวณที่มีคลองเก่าไป ในอดีตคนไทยนิยมลงหลักปักฐานในที่ราบลุ่มแม่น้ำ เพื่อประโยชน์ในการทำนา และเดินทาง ดังนั้น ชื่อบริเวณริมน้ำ มักขึ้นต้นด้วย "บาง" และ คำว่า "บาง" เป็นคำบ่งบอกลักษณะของที่ตั้งชุมชนนั่นเอง เช่น บางกะปิ มี ๓ ช่อสันนัยฐาน คือ ๑. มาจาก "กะปิ" ที่เป็นเครื่องปรุงอาหาร ทำมาจากกุ้ง ๒. มาจาก "กะปิ" ที่แปลว่า ลิง ๓. มาจากชื่อสมมุติ "กะปิเกาะนี้" ของชาวมอญ

การแยกแยะองค์ประกอบ

↳ ประโยชน์ที่ได้จากเรื่องที่อ่าน ได้ความหมาย ของคำว่า "บาง" และ ช่อสันนัยฐานของที่มา ชื่อ "บางกะปิ"

↳ แนวคิดที่สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ทำสื่อประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับที่มาของคำว่า "บาง" เพื่อให้ผู้คนในชุมชนรู้จักที่มาของคำว่า "บาง" ที่เป็น ชื่อนำหน้าชุมชน ในหลายชุมชน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)

สมุด บันทึกการอ่าน

ชื่อ.....นามสกุล.....

ชั้น.....เลขที่.....ภาคเรียนที่.....1.....ปีการศึกษา.....2565.....

ครั้งที่ ๓๓

คะแนนที่ได้รับ

วันที่ ๑ เดือน ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

บทอ่านเรื่องที่	
ชื่อหนังสือ/ชื่อเรื่อง	๑

19 = 5

อ่าน	3	
คิดวิเคราะห์	3	
เขียน	3	
รวม	9	

แหล่งที่มา Lovefitt. (๒๕๖๒, ๑๑ พฤศจิกายน). ออกตอนเช้า หรือ ออกตอนเย็น?? [อินโฟกราฟิก]. Facebook. <https://www.facebook.com/lovefittpage/photos/a.301965273235951/2310663775699414/>

ใจความสำคัญของบทอ่าน
สรุปความ

4 ความสวยงามของอัญมณีประดับให้ทั้งความสวยงามสุขตาสุขใจ. จึงควรที่จะดูแลรักษา ทั้งการเก็บ การใส่ และหมั่นทำความสะอาด. เพื่อถนอมอัญมณีให้คงความงามต่อไป หากไม่ใช้งานควรเก็บ เครื่องประดับใหญ่กล่องสำหรับเก็บ เครื่องประดับ

การแยกแยะองค์ประกอบ

3 ข้อเท็จจริง
↳ ประโยชน์ที่ได้จากเรื่องที่อ่าน ในสภาพแวดล้อม ที่อันตรายต่ออัญมณี เช่น แสงแดด ให้อร้อน ควรที่จะหลีกเลี่ยง

3 ข้อคิดเห็น
↳ แนวคิดที่สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน
ความสวยงามของอัญมณีในเครื่องประดับให้ทั้งความสุกตาและสุขใจ จึงควรดูแลรักษา ทั้งการเก็บ การนำออกใช้ และการทำความสะอาด.

ครั้งที่ ๓๓

วันที่ ๑ เดือน ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

บทอ่านเรื่องที่
ชื่อหนังสือ/ชื่อเรื่อง ๑

อ่าน	คะแนนที่ได้รับ	
คิดวิเคราะห์	3	
เขียน	3	
รวม	9	

3 นำเสียงของผู้เขียน
มาลงท้าย หัวใจ

จุดมุ่งหมายในการนำเสนอบทความ
สรุปความ

3 ขอกการรักษาอัญมณีให้คงความงามตลอดไป

การแยกแยะองค์ประกอบ

1 ↳ ประโยชน์ที่ได้จากเรื่องที่อ่าน
วิธีการจัดเก็บอัญมณี

2 ↳ แนวคิดที่สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน
การหมอมออัญมณีให้คงความงามตลอดไป

๒๕/๑๒/๖๕

ครั้งที่ ๔

คะแนนที่ได้รับ

วันที่ ๑ เดือน ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

บทอ่านเรื่องที
ชื่อหนังสือ/ชื่อเรื่อง ๒

อ่าน	3	
คิดวิเคราะห์	3	
เขียน	3	
รวม	9	

แหล่งที่มา Lovefitt. (๒๕๖๒, ๑๑ พฤศจิกายน). ออกตอนเช้า หรือ ออกตอนเย็น?!.
[อินโฟกราฟิก]. Facebook. <https://www.facebook.com/lovefittpage/photos/a.301965273235951/2310663775699414/>

ใจความสำคัญบทอ่าน
สรุปความ

17 = 4

- 4 การออกกำลังกายตอนเช้า จะกระตุ้นการทำงานของสมอง ช่วยให้
ตัดสินใจได้ดี ช่วยกระตุ้นให้เกิดการเผาผลาญน้ำตาลและไขมัน
ส่วนการออกกำลังกายตอนเย็นจะช่วยให้การเผาผลาญพลังงานได้
ยาวนานกว่า ดังนั้นออกกำลังกายตอนไหนก็ดี หากทำอย่างน้อย
150 นาที / สัปดาห์

การแยกแยะองค์ประกอบ

ข้อเท็จจริง

- 3 ↳ ประโยชน์ที่ได้จากเรื่องทีอ่าน หากรับประทานอาหาร
ที่เพียงพอ ก็จะมีแรงทำกิจกรรม

ข้อคิดเห็น

- 3 ↳ แนวคิดที่สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน
ตอนไหนก็ดี หากทำอย่างน้อย 150 นาที / สัปดาห์

ครั้งที่ ๕

วันที่ ๑ เดือน ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

บทอ่านเรื่อง
ชื่อหนังสือ/ชื่อเรื่อง ๒

อ่าน	คะแนนที่ได้รับ	
คติวิเคราะห์	3	
เขียน	3	
รวม	9	

นำเสียงของผู้เขียน
มาลงท้ายให้ความรู้

3 สรุปความ จุดมุ่งหมายในการนำเสนอบทความ
 เกลี้ยกล่อมให้ออกกำลังกายตามความเหมาะสม และ
 เสนอข้อดีของการออกกำลังกายในตอนเช้าและตอนเย็น

การแยกแยะองค์ประกอบ

1 ประโยชน์ที่ได้จากเรื่องที่อ่าน
 การออกกำลังกายตอนเช้า ช่วยกระตุ้นการเผาผลาญ และการ
 ออกกำลังกายตอนเย็น ช่วยเผาผลาญพลังงานโดยรวม

2 แนวคิดที่สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน
 ออกกำลังกายอย่างน้อย 150 นาที / สัปดาห์
 พักผ่อนให้เพียงพอ และเลือกกินอาหารที่มีพลังงานเหมาะสม

Handwritten signature